Budapest, 1902. Hetedik évfolyam. 175. szám. Szombat, junius 28.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18. | Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. | Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. | Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Ne legyünk optimisták.

Irta: *ifj. Ábrányi Kornél.*

Budapest, junius 27.

Igaz, hogy osztrák részről jött és pedig egyenes kihivás alakjában a felhivás, hogy a külföldi szerződések még ez évben felmondassanak; igaz, hogy az osztrák kormány részéről történik az első intézkedés a vámsorompók esetleges felállitására is; igaz, hogy mindez ugy néz ki s főleg ha a magyar kormány elfoglalt álláspontját és magatartását hozzávetjük, — mintha immár kikerülhetetlen lenne a külön vámterület: — mégis, ne legyünk optimisták!

Az osztrák kormány s talán a mögötte álló osztrák közvélemény nagy része ugy okoskodik ma, hogy Magyarország ez idő szerint abban az állapotban van, hogy a külön vámterület *rögtönzésével* rá lehet ijeszteni, sarokba lehet szoritani. Ugy okoskodik, hogy Magyarország sokkal tőkeszegényebb, mint Ausztria; azonkivül Magyarország nyerstermelő ország, mely rögtönösen iparállammá át nem alakulhat; tehát Magyarországra nézve a rögtönzött külön vámterület sokkal nagyobb rázkódásokat jelent, mint Ausztriára nézve. Hisz maga *Széll* Kálmán is nem egyszer megmondta, hogy a külön vámterület által Ausztria sokkal többet veszit ugyan, mint Magyarország, — de az első időben ezt a veszteséget Ausztria mint tőkegazdag ország sokkal könnyebben kiállhatja, mint Magyarország. Ebből Széll Kálmán nem csinált soha titkot, — sőt még maga *Kossuth* Ferenc is, midőn három év előtt Széll Kálmán azt kérdezte tőle, hogy elvállalná-e a felelősséget a külön vámterület rögtöni felállitásáért? — nem mondta azt, hogy: igen, hanem beleegyezett abba a formulába, mely az 1899 : XXX. törvényben nyert kifejezést. Mindezek nem titkok s nem lehettek ismeretlenek az osztrák kormány előtt sem. Nem kellett tehát tulságosan sok furfang a ráijesztési és sarokbaszoritási manővernek kieszelésére. De azért abban, hogy az osztrák kormány és az osztrák közvélemény végigvigye ezt a taktikát s tényleg rázuditsa Magyarországra ezt az ugynevezett „*katasztrófát*“, mégse reménykedjünk! Mert egygyel már ma sem számolt eléggé az osztrák kormány. Azzal az egygyel, hogy a magyar kormány, ha félhet is egy rögtönzött vámháboru gazdasági rázkódásaitól, de ha ezt pisztolyként szegezi a mellének, akkor még ettől sem ijedhet meg. Hanem állnia kell a kényszerhelyzetet és *minden következményeit.* — S ez az, amit aztán ki nem áll sem az osztrák kormány, sem az osztrák közvélemény. Azért ne legyünk optimisták!

Azután meg ezt az Istentől megáldott szép Magyarországot, melynek mindene megvan a természettől arra, hogy a legvirágzóbb iparállammá lehessen, — mert méhében ott fekszik minden érc, az aranytól a vasig és minden ásvány a széntől kezdve, ami az iparhoz kell, melynek van hajtóereje a vizekben, van tüze erdőinek fájában és melynek gazdag humuszában minden nyersanyag megterem, amit földolgoz az ipar művészete, — hát ezt az Istentől megáldott szép országot, mely még ma sem tudja, mije van s mire lenne képes, — az osztrák kényszeritse arra, amihez a saját ösztönéből nyulni nem akar vagy nem mer? — Ah! ne legyünk optimisták! — Az osztrák, ha fenyeget is vele, nem fogja megtenni! — Mert hogy ő legyen a kényszeritő erő, mely egészségessé tegye a viszonyt Magyarországon a gazdasági és a társadalmi relációk között s egy áldásos *krizissel* véget vessen mindama beteg felfogásoknak, melyek melegágyai egy civilizált Ázsiának, ahol az emberek európai nyelven beszélnek és ázsiai stilben cselekesznek? — Hogy Ausztria kényszeritsen Magyarországra egy helyzetet, melyben nolens-volens a dolgozó intelligens elemeknek kell fölülkerekedniök? Egy helyzetet, mely egy csapással megvalósitsa *Széchenyi*nek azt az ideálját, hogy a magyar ember a maga kis tőkéjét ne csak egyszer, hanem legalább négyszer-ötször is kamatoztatni tudja egy évben? Egy helyzetet, melyben a sulypont az exkluziv irányzatokról egyszerre átmenne az egyetemesre s melyben az egyéni értéket nem a születés és az összeköttetés, hanem az eredmény és a teljesitési képesség szabná meg? — Nem! Ezt ne remélje senki az eszes és ravasz Ausztriától, még akkor sem, ha egy *Koerber* agyveleje igazitja is Ausztria sorsát.

Hisz éppen azért, mert Magyarország mindenáron nyerstermelő ország akar maradni az idők végtelenén keresztül, éppen azért látszik plauzibilisnek az a számitás, hogy Magyarországra a külön vámterület rögtönzésével rá lehet ijeszteni. Éppen azért, mert azok az elemek, melyek őszintén kivánják Magyarországon a gazdasági önállóságot s melyek szivesen állnak szembe összes fáradalmaival és küzdelmeivel, — azok a maguk erejével nem tudják megcsinálni, ellenben azok, akik pedig rendelkeznek azzal a társadalmi sulylyal és azzal a politikai befolyással, mely a gazdasági önállóság kivivásához kellene, azok nem akarják: — éppen azért születik meg az osztrák ravaszságban az a remény, hogy a magyar kormány sem fölfelé, sem lefelé nem fog abban a támogatásban részesülni, ami áthuzhatná az osztrákok számitásait. De egyre aztán nem gondolnak az osztrák

TÁRCA

Pogányok vagyunk.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Ábrányi Emil.*

„Ezennel megfogadom, hogy az egész népet, az egész ármádiát, az egész birodalmat és ennenházamat *a kereszt alá állitom, annak az oltalma alá, akiről Péter apostol azt mondta, hogy másban nincs üdvösség.*“

Ki mondta ezeket a buzgó és lendületes szavakat? Mondhatta-e más, mint a koronás jeruzsálemi zarándok? Igenis, ő mondta, Wilhelmus II., rex et imperátor, orátor et deklamátor.

Éppen az aacheni beszéd gyönyörü bombasztjain méláztam és igyekeztem elháritani magamtól azt a silány szójátékot, hogy százszor jobban szeretem, ha ő császári felségeik *bombasztokkal* és nem *bombákkal* dobálódznak —: amikor belépett hozzám a levélhordó és széles boritékba zárt, meglehetősen sulyos levelet csusztatott a kezembe.

Az aacheni beszéd hatása alatt tiz fillérrel több borravalót nyomtam keresztény felebarátom markába, azután fogtam a papirvágó kést és harikirit végeztem a puffadt boritékon.

A sulyos boritékokban többnyire könnyü versek lappanganak, fiatal poéták kézirásai, akik Kerkaszentmiklóson vagy Hosszuperesztegen világrenditő álmokat álmodnak, ezeket az álmokat rimekbe foglalják és csomóstul hozzám küldik, azzal a szerény óhajtással: helyezném el őket Magyarország és Európa legelső, legmagasabb szinvonalu hirlapjaiban.

Most is azt hittem, hogy efféle csingilingirakást, efféle csengő-pengő szörnyszülöttkéket fogok kihuzni a boriték fölhasitott gyomrából.

Kellemesen csalódtam. Próza volt benne, még pedig aktuális próza: *Kommentár a német császár aacheni beszédéhez.*

Igaz, hogy a névtelen levéliró idegen nyelven irta meg a mondanivalóját és nekem a kéziratot előbb magyarra kellett forditanom; de nem sajnáltam a fáradságot, mert a névtelen szerző érvelését, eszejárását érdekesnek találtam.

Azt hiszem, az elfogulatlan olvasó-közönség is annak fogja találni, ha ezt a kommentárt most elég hü forditásban közzéteszem, amire titokzatos Anonimuszom egyenesen fölhatalmazott.

*

Európa népei azzal hivalkodnak, hogy ők keresztények. Megengedem, hogy a külső megnyilvánulásokban azok is. De ott, ahol valóságos érzületük öntudatlanul tör utat, hüledező csodálkozással látjuk, hogy a kereszténység ezernyolcszáz éves uralma alig hagyott nyomokat a lelkükön.

A kereszténység két alapgondolata: szeresd a felebarátodat, még az ellenségedet is; öld meg magadban a hust. (Ez az utóbbi mondat velős theologisi kifejezés. Modernebb, tudományosabb nyelvre forditva annyit jelent, hogy uralkodjunk organikus ösztöneinken az itélő agycentrumok tiltó ereje révén.)

Hogy a keresztény népek a felebaráti szeretetre vonatkozó parancsolatot miképpen teljesitik, annak a fejtegetésébe most nem bocsátkozom. Bővebbet erről gróf *Tolsztoj* Leónál, *Suttner* Berta bárónőnél és az angol-boer háboru most lezárt aktáiban találhat a kiváncsi olvasó. En itt csak a kereszténység második ethikai alapgondolatára terjeszkedem ki, ha okoskodásommal nem fárasztom őnt.

Vizsgáljuk az itélettől vezérelt tudatos akaratnak az ember organikus ösztöneihez való viszonyát és rájövünk, hogy a kereszténység nem más, mint a *stoikusok dogmává emelt filozofiája.*

Jézus igazi előfutárja, a valóságos keresztelő, nem a teveszőr-köntösben járó János, hanem *Zeno*, a nagy, komor *Zeno*, aki a gyönyör és fájdalom megvetését prédikálta; aki azt hirdette, hogy más boldogság nincs annál az erkölcsi megnyugvásnál, amit az ember a kötelességteljesités révén önmagának okoz.

Ebben a tanban gyönyörködött, ezt a tant követte a nemes görögöknek és a szilárd rómaiaknak egy elenyészően csekély elit-csapatja; de *szenvedélylyé* csak egy népnél vált: a zsidó népnél.

A zsidók ösztönszerüleg mindig aszketák voltak; öntudatlanul, hajlam és rátermettség szerint, stoikusok voltak a Stoa-bölcselem rendszerbe foglalása előtt; a Zeno-féle erkölcstant ugy gyakorolták, mint valami természetes dolgot, mint olyat, ami kedélyviláguk ból ered; és legkiválóbb férfiaik mindig kóros állapotnak tartották, ha népük életében kezdett uralomra kapni az érzékibb irány. Zeno filozofiája révén az, ami addig csak puszta ösztön volt a zsidóknál, öntudattá tisztult bennük. Innen az a lelkesedés, amivel a fennköltlelkü görög bölcs rendszerét fölkarolták és aminek a heve — hogy csak egy példát hozzak föl — valósággal kisugárzik a zsidóul érző és hellenül gondolkozó alexandriai *Philon* minden sorából.

Annyira egygyé vált a zsidóság a Stoával, csakis a Stoával, hogy meghatóan bohókás pártfanatizmussal személyes ellenségnek tekintette az Epikúr iskolájához tartozókat; és Kelet-Európa legtudatlanabb zsidainál ma is ugy maradt fönn a finom, sokszorosan félreértett attikainak a neve, mint valami megbecstelenitő, gyalázatot árasztó gunynév.

Az a világraszóló férfiu, a legnagyobb, akit a zsidó-faj produkált: Jézus Krisztus a Stoa erkölcsi tartalmának misztikus szentséget adott. Azontul ez a tan az isteni kinyilatkoztatásnak egy része, az üdvösségnek egy tétele, az egyháznak egyik hatalmas oszlopa lett. A roppant barbár-világ, kereszténynyé válva, köteles volt

Lapunk mai száma tizenhat oldal.

állambölcsek. Arra az egyre nem, hogy akármilyen sok hibája van is a magyarnak, de mihelyt *kivülről jövő kényszeritéssel,* vagy a nemzet nyilt megalázására célzó spekulációval áll szemben, ott ledobja minden hibáját s felölti minden erényét. S amilyen kicsinyes tud lenni a maga számtalan önzésében és apró hiuságaiban, annyira nagy tud lenni a megpróbáltatások harcaiban. Erre ma nem gondolnak még az osztrák államböloseк, — de ha holnapig vagy holnaputánig nem fog megijedni az osztrák fenyegetésről sem a magyar kormány, sem a magyar közvélemény, — akkor már azonnal gondolni fognak. Azért sóhajtunk már ma is balsejtelemmel s azért ismételjük, hogy: ne legyünk optimisták!

Pedig mily fényes perspektivája nyilnék meg a jövőnek, ha az osztrákkal továbbra is el lehetne hitetni, hogy Magyarország csakugyan meg van ijedve és reszket a külön vámterülettől, — s ha igy az osztrák tényleg nem tágitana attól, hogy tehát Magyarországot a *külön vámterület által semmisitse meg*! — Egy napig sem kellene tovább gondolkozni azon, hogy miként lehessen gátat vetni az évről-évre növekvő kivándorlásnak. Sem arról, hogy miként lehetne kipótolni azt a deficitet, mely az ország különböző részeiben a magyar elem térvesztésében nyilatkozik. Azon sem kellene sokat töprengeni, hogy a hitelviszonyok miként alakuljanak az uj helyzet igényeihez, — mert hisz ahhoz a katasztrófához, mely Magyarországot a külön vámterület által érné, még egy másik nagy csapás is járulna. Az a csapás, hogy az *osztrák-magyar bank közössége* nem lenne fenntartható s Magyarország kénytelen lenne a saját önálló magyar nemzeti bankjával beérni. De miért fessük tovább ezt a perspektivát, amelyben rövid néhány év multával nagyitóüvegen át sem lehetne többé meglátni az agrár és merkantil jelszavakhoz kötött mesterséges ellentéteket? Miért? Mikor az osztrákok küzködése alig fogja tulélni a saison mort-ot. Ah! nemcsak nagy közgazdasági, hanem épp oly nagy társadalmi és politikai probléma is a külön vámterület! Sok mindenféle nehézség, kockázat és válság füződik ahhoz ezeket elkerülni, ezekhez a viszonyokat jól előkésziteni, — ehhez *idő kell.* Csak egyetlen egy alakban könnyü kérdés ez, — oly könnyü, hogy szinte játék. És meg lehet csinálni minden átmenet nélkül, rögtön! Csak abban az egy alakban, ha — *Ausztria csinálja meg!* S lehet-e ilyen szerencséje Magyarországnak? — Félünk, hogy nem! — Azért tehát akármennyi biztató jelt látunk is *Koerber* ur sakkhuzásaiban, ne éljünk tulságos illuziókban. Ne legyünk optimisták!

BELFÖLD

A kiegyezés. A *Neue Freie Presse* mai számában beszélgetést közöl *egy előkelő magyar államférfiuval,* aki értesülve van a budapesti vezető politikusok intencióiról. A magyar államférfiu e beszélgetés folyamán igen határozottan tiltakozott az ellen az osztrák részről hangoztatott felfogás ellen, hogy a magyar kormányelnök huzza-halasztja a kiegyezési tárgyalásokat. Rámutat azokra az ismert tényekre, amelyek ezt a felfogást merőben kizárják. A kiegyezés akadályait a magyar politikus nem a magyar kormány halogató tendenciájában, hanem az osztrák tulkövetelésekben találja, melyek nemcsak nem teljesithetők, de nem is diskutálhatók. Az uj autonom tarifában magyar részről kontemplált nyerstermény-vámokra nézve a megszólaltatott államférfiu kijelenti, hogy ez a kérdés csak egyetlen figura abban a sakkjátszmában, amelylyel a tárgyalásokat összehasonlitja. Utal arra, hogy amikor a magyar fogyasztóra nagy ipari védvámok terheit igyekeznek háritani osztrák oldalról, akkor e törekvések ellenében mi sem jogosultabb, mint hogy viszont a különben is rászorult magyar mezőgazdaságot magas nyersanyagvámmal védenék. Ez óhajjal rokonszenveznek az osztrák agráriusok is, akik pedig jelentős faktorok az osztrák politikai életben. Kijelenti a magyar államférfiu, hogy a magyar kormánykörök főóhajtása, hogy a kiegyezés mielőbb megköttessék s a provizóriumokat a végleges rendezettség váltsa fel. Végezetül arra a kérdésre, hogy a Széll-kormány tényleg 1907-ig akarja a mostani állapotot fenntartani, egyszerüen utalt arra, amit már mondott, tudniillik, hogy a magyar kormány egyáltalán nem akarja elnyujtani a tárgyalásokat. Széll a közösség hive s ezért nem is fog a váláshoz segédkezet nyujtani, hacsak Ausztria részéről nem kényszeritik. Egyuttal *egy politikai mesének* prózai véget akarok adni — ugymond — s ez a *Horánszky végrendeletére* vonatkozik. Horánszky sohasem tárgyalt az osztrák kormánynyal kiegyezési dolgokban. Végrendelete tehát e téren nem lehet, csak aforisztikus feljegyzései, hogy milyen elveket szándékozik követni, ha a tárgyalásokon résztvesz. Ezeket a jegyzeteket átadták *Széll*nek Horánszky halálakor, de azért Széll azon a bázison folytatja a tárgyalásokat, amelyben eddig folytak.

—

A községi iskolaszékek hatáskörének megszoritásáról egy napilap mai számában hosszabb közlemény jelent meg. Illetékes helyről kijelentik, hogy a községi iskolaszéki utasitás reformja munkálatban van ugyan, de az uj utasitás tervezete felett a kultuszminiszter még nem döntött. Valótlan tehát az, hogy a miniszter az uj utasitásban a községi iskolaszékeknek törvény által biztositott hatáskörét megszoritani célozná s az sem igaz, hogy a miniszter a községi tanitók fizetését szabályozó 1868. XXXVIII. és 1876. XXVIII. t.-c. idevonatkozó rendelkezéseit az utasitásokban megváltoztatná.

—

Egy házmotozás története. Annak az állitólagos *házmotozásnak*, melylyel a tulzó oláhok akarták befeketiteni *Gáll* József főrendiházi tagot, most utólag a következőkben mondják el a valódi történetét:

A temesvári királyi főügyészség a szebeni királyi ügyész megkeresésére a román aranykönyv („Carte de aur") elkobzására *Kotócz* Pál királyi törvényszéki vizsgálóbirót küldötte ki *Lukareczre*. Mikor Kotócz vizsgálóbiró a községi biróval és *Ribárovics* Gyula jegyzővel dr. *Gáll* József kastélyában megjelent, a háziur távollétében tiszttartója, *Kun* János fogadta, aki dr. Gáll József postáját kezeli. A tiszttartó nem emlékezett arra, hogy ilyen könyvet átvett és miután hosszabb keresés után sem találta meg, közölte a biróval, hogy táviratilag intéz kérdést urához ez ügyben. Kotócz Pál vizsgálóbiró kijelentette, hogy megbizatása az, hogy a könyvet hozza el; ennélfogva ujból keresték és ekkor egy halmaz felbontatlan *magyar* napilap között, amelyek dr. Gáll József távolléte alatt érkeztek, megtalálták a kérdéses könyvet *keresztkötés alatt, fölbontatlanul, ugy, amint a postáról jött.* Ezt a körülményt Kotócz Pál vizsgálóbiró feljegyezte a cimszalagon, sajátkezüleg irva reá: *fölbontatlanul találtatott meg*! Ez a körülmény eléggé tanusitja, mennyi igazság volt abban a hajszában, amelyet Gáll József ellen inditottak egy kellemetlenség miatt, amilyen minden embert érhet.

—

A sátoralja-ujhelyi petició. Ma folytatta *Fried* Lajos, a kérvényezők képviselője, tegnap megkezdett beszédét. Utána a megválasztott képviselő ügyvédje, dr. *Nagy* Dezső következett szólásra, majd id. *Meczner* Gyula választási elnök terjesztette elő saját védelmét. A tárgyalást holnap valószinüleg befejezik, itélethozatalra azonban csak a jövő héten kerülhet a sor.

—

A bizományi raktárak megadóztatása. Az osztrák iparosok szövetsége és Ausztria iparosainak központi szövetkezete ma az osztrák pénzügyminiszternek emlékiratot adott át a bizományi raktáraknak

---

fejet hajtani a dogmává szentesült stoikus filozofia előtt.

Köteles volt fejet hajtani. *De minden alkalmat megragadott, hogy bosszut álljon azért a kényszerért, amit vallása oktroyált rá.*

Nem beszélek itt a pogányság hus-imádásába való szabályozott, rendszeres, periodikus visszaesésekről; amilyen például a karnevál. A csőcselék érzéseiről, nézeteiről és szokásairól sem beszélek, mert az emberiségnek ez az alantas rétege a kereszténység finom lelki és erkölcsi tartalmát nem kapiskálja. En kizárólag a keresztény nációk legmüveltebbjeiről szólok, a szellemi élet felső tizezreiről, azokról, akikről méltán föltehetjük, hogy be tudnak hatolni a kereszténység lényegébe. *A keresztény népeknek ez a nemessége mindig csak titkos fogcsikorgatással türte a Stoa és Nazareth uralmát és ha olyan öltözetet talált, ha ugy elbujhatott ebben az öltözetben, hogy veleszületett és kiirthatatlan pogányságát a keresztény egyház éberszemü őrei nem vették észre mindjárt az első pillantásra: ebben a maszkban azonnal hevesen kitört annak az erkölcstannak a korlátjai közül, mely a maga valóságos, benső lényének örökké idegen maradt.*

Azok a korszakok és a népesség ama csoportjai, ahol az önmegtartóztatás, az érzéki gyönyörökről való lemondás keresztény-ethikája valóságos érzése és hajtóereje volt az emberi életnek, olyan ritkák, hogy az ujjainkon elszámlálhatjuk. A fenséges puritánok és az első hugenották, a janzenisták, a mennoniták és a Herrnhuterek: csak ezekről lehet szó. Több példát nem ismerek. A bel esprit-k mindenha lenézéssel, gunynyal, rágalmazó szájjal szólottak róluk, mert ezek a szép lelkek tisztában vannak azzal, hogy ama fennkölt humanitás, amit ezek a szekták képviselnek: megsemmisitő leálcázása és elitélése a saját kereszténytelen voltuknak. Az ostorosok és egyéb önkinzók rajongó bandáit nem szabad összetéveszteni azokkal az igazi keresztény-stoikusokkal. A flagellánsokat járványszerü őrültség sodorta. Tébolyuk különös szadizmus alakjában dühöngött. Látszólagos sanyargatásukban voltaképpen eksztatikus kéjelgés lappangott. Amikor véresre korbácsolták a hátukat, hogy a hus bünös ingerét kiverjék magukból: testüket buja és perverz gyönyör járta át.

Micsoda ujjongás támadt az összes keresztény-népek müveltjeinél, valahányszor a koreszme áramlatai eltávolodtak a keresztény-ideáltól és visszatörtettek a pogány zabolátlanságba! Igy üdvözölték, ilyen hozsannázó lelkesedéssel a renaissance-t, igy a „szenvedély evangéliumát" *Rousseau* és az első romantikusok idejében. Örömteljes fölszabadulás volt ez a szenvedhetetlen kényszer nyomása alól. *Ez a lelkesedés nyilt és vakmerő bevallása volt annak, hogy a müveltek a kereszténységet idegen tyrannisnak tekintették és áradozó hálát tanusitottak azok iránt, akik ettől a tyrannistól megváltották őket.*

Hány igazi keresztény van a legnagyobb szellemek közt, akiket a keresztény-népek létrehoztak? Eltekintek az egyház szentjeitől. A történet, a tudomány, a müvészet vezető alakjaira gondolok. *Savonarola* keresztény volt. El is égették érte. *Dante* talán az volt, ámbár kereszténysége nem áll minden kritikán fölül. *Milton* bizonyosan az volt; müködése a puritanizmus csodálatos szellemi mozgalmát képviseli a világ-költészetben. *Spinozá*ra nem szabad hivatkoznom; ő semita és nála — amint erre már rámutattam — a stoiko-nazarethi erkölcstan organikus. *Goethé*t pogánynak nevezik. Rágalmazzák. Persze, aki valakinek a keresztényvoltát abból itéli meg, hogy az illető milyen viszonyban áll bizonyos egyház katekizmusával, az tagadhatja, hogy Goethe keresztény. Ilyen durva külsőségekre alapitott felfogással nem vitatkozom. De aki be tud hatolni a dolgok lényegébe, az be fogja látni, hogy Goethe a legigazabb keresztény, akit a német poézis eddigelé létrehozott. *Faust* második részének katholikus szinezetü misztikumából nem csinálok érvet a magam számára; valaminthogy azt sem engedem, hogy a *Római elégiák* némely sikamlósságából ellenem kovácsoljanak argumentumot. En Goethe világnézetének legbensőbb magvát tartom szem előtt; azt, amiből valamennyi müvészi alakja kisarjadzott. Aki a szerelemhez való viszonyát olyan tragikusan fogja föl, mint *Werther* és a *Gretchen* csábitója; aki a házasságtörést legmélyebb erkölcsi vonatkozásaiban tárgyalja, mint Goethe a *Válrokonságok* cimü regényében: az egészen a Stoa és a kereszténység talaján áll. Nem véletlenség, hogy Goethe minden más filozofusnál többre becsülte Spinozát! Nagy kortársa, *Kant,* épp olyan jó keresztény volt, mint ő. A „Kategorische Imperativ" modernizált Zeno; a legkeresztényibb, amit a spekulativ bölcselem egyáltalán produkált.

A kivételes alakok nagy ritkasága bizonyságom: milyen kevéssé terjedt el ethikájuk azok közt, akik keresztényeknek nevezik magukat. Az állitólagos keresztények vonzalma egy ős, természetes ösztön csalhatatlan biztosságával mindig azok felé fordul, akik a keresztény ethika ellen, a kötelesség fogalma ellen, az önfékezés ellen ütnek pártot.

És itt az az egyetlen feltétel, hogy a lázadás valamivel raffináltabb formában történjék. Ha az érzékiség izléstelenül, mint nyers pornografia lép föl, a müvelt osztályok visszautasitják. A kereszténység annyi szemérmet mégis oltott beléjük, hogy az állatiasban való gyönyörködésüket nem vallják be dicsekvő nyiltsággal. ***De mihelyt a müvészet alkalmas ürügyül kinálkozik; mihelyt azzal hozakodhatnak elő, hogy nem a fajtalanságban gyönyörködnek, hanem a müvészi forma szépségeit méltatják: ezek a müveltek azonnal, tartózkodás nélkül engedik át magukat annak a vonzásnak, amit az esthetikai burok mögött a pogány-érzéki tartalom gyakorol rájuk.***

Ez az egyetlen, de **bőséges magyarázata a** mi korunk három legragyogóbb irói karriérjének. *Guy de Maupassant,* Gabriel *d'Annunzio,* Pierre *Louys* csaknem egy csapásra szereztek maguknak világhirt. Maupassant kétségtelenül a legkiválóbb köztük, bár ő is az alantas dolgok kiszinezésében, a szenzuális apróságok rajzában remekel. D'Annunzio a legkiállhatatlanabb deklamátor, aki valaha tollat forgatott. Csürcsavart, édeskés frázi-

magyarországi megadóztatása tárgyában. Azt követelik, hogy amennyiben a magyar kormány a magyar adóhivatalok önkényes eljárásának határt nem szabna, adóztassa meg Ausztria a magyar iparosoknak Ausztriában eladásra kerülő összes áruit.

Miniszteri kiküldöttek. *Széll* Kálmán belügyminiszter, báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszterrel egyetértőleg kiküldötte posztupiczi *Kosztka* Pál csendőrtezredest, a budapesti csendőrkerület parancsnokát és *Petróczy* Alajos belügyminiszteri titkárt oly célból, hogy az ország területén lévő egyes csendőrőrsök elhelyezését és azoknak arányosabb beosztását illetőleg a helyszinen tanulmányokat tegyenek. A miniszteri kiküldöttek a napokban Szombathelyre érkeztek, honnét *Rátótra* utaztak és tisztelegtek a jelenleg ott időző *Széll* Kálmán miniszterelnöknél is. A kiküldöttek folytatják tanulmányutjokat, mely még hosszabb időt vesz igénybe.

Tagositási törvény. Mint értesülünk, a tagositási ügy uj rendezésének előmunkálatai serényen folynak, ugy az igazságügyi, mint a földmivelésügyi minisztériumokban. E munkálatok azonban, amelyekre nézve az igazságügyi és földmivelésügyi miniszterek minden intézkedést egyetértőleg tettek meg, még nem haladtak addig, hogy a miniszterek konkrét javaslatokkal foglalkozhattak és állást foglalhattak volna. Ebben a tekintetben, hogy mik legyenek az uj tagositási eljárás irányelvei és mily szervezetü hatóságok végezzék a tagositást, csak az előtanulmányok befejezése után indulhatnak meg a tárgyalások.

KÜLFÖLD

Ferdinánd koronája. *Ferdinánd* koronát kért Pétervárott s ez a hir természetszerüen még mindig érdekli a közvéleményt. A *Neue Freie Presse*nek azt jelentik Pétervárról hogy a fejedelem a *régi bolgár cári cím után áhitozik* és egyuttal meg akarja szüntetni a portához való vazallusi viszonyt. Ez aligha fog sikerülni. Valószinüleg jobban jellemzi a helyzetet a *Vossische Zeitung*, amely szerint a fejedelem pétervári utjának időeredménye az, hogy *orosz ezredtulajdonossá* nevezték ki. Ez által régi vágya teljesült mert ez nagyban emeli tekintélyét a hadseregben és a nép előtt. A bolgár lakosság nem is törődik a királyság eszméjével és minden kombináció, amelyet az utazáshoz fűztek, tarthatatlan. A fejedelem azonban nagyon féltékeny a tekintélyére és nagyon elkeseritette az a körülmény, hogy míg a spanyol koronázásra meghivták és képviseltette is magát, az angol koronázásnál már csak vazallusnak tekintették és nem hivták meg.

---

sait, affektált előkelőségét, szalontenorhoz illő hiuságát csömör nélkül nem szemlélhetjük. Pierre Louys d'Annunzio nyomdokain jár. *Afroditéje* hellenmódra sziniezett kefelevonata d'Annunzio *Piacere* és *Le Vergine delle Roccie* cimü regényeinek, ugyanazzal az eszthetikai snobizmussal, ugyanazzal a pseudo-arisztokratizmussal, ugyanazzal a dagályos retorikával fölereszteve. Csak a misztikum hiányzik d'Annunzio francia tanitványából. De mind a háromban megvan az a lényeges közös-vonás, hogy mind a három a Stoa és a kereszténység erkölcstana ellen lázad; mind a három a bujaságot dicsőiti; mind a három azt prédikálja, hogy az értelem rabszolga gyanánt lapul meg az érzékek minden szeszélye előtt. Azért tettek szert világraszóló sikerre, azért érték el könnyedén azt, amiben kortársaik közül náluknál sokkal nagyobb iróknak sohasem lehetett részük, mert egyik sem tartozott az Astartekultusz papjai közé.

Ferdinand *Fabre* szeme és pszichologiája vetekszik a Maupassantéval. *Fogazzaro*, d'Annunzio nagy kortársa, legnemesebb próza-epikusa a mostani Itáliának. *Estaunié* „L'Empreinte" cimü regénye valóságos művészi kinyilatoztatás.

De az irodalmi gigerlizmus ezeket a követésreméltó, nagy irókat nem emlegeti tisztelettel, nem emlegeti szerető hódolattal.

Az általános, lelkes gágogás csak annak a három szerzőnek szól, mert a művelt ál-keresztények keresztényellenes ösztöneit ez a három iró elégiti ki. Nemcsak Franciaországban és Itáliában, hanem a kereszt oltalma alá helyezett germán birodalomban is!

*

Leforditottam a kommentárt és közlöm minden kommentár nélkül. Én ebben a tárgyban már akkor elmondtam a magamét, amikor a *Morituri* cimü hármas szindarab a Nemzeti Szinházban szinrekerült. A névtelen levéliró elmélkedéseihez ezuttal nincs hozzáadni valóm.

Edvárd király élet és halál közt.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, junius 27.

Ma is csak oly ellentmondó hirek érkeztek *Edvárd* király betegségéről, mint tegnap. A londoni lapok ugyan szorgalmasan csititják a közönséget, de a király apósának környezetéből, a kopenhágai udvarból *nagyon pesszimisztikus hirek érkeztek*. A dán udvar semmit sem tud *Edvárd* király állapotának javulásáról, sőt ellenkezőleg, a tegnap este érkezett hirek *nagyon kedvezőtlenek*. A királynak nagy fájdalma van s *ereje rohamosan hanyatlik*. Még ha másodszor is megoperálnák, nem remélhető, hogy életben marad. *A király környezete nagyon kedvetlen és szomoru*. A kezelőorvosok kijelentették, hogy még ma nincsenek abban a helyzetben, hogy határozott diagnózist mondjanak.

A berlini udvar szintén aggodalommal tekint a londoni betegágy felé. Londonból Berlinbe érkezett megbizható hirek szerint *a király gyógyithatatlan altesti bántalmakban szenved, melyen operációval sem lehet segiteni. A király aligha fog életben maradni.*

A Londonból érkezett legujabb jelentésből éppen ugy, mint a korábbiakból hiányzik minden adat, mely a beteg érverésére vagy hőmérsékletére vonatkoznék. Az a körülmény, hogy a megoperált sebben *ismét fájdalmakat érez a király, nagy nyugtalanságot okozott*, noha azok a kommentárok, amelyeket a hireket szolgáltató irodák adnak ki, a közönség izgatottságát csillapitani akarják. Ezek a kommentárok hivatalos karakterüek s ez természetes is, mert jobbára a király magántitkárától erednek. A *Press Association* jelentése szerint az orvosoknak az a véleménye, hogy a fájdalmak ujabb bekövetkezése természetes, sőt kivánatos tünet, annyiral is inkább, mert a fájdalmakat nem követte a hőmérsékiet emelkedése. Más távirati irodák is megerősitik ezt a hirt s kijelentik, hogy a beteg semmiesetre sem lehet lázas, mert akkor nem kivánna étkezni. A király fájdalmai ennek következtében csak helyi jelentőségüek s ezt természetesnek jelentik az orvosok, akiknek nem is lehet más céljuk, mint hogy a közönséget a beteg állapotáról pontosan és alaposan értesitsék. A lapokból kitünik, hogy a király állapotáról nagyon is ellentmondó nézetek vannak elterjedve.

Csaknem minden orvos egyetért abban, hogy *a válság csak szombaton vagy vasárnap következhetik be*. Ez magyarázza meg a *Morning Leader* mai cikkének a cimét is, amely *igy szól: A válság közelg*. A *Daily Mail* ellenben csupa reménység, sőt már arról beszél, hogy a király állapota határozottan a javulás utján van. A *Daily Mail a kezelő orvosok egyikétől* kapott tudósitást, amelyet azonban *a legnagyobb tartózkodással kell fogadni*, mert az orvos csak a tegnap éjjeli tünetek alapján nyilatkozott. A *Daily Mail* szerint az orvosok a betegség tüneteit *általában kedvezőknek* tartják s amennyire az emberi előrelátásban bizni lehet: *a tünetek már biztositják a király fölgyógyulását*. Az orvosok nagyon sokat remélnek attól, hogy a királynak erős a szervezete, általános érzése kitünő és szerveinek működésében semmi zavar nincsen.

A királyt családjának tagjai is láthatják, a királyné naponkint többször meglátogatja őt, valamint a walesi herceg és három leánya is. A királynak megengedték, hogy leveleket, táviratokat és ujságokat olvasson; a beteg minden esemény iránt nagyon érdeklődik, s *még szivarozni is szabad neki*. A rokon uralkodó-családok küldöttei naponkint többször tudakozódnak a beteg hogyléte felől a királyi család tagjainál, különösen *Henrik* porosz herceg, aki naponkint többször meglátogatja a walesi herceget. A király állapotának jobbra fordultára következtetnek a lapok abból is, hogy *Henrik* herceg már holnap el akar utazni Londonból.

Az összes londoni ujságok orvosi auktoritások véleményét közlik arról, hogy *a király ujra fájdalmat érez*. Az orvosok egy része azt mondja, hogy ez a fájdalom természetes következése a seb összehuzódásának s annak a nyomásnak, amelyet a tályog falaira a genny kiszivása végett beillesztett ezüst csövecskék gyakorolnak. De másrészt azt sem szabad figyelmen kivül hagyni, hogy ezt a fájdalmat ujabb genny összegyülése is okozhatja, ami aztán *nagyon veszedelmes* volna. Valószinü azonban, hogy ez az eset nem áll, mert különben nem tért volna vissza a király étvágya. Az orvosok 1—2 nap lefolyása előtt nem nyilatkozhatnak egész határozottan. A *Daily Chronicle* arra irányitja a figyelmet, hogy a trónörökös tegnap csak nagyon rövid ideig volt a királynál, ami mindenesetre kedvező jelnek tekinthető.

A legtöbb lap optimisztikus nézetével szembe helyezkedik a *Times*. A City-lap arra figyelmezteti olvasóit, hogy a tegnapi hivatalos jelentések általános karaktere határozottan kedvező, az utolsó jelentésben mégis voltak olyan szavak, amelyek arra intik a közönséget, hogy a legközelebbi napokban *ne tápláljon vérmes reményeket*. Nincs ugyan ok a riadalomra, de ninesen kizárva oly fordulat, amely egyszerre nagyon veszedelmes karaktert öltheti. Egyelőre beérjük azzal, hogy a király megtartotta erejét és ételt kiván. Ez minden, amit óhajtottunk, irja a lap és a reménykedőkhöz csatlakoznánk mi is, ha a legujabb orvosi jelentés nem végződnék azzal, hogy *a fájdalom visszatért*. Elhamarkodott dolog volna, ha ebből következtetéseket akarnánk levonni, mert lehetséges, hogy ez a jelenség a király fölépülésével kapcsolatban van, de az sem lehetetlen, hogy *többé-kevésbé imminens veszedelmek előhirnöke*. Magában a királyi palotában nem aggódnak a király állapota miatt s az orvosok azt mondják, hogy a beteg ma jobban van, mint szerdán éjjel volt. Az első orvosi jelentés kiadása óta hatvan óra mult el s minden további óra, amely komplikáció nélkül folyik le, gyarapitja a reményt.

Az orvosi jelentések bizonytalan, homályos és csonka szövege a legkülönfélébb találgatásokra adott alkalmat. Igy sokan, különösen a német lapok levelezői, azt állitották, hogy *Edvárd király tulajdonképpen rákban szenved*. Ezzel szemben ma *Knollys*, a király titkára *becsületszavára* kijelentette, hogy *a király nem szenved rákbajban* és hogy betegségének szimptomái egészen elütők a rákbetegség tüneteitől.

Londoni táviratok megcáfolják azt a hirt, hogy a *walesi herceget* ki akarják nevezni régensnek. Ez a félhivatalos dementi még hozzáteszi, hogy a koronázást csak akkor tartják meg, ha a király teljesen felgyógyul. Hogy a koronázás ne járjon olyan nagy fáradtsággal, *a koronázási ceremóniákat meg fogják rövidíteni*.

A külföldi udvarok a legnagyobb részvétet és rokonszenvet mutatják a nagybeteg király iránt. *A szultán* táviratot küldött az angol királynénak, amelyen gratulál a királyon végzett operáció sikerére és a király mielőbbi fölgyógyulását kivánja. *Vilmos* császár pedig azt az óhajtását fejezte ki, hogy *beteg nagybátyját meglátogassa*, de a walesi herceg arra kérte, hogy *ezt a szándékát halasszza el*.

A koronázás elhalasztásának itt-ott zajos következményei is voltak. Igy Hamsteadban a néptömeg *beverte a rendező-bizottság helyiségeinek ablakait*. A rendőrség közbelépett a tüntetők ellen és többeket letartóztatott. Dunstableban nagy *tiltakozó gyülést tartottak és beverték a polgármester ablakait*. Egy másik városkában pedig azért tüntetett a lakosság, mert a szegény gyermekek nem kapták meg a megigért tea-uzsonnájukat. A zajongás késő éjjelig tartott, amikor is kihirdették, hogy a gyermekek meg fogják kapni teájukat s erre ismét helyreállt a nyugalom.

*

Éjjel még a következő táviratokat kaptuk:

(Orvosi jelentések.)

Éjjel 11 óra.

A király a mai napot meglehetősen jól töltötte. Ereje tartja magát. A beteg étvágya ismét visszatért, de csak nagy óvatossággal elégithető ki. *A sebben ismét egy kis fájdalmat érez a király.*

Délelőtt 10 óra 15 perc.

A király *jól töltötte az éjszakát*. Kedélyállapota nyugodt. Étvágya javul. A seb helyén érezhető fájdalom csak csekély kellemetlenséget okozott. *A király állapota aggodalomra nem ad okot.*

(Délután 2 óra.)

A király a délelőttöt jól töltötte. Az eddig megfigyelt *szimptomák mind kielégitők*. A hőmérsék normális és erről a bulletinek ezentul csak akkor fognak megemlékezni, ha netán jelentékeny ingadozások mutatkoznak.

Az *alsóház* mai ülésén Balfour, a kincstár első lordja *délután fél hatkor*, a ház élénk tetszése mellett, közölte, hogy a Buckingham-palotából vett telefonjelentés szerint a király állapotának javulása kielégitően halad.

(Este 6 óra 30 perc).

A legutóbbi orvosi jelentésben konstatált kielégitő állapot egyre tart. *Semmiféle nyugtalanitó tünet nem mutatkozott.*

(A király állapota.)

London, junius 27.

A reggeli lapok megjelenése előtt a *connaughti* herceg és a *walesi* herceg a királyi palotába mentek. *Henrik* porosz herceg és neje, valamint más országok képviselői is tudakozódtak a király állapota felől. Az orvosi jelentést a királyi palota körül álló nagy tömeg feszült figyelemmel olvasta és megnyugtatónak találta.

London, junius 27.

Mint a *Reuter*-ügynökség értesül, a király állapotának teljesen kielégitő javulása egyre tart. A király egészen jól olvashat és társaloghat. Ágyánál

szüntelenül ott van a királyné, a walesi herceg és neje. Az orvosok vigyáznak, hogy a királyt túlságosan meg ne erőltessék és ne foglalkoztassák oly kérdésekkel, melyek gondolkozást igényelnek, mert attól tartanak, hogy ezáltal állapota rosszabbodhatnék. *Ha a javulás tovább is így halad, a koronázást nem halasztják el sok időre és már az ősz elején megtarthatják.*

(Aggasztó hír.)

Brüsszel, junius 27.

Az *Indépendance Belge* az angol udvar köréből arról értesül, hogy Edvárd király *menthetetlenül el van veszve.* A király vakbélgyuladáson kívül *veserákban* szenved. A betegség még eltarthat hetekig, *de gyógyulás ki van zárva.*

(Ferenc Ferdinánd és kisérete.)

Bécs, junius 27.

Gróf *Nostitz, Ferenc Ferdinánd* főherceg főudvarmestere tegnap délután félötkor a keleti expresszvonattal ideérkezett. A trónörökös londoni kíséretében levő szolgaszemélyzet egy része szintén visszaérkezett. *A trónörökös Londonból egyenesen Konopistba utazott.* A diszkíséret tagjai: gróf *Festetich* Tasziló, gróf *Buquoy* Ferdinánd, *Liechtenstein* Henrik herceg és *Sapieha* Pál herceg Londonban maradtak, ahol még néhány napot szándékoznak tölteni.

(A vendégek távozása.)

London, junius 27.

A koronázáshoz ideküldött szerb képviselő ma délután elutazott. Az orosz trónörökös vasárnap utazik el. A dán trónörökös és a spártai herceg még itt maradnak.

(Zavargás a koronázás elmaradása miatt.)

Watford (Hertfordshire), junius 27.

A koronázás elhalasztása itt tegnap este komoly zavargásokat idézett elő. A zavargó tömeg ablakokat vert be, egy üzletet egészen feldult, más üzleteket kifosztottak s a városi képviselet elnökének üzletét *felgyujtotta.* A nagy számmal mozgósitott rendőrség elnyomta a zavargást.

(A részvét.)

Róma, junius 27.

A *kamara* ma délelőtt tartott ülésének végén az alelnök felolvasta az angol király állapotáról szóló orvosi jelentést és a ház nevében annak az óhajtásnak adott kifejezést, hogy a javulás tartós legyen és a király minél hamarabb teljesen felgyógyuljon. Az alelnök szavait hosszantartó helyeslés fogadta a kamara.

HIREK

Kitchener búcsúja.

Ezernyi színben rezg a tenger árja,
A kikötőben sok ezernyi nép,
Vad éljenzés viharzik fel a légbe,
Midőn a nagy lord a hajóra lép.

„Isten veled, Fokváros!“ szól a nagy lord,
„Isten hozzátok bűrok, angolok!
A vér viharja immáron lezajlott,
Reánk a béke napja mosolyog.

Hol véres küzdelminktől megriadva
Felhők fátylába bujt el az azur,
Most a szabad barátság sugarában,
Áll — kéz a kézben — angol és a búr.

Vidáman leng kopjéken át a szellő,
Mely nemrég átkot, hörgést hirdetett,
Ma meg a béke hangját viszi szárnyán, —
Vigságot, dalt, erőt, uj életet!

Termékeny nap, ragyogj Dél-Afrikára,
Melyet a honfi-vér beöntözött,
Gazdag vetést idézz a haremezőkből,
És kék virágot a vetés között!

S a férfiú, ki a szabad mezőkön
Munkás kezével büszkén arat itt,
Dalolja el kaszák pengése mellett
Kicsiny fiának a mult dalait.

Isten veled, Fokváros! Tán örökre.
Isten hozzátok, völgyek és hegyek.
Im befejezve már a kötelesség, —
Kardom hüvelyben, béke van, megyek.

Miénk a béke. Másé a dicsőség.
El tengerekről tengerekre szállj,
Fennen dörögve, büszke hatalomban
Te szent imádság: „Éljen a király!“

És elszáll tengerekről tengerekre
A büszke szózat, egyre-egyre száll,
Míg eljut a Buckingham-palotába,
Hol gyötrelemtől nyög a nagy király.

Némák az orvosok kórágya mellett,
A hű szolgák szemében könny ragyog, —
Győzelmi dallam hallszik, — a beteg nyög:
„A lárma fáj, — be nyomorult vagyok!“

—ly.

A cár vizitbe megy.

Francia hirlapok azt irják, hogy a cár nemsokára meglátogatja Tolsztoj Leót. Ehhez a hirhez természetesen azt a kombinációt füzik, hogy most már minden meg fog változni Oroszországban s hogy ez a látogatás egy szebb jövő hajnalát jelenti. Csodálatos, hogy Európa s főleg Franciaország sajtója milyen szivesen várja a szebb jövő hajnalhasadását éppen Oroszország felől s soha sem mulasztják el Nyugat-Európában, hogy kombinációkat ne füzzenek a cár minden lépéséhez s minden köhintéshez, mely Tolsztoj Leo melléből fölfakad. Az orosz viszonyok körüli tájékozatlanság-e az oka ezeknek a kombinációknak, vagy az a misztikus köd, mely Tolsztoj alakját körülveszi s amelyből mindég valami világszabaditó erőt szeretnének kiokoskodni az emberek — nem tudjuk. Bizonyára mindegy is az, hogy mi inditja az embereket arra a föltevésre, hogy egy ilyen látogatás fordulatot jelenthet az orosz nép életében; a fődolog az, hogy Európa fordulatot vár éppen Oroszországból s minden alkalmat megragad, hogy e fordulat elkövetkezését megjósolja.

A cár látogatásának terve — föltéve, hogy igaz — elég érdekes. Érdekes főleg abból a szempontból, hogy az orosz egyház feje fölkeresi azt, akit az orosz egyház kidobott magából. De ha ehhez az érdekességhez hozzáteszszük azt, hogy a cár már egyizben meglátogatta Tolsztojt, kétségkivül veszit a dolognak még az a pikantériája is, mely után a régi memoár-irók ugy kapkodtak s melyet ilyen cimen irtak volna meg: A császár a kunyhóban.

A francia lapok hireit talán meg fogják cáfolni. Több, mint valószinü, hogy meg fogják s az ilyen cáfolatra váró hirekhez füzött magyarázatok vagy elmefuttatások nagyon relativ értékük. Ha tehát van a francia lapok hirében valami, ami érdekes és tanulságos, az nem maga a hir, hanem az, hogy ezt a hirt tüstént kommentálják s legott a szebb jövő hajnalhasadását keresik benne.

Európa, amely lassanként eljátszsza régi szabadságjogait s a gazdasági gondok terhe alatt nyögve, tétlenül nézi, mint erősödnek meg a centrális hatalmak, bizonyos tekintetben olyan nyulat lát Oroszországban, melyen most kisérleteket végeznek. Sokan tudják, hogy az a forradalom, amelyet most Oroszországban levertek, olyan nagy forradalom volt, aminő az európai államok méreteihez képest nagy fölfordulást jelentett volna, mig Oroszországban, a határtalan, végnélküli országban alig látszott meg. Az orosz centrális hatalom rövidesen végzett a néppel, sokkal rövidesebben, mint valaha. A nyulacskát tehát egyszerüen eltiporták ott. És Európa mégis vár valamit. Valami koncessziót, melyet ennek az eltiport nyulnak mégis adni fognak. Valamit... Hogy talán a cár mégis belátja?... Vagy, hogy olvasván a szegény emberekről irt erős rajzokat és igazságos regényeket, ellágyul a szive s szabadságot ad népének? Valóban ilyen érzelmi álláspontnál különbre senki sem tud helyezkedni ma Európában s csak az ilyen ellágyulási processzusra tudunk spekulálni, ettől várva egy nép szabadságát s egy határtalan nagy ország fejlődését. És senkinek sem jut eszébe, hogy a világtörténelemben ilyen érzelmi szempontok soha sem szerepeltek s ellágyulási jelenetekkel a császárok soha meg sem próbálkoztak.

És ez a gyönge Európa mégis vár s mégis reméli, hogy a cár szivéből talán éjszakára valami csodás szép virág fog kisarjadzni s szabadság-illatot fog terjeszteni a Feketetengertől a Kaukázusig s a béringi szorosig.

Egy másik nagyon érdekes jelenség, mely Európa figyelmét egyre az oroszországi események felé vonzza s amely nagy érdeklődést kelt, az, hogy az orosz forradalmat nem csupán azok támasztották, akik Európaszerte már megcsinálták a maguk forradalmát, hanem, hogy Oroszország forradalmi elemei közé már bevonultak a munkások is. Az első nagy szociális forradalom tehát, ha részlegesen is, Oroszországban volt. Itt mérte tehát először össze az erejét a munkásság a hatalommal. Európát pedig ma semmi sem érdekli jobban, mint ez a küzdelem, melyre egész Európa készül. Egész Európa: a fejedelmek és a munkások egyaránt, bár e pillanatban a fejedelmek készülnek ügyesebben. A jövő nagy forradalmainak kis képe az orosz forradalom volt s ezért leste annyira Európa mindazt, ami a cár birodalmában történt. S mikor most látja, hogy ez a forradalom megint csak a cárnak kedvezett, arra adja a fejét, hogy érzelmi dolgokra spekulál s azt hiszi, hogy a császároknak majd megesik a szivük s jó regények és megható novellák olvasása közben ellágyulnak.

Pedig ilyen föltevésekre csak a gyengülő népek képesek, melyek nem akarják elismerni a történelem tanulságait. Ilyen föltevések csak ott születhetnek meg, ahol már csak az imádságban biznak az emberek, de nem hisznek erejükben és méltóságukban. Ilyen reménységekkel már a haldoklók táplálkoznak csak. A szabadság virága magától egy császár melléből sem viritott ki hajnalra. Vérrel öntözött talajból hajtott az ki mindig. S önérzet-e az, önbizalom-e az, szabad emberekhez való-e az, hogy mikor látják, hogy a forradalom el van tiporva, minden császári köhintésből, tüszszentésből vagy látogatásból spekuláljanak s igy szóljanak, egymást biztatva:

— Ahá! Most jön a szebb jövő hajnala. A cár tüszszent, vagy a cár vizitbe megy.

G—a.

Budapest, junius 27.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Junius 30-án uj előfizetés nyilik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hirek.** Dr. *Plósz* Sándor igazságügyminiszter a nyár folyamán további rendelkezésig nem tart több kihallgatást. — Dr. *Berzeviczy* Albert országgyülési képviselő az Uránia-Egyesület által felállitandó Trefort-szobor javára száz koronát adományozott. — *Miklós* montenegrói fejedelem ma délelőtt Münchenből Olaszországba utazott.

— **A király a brucki táborban.** *Bécs*ből jelentik, hogy a király ma reggel Bécsből Lajtha-Bruckba utazott, hogy szemlét tartson a második táborozási időszak csapatai fölött. Vele együtt érkeztek *Rajner* főherceg, báró *Beck* vezérkari főnök és az idegen katonai attasék. A király elsősorban szemlét tartott az 1. és 4. bosnyák gyalogezred felett és nagyon megdicsérte a csapatokat. Azután a 14. hadtestüzérségi ezredet szemlélte meg a király, majd megnézte a *Hinterstoisser* százados parancsnoksága alatt álló léghajózási osztályt. Délután a lövőiskolát nézte meg a király.

— **Szent László-napja.** A Szent-László-társulat ma védszentjének, Szent Lászlóak napján istentiszteletet rendezett a Ferenciek templomában. Az ünnepi misét *Mészáros* Kálmán rendfőnök mondta, a szent beszédet pedig *Dikovich* Nárcisz atya.

— **Tisztelgés.** *Láng* Lajos kereskedelemügyi miniszter ma fogadta a magyar áruforgalmi statisztikai értékmegállapitó-bizottság tisztelgő küldöttségét, amely őt uj állásában üdvözölte és ragaszkodásáról biztositotta. A küldöttséget *Vargha* Gyula miniszteri tanácsos,

a bizottság elnöke vezette a miniszter elé, aki a tisztelgést szives szavakban köszönte meg.

— **József főherceg Kisjenőn.** *Kisjenőről* jelentik, hogy *József* főherceg és katonai kisérete folyó hó 26-án délután 4 órakor az arad-csanádi vasut rendes vonatához kapcsolt szalónkocsiban Kisjenőre érkezett. A perronon a főherceget a hatóságok fejei, az uradalmi tisztikar és a kisjenői intelligencia várta. *Csukay* Gyula járási főszolgabiró üdvözölte igen meleg hangon, kifejezést adva a lakosság örömének, hogy a főherceg ismét Kisjenőre érkezett. A főherceg szivélyes szavakkal köszönte meg a fogadtatást, hangsulyozva, hogy Kisjenőre mindig örömmel jön. A kastélyban *Libits* Adolf udvari tanácsos, jószágigazgató fogadta és üdvözölte a főherceget. Kétegyházáig *Urbán* Iván Aradvármegye főispánja, kálnoki *Nagy* Lajos alispán, *Ormós* Péter ny. alispán, a főherceg régi kedves embere és *Nachtnébel* Odön utaztak a főherceg elé, akiknek társaságában érkezett Kisjenőre. Junius 27-én, László-napján az ágyai kápolnában *László* kir. herceg emlékéért misét tartottak, amely után Józsi major és Liváda puszták megtekintése következett. 28-án délelőtt különvonattal Bánkutra utazik a főherceg, ahonnan azonban ebédre visszajön Kisjenőre. Délután Reketytyés és Horgostó puszták megszemlélése van tervbevéve. 29-én délelőtt ünnepies istentisztelet lesz a kisjenői főhercegi kegyuri templomban. Délben ebéd a Dohányos pusztán, amely után gömblövészet, utána mezei és népünnepély a hagyományos cigány-lóversenynyel. Zene, tekintettel a szász király halála miatti gyászra, nem lesz.

— **Kitchener bucsuja.** Istenhozzádot mondott *Kitchener*, az afrikai brit sereg generalisszimusza a délafrikai csatatereknek. Nagy ügygyelbajjal sikerült a háborut oly irányba terelnie, hogy Anglia megtehette a boeroknak azokat az engedményeket, amelyeket félévvel ezelőtt még nem volt hajlandó megadni. Most áll a béke s a tábornokok helyébe adminisztrátorok jönnek, hogy valamiképp emberlakta formát adjanak a földult köztársaságoknak. A kard megtette kötelességét, a kard megy. *Kitchener* 23-án utazott el Dél-Afrikából. Az *Orotava* fedélzetén hagyta el a háboru szinhelyét. A bucsuzás és hajóraszállás Fokvárosban ment végbe. A fokvárosi polgármester lakomát adott *Kitchener* tiszteletére, aki köszönő beszédében megmagyarázta, miért alkalmazták a haditörvényeket Fokföldre. Ugy gondolja, hogy ez a rendszabály sok békés angol és afrikander farmert megmentett azoknak a polgártársaiknak az erőszakoskodásától, akiket tévutra vezettek a hazugságok, amelyek az angolt szörnyetegnek igyekeztek feltüntetni. Hogy nem szörnyeteg, azt megmutatta azzal is, hogy a lehető legemberségesebben élt a haditörvények által adott hatalommal.

Egész Fokváros talpon volt, hogy elbucsuzzék a fővezértől. Angolok, boerok, a legkülönfélébb nemzetiségü szines és fehér emberek tolongtak az utcákon és lelkesen üdvözölték *Kitchenert*, amikor fényes kisérettel a kikötőbe hajtatott. Az *Orotava* viharos tüntetések között szedte föl horgonyát és a kikötőben összegyülekezett tömeg mindaddig éltette *Kitchenert*, amig a hajó el nem tünt a szemhatárról. A lord Londonba utazik. A londoni lordmajor fogja átnyujtani neki a fokföldiek diszkardját.

— **Expedicló az északi sarkra.** *Bernier* József, kanadai tengerészkapitány, aki a sarkvidéken már sokat hajózott, most expediciót szervez az északi sark felé. A Bernier-féle expedicióhoz tudományos körökben sok reményt fűznek, mert az északi sarkra soha senki sem indult még olyan kitünő technikai eszközökkel, mint Bernier. A hajó csak százhusz láb hosszu, harminchat láb széles és tizennyolc láb mély ugyan, de mindenütt vaspáncéllal van ellátva. A hajót villamos erő hajtja s Marconi-gép is van a hajón elhelyezve, ugy, hogy Bernier mindennap küldhet távirati értesitést Dawson-Citybe, Alaszkába és Hammerfestbe. Bernier két automobilt is visz az utra. Az automobilok öt lóerővel kétezer fontot birnak el s könnyen átalakithatók villanyos csónakká. Ilyen felszereléssel Bernier biztosra veszi, hogy olyan területeket sikerül majd felkutatnia, amelyeken még halandó ember nem járt.

— **A martiniquei áldozatokért.** A martiniqueiek felsegélyezésére ma a *Budapesti Ujságirók Egyesületéhez* a következő adományok érkeztek: Kávéházi törzsasztal 10 korona, G. H. 3 korona, Guttmann Jenő 2 korona, Benedek Gyula 3 korona, névtelen 1 korona. A mai gyüjtés eredménye 19 korona. Hozzáadva a tegnap kimutatott 5157 korona 64 fillért, a gyüjtés eddigi eredménye 5176 korona 64 fillér. Az adományokat kérjük a Budapesti Ujságirók Egyesületéhez (Kerepesi-ut 17. sz. a.) küldeni.

— **Pusztitó forgószél.** *Tabor*ból jelentik, hogy a saki kerületben hatalmas pusztitást vitt végbe a *forgószél*. Sok paraszthházak elhordta a tetejét. Harminc ember megsebesült; egy asszony és egy gyermek életét vesztette.

— **Gróf Tisza István balesete.** Gróf *Tisza* Istvánt tegnap a geszti családi birtokon baleset érte. Lóháton kirándulást tett és hazatérőben egy akadályt akart a lovával átugratni. A ló azonban hátrahőkölt, a gróf lezuhant és a ló alá került. A megijedt állat a grófot megrugta, de a sérülés oly jelentéktelen, hogy a gróf gyalog ment vissza a kastélyba, kantárszáron vezetve lovát.

— **Darnay-muzeum.** *Fraknói* Vilmos püspök és *Szalay* Imre miniszteri tanácsos, a Nemzeti Muzeum igazgatója, mint a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelői dr. *Schönherr* Gyula titkár kiséretében folyó hó 26-ikán Sümegre érkeztek az ujonnan épült Darnay-muzeum megtekintésére. Ugyanesak folyó hó 22-ikén szemlélte meg a muzeumot dr. *Hampel* József a keszthelyi premontrei tanári kar kiséretében. A látogatók a Darnay-muzeum kinceseit kiváló érdekkel tanulmányozták és a legnagyobb megelégedésüknek adtak kifejezést a látottak felett. A Darnay-muzeum uj épülete julius 6-ikán nyilik meg a nagyközönség számára.

— **Ahol az illemsértést ágyulövéssel fizetik.** Furcsa eset történt tegnap Danzig mellett a tengeren. Amikor a *Hagen* nevü német partvédő páncélos hajó beérkezett a kikötőbe, ugyanakkor távozott onnan egy angol gőzös, amely Stralsundba igyekezett. Az angol gőzös a tengerészeti szokás és illendőség ellenére nem huzta föl a lobogót az árbocra, mire a *Hagen* hajó kapitánya fölszólitotta, hogy tüzze ki a lobogóját és mutassa meg, miféle nemzet hajója. Az angol gőzös nem hederitett a fölszólitásra, mire *a német hajó élestöltést tett az ágyujába*, azután üldözőbe vette a távozó hajót. Utol is érte, el is hagyta és elállotta az utját. Csak ekkor tüzte ki az angol hajó a lobogót. Igy intézik el a tengeren a lovagias ügyeket.

— **A város bora.** Kassa városnak sok a bora. Jól teszi hát, hogy kiméreti. A borok jók, nem csoda hát, hogy a városi kocsma nagy látogatottságnak örvend. Akik ruganyos léptekkel nyitottak be a helyiségbe, ingadozva jönnek ki és tántorogva mennek hazafelé. Kassa városának azonban, abból az időből, amikor még nem nyitott kocsmát, szabályrendeletei szigoruan tiltják a szeszes italok mértéktelen élvezetét s büntetik az alkoholizmust. Már most, ha a városi rendőr tántorgó embert lát menni az utcán, a szabályrendeletek értelmében nyakon kell csipnie s be kell kisérnie, hogy aztán a városi rendőrség megbirságolja az iszákosságért. Minthogy azonban Kassa derék polgárai közül némelyek éppen a város kocsmáiában a város boraiból is fel-fel szoktak önteni a garatra, világos, hogy Kassa városa — rendőrsége utján — nem birságolhatja meg az olyan becsipett embert, aki éppen Kassa városa kocsmájának üzleti forgalmát emelte s e miatt rugott be. Mert mégsem illendő, hogy a város egyrészről büntesse az iszákosságot, másrészről pedig csábitsa az iszákosságra a polgárokat. A dilemmából nincs kibuvó más, csak az, hogy az iszákosság büntetését föl kell legalább is addig függeszteni, amig van valami a város borából. A rendőrség lovagias tapintattal bizonyára erre a kényelmes álláspontra fog helyezkedni Kassa városában.

— **A World tulajdonosa Európában.** A newyorki *World* cimü lapot, mely a világ egyik leghatalmasabb hirlapja, egy budapesti születésü ember, *Pulitzer* József alapitotta. *Pulitzer*, aki sok milliónak ura s rengeteg hatalmu ember, most — mint *Berlin*ből táviratozzák — Európába jön, hogy szembaját gyógyittassa. Valószinü, hogy a milliomos laptulajdonos ez alkalommal szülővárosát, Budapestet is meglátogatja. Pulitzer egyébként budapesti háztulajdonos is. Néhány évvel ezelőtt a Terézvárosban örökség utján az övé lett egy nagy háromemeletes ház százötvenhatod része. Azóta a többi örökösöktől megvette a házat egy ember, akinek sok kellemetlenséget okoz az, hogy a *World* tulajdonosának házrészét nem tudja megszerezni. Akármennyit irt is Amerikába, Pulitzer nem akart megválni ettől a budapesti házrésztől.

— **Az idő.** *Az orsz. meteorologiai állomás* a junius 26. és 27-iki időjárásról a következő jelentést adta ki: 26-án: Az idő változékony és hüvös volt. Este az ország keleti felében esett, de mennyisége jóval kevesebb volt, mint az előző napokban. 1—5 mm.: Akna-Szlatina, Ungvár, Árvaváralja, Budapest, Ó-Gyalla, Komárom, Sopron, Pécs, Debreczen, Zombor, Eger, Nagylak, Zsombolya, Temesvár, Versecz, Drenkova, Nagyvárad, Vajda-Hunyad, Nagyszeben és Botlalu. — 27-én: Az idő szárazabb és melegebb volt. Zivatar az Alföld déli részén volt. 1—5.: Akna-Szlatina, Budapest, Zsombolya, Temesvár, Versecz, Marosvásárhely, Vajda-Hunyad, Nagyszeben, Botlalu; 16 mm. Eszék; 32 mm. Zombor.

— **A jubiláló Szigligeti Társaság.** A *Szigligeti Társaság* ez évben ünnepli fennállásának tizedik évfordulóját. A társaság kiküldött bizottsága ma megállapitotta az ünnep programmját. Az évfordulón diszközgyülés lesz bankettel, este pedig a szinházban diszelőadás.

— **A Krupp-cég zavarban.** Ezt sem hitte volna senki, a Krupp-cégnek rosszul megy. Ha minden szakmában pang az üzlet, ha az épitőipar makacsul tesped a kátyuban, ha a divatárukereskedők, a szabók, a füszeresek, a kocsigyártók panaszkodnak, az mind érthető, ezen senki sem ütközik meg. Az ember vállat von és azt mondja:

— Hja, a szegénység!

És minden megvan magyarázva. De hogy az öldöklő eszközök hatalmas, világhirü gyárának az üzemében is zavar áll be, ez csuda, nagy csuda manapság, amikor az általános békére való fegyverkezés szép korszakában parlamentek, delegációk egyetlen költséget, a hadiköltséget nem tudják csökkenteni, csakis ujabb milliókkal gyarapitani. A Krupp-cég bajának, majd azt mondtuk, „örvendetes" bajának tehát különös előzményei és okai lehetnek. Erre nézve pedig a következő kölni tudósitás ad felvilágositást: Az esseni Krupp-cég ötszáz munkást bocsátott el és két műhelyben megszüntette a munkát. A hadiszerek gyártása az ágyu- és ágyutalp-műhelyekben teljesen *szünetel*. A munkacsökkenést két oknak tulajdonitják: a Krupp-cég nagymenynyiségü lőszert gyártott előre, melyekből különböző mintákat mutattak be a császárnak. Krupp azt hitte, hogy a német katonai parancsnokság mind át fogja venni a gyártmányokat, de csalódott, mert az összes készlet a Krupp fegyvergyárában maradt. A másik ok az, hogy a hadihajókra szánt ércpáncélok nem feleltek meg a várakozásnak. Az utóbbi kisérletek, melyeket velük Angliában tettek, lehangoló eredménynyel végződtek. Az angol hajóhadnál ugyanis megállapitották, hogy az annyira dicsért érclemezek nem tudnak ellenállni a modern lövegeknek. Ennélfogva az innen várt rendelmények teljesen elmaradtak.

— **Nagy idők tanuja.** Érdemekben megőszült matrona halt el a minap Budapesten 80 éves korában. Az elhunyt özv. *Dohál* Gergelyné született nagybaczoni *Keresztes* Katalin, mint régi nemesi család ivadéka, a főváros, de legkivált az erdélyi megyék előkelő köreiben általánosan ismert egyéniség volt, kinek 1848-ban történt szereplése élénk emlékezetében van a nagy idők élő embereinek. Legtöbbet veszitett benne Szászsebes városa, melyet a fölgyujtástól mentett meg. *Bem* tábornok ugyanis, visszafoglalván a várost és látván az oláhok könyörtelen magaviseletét az előző csatában megsebesült honvédekkel szemben, méltó fölháborodásában föl akarta gyujtatni a várost s csak a nagyasszony személyes könyörgésére állott el szándékától. Temetése alkalmával Szászsebesen is megkondultak a harangok, egy nemes sziv dobogásának megszüntét hirdetve.

— **Árpád-szobor Munkácson.** Munkács város közönsége körében lelkes mozgalom indult meg, hogy a honfoglaló Árpád vezérnek szobra álljon a város közterén. A szoborbizottság *Nedeczey* János országgyülési képviselő elnöklete alatt már megalakult s a belügyminiszter már megengedte az országos gyüjtést. A bizottság *Tulcsik* Ferencet, a szobor eszméjének megpenditőjét bizta meg a felhivás megszerkesztésével. Eddigelé 5000 korona gyült össze. Alapos a remény arra, hogy rövid idő alatt együtt lesz az az összeg, mely a szobor felállitására szükséges.

— **Halálozás.** Csendes részvét mellett temették el ma délután *Köröskényi* Eleket, a hirtelen elhunyt országgyülési képviselőt a kerepesi temető halottas házából. A ravatal a középső teremben volt felállitva, mellette két oldalt három-három képviselőházi szolga állott diszben. Az érckoporsón csupán három koszoru volt. Az egyik *Köröskényi* Miklósé, az elhunyt unokaöcsöséé volt, aki a roksnság közül egyedül volt jelen és az egész temetést is rendezte. A másik koszorut *Dókus* Ernő országgyülési képviselő tette le a ravatalra a Ház és a szabadelvüpárt nevében. A harmadik koszoru pedig *Csuha* István földbirtokosé volt. Ott voltak a gyászolók között: *Csávossy* Béla udvari tanácsos, a képviselőház háznagya, továbbá *Szóts* Pál, *Tormay* Károly országos képviselők, *Bernáth* Dezső volt képviselő és *Bernáth* Zsigmond földbirtokos. *Takaró* Imre lelkész megható beszédben bucsuztatta el a halottat és azután a koporsót az entreprise emberei a négytogatu gyászhintóra emelték és a józsefvárosi pályaudvarra vitték, ahonnan az ungmegyei Szobráncra szállitják, ahol holnap temetik el ünnepélyesen. A halottal Szobráncra *Köröskényi* Miklós és *Fekete* Zsigmond ungmegyei utbiztos utaztak el.

Majovszky Vilmos nyugalmazott kuriai biró tegnap Budapesten 72 éves korában meghalt. Az elhunyt a szabadságharc után a birói pályára lépett s elérte a kuriai birói rangot. A király érdemeinek elismeréseül a III. osztályu vaskoronarenddel, majd a Lipót-rend nagykeresztjével tüntette ki. Temetése holnap délután 5 órakor lesz.

— **Elfogott kivándorlási ügynök.** *Veszprém*ből táviratozzák, hogy az ottani rendőrség ma a vasuti állomáson eltogta Szabó István hirhedt kivándorlási ügynököt. Szabó a bakonyvidéki népet kivándorlásra csábitotta. Szabónál 8000 korona készpénzt találtak, amelyet a kivándorolni szándékozóktól a hajójegy árának előlegeképpen vett föl. Azonfelül még néhány hajójegy és több hamis okmány volt nála. Szabó előadta, hogy Falk et Comp hamburgi cég ügynöke.

— **Siremlék-avatás.** *Tolnáról* jelentik: A szegzárdvidéki tanitó-egyesület *Pécsy* József emlékezetére e hó 26-án nagy ünnepélyt rendezett Tolnán. A szegzárdi tanitó-egyesületnek *Pécsy* József prépost volt tolnai plébános vetette meg alapját 1888-ban. Az alapitó 1898-ban meghalt. Halála után mozgalom indult meg, hogy sirja fölé közadakozásból emlékkő állittassék. A cél könnyebb elérése végett az egyesület megiratta *Pécsy* József életrajzát. Az ebből befolyó jövedelmet is a siremlék költségére forditott. Ezt a siremléket avatták fel a 26-án tartott ünnepen, amelyen Tolnamegye intelligenciája nagy számban volt jelen. Az ünnepséget gyászmise előzte meg, utána a tanitók testülletileg kivonultak a temetőbe nagy néptömeg kiséretében. A sirnál *Anderle* József mondott szép gyászbeszédet, miközben a gyászlepel lehullott a siremlékről. Végül a dalárda énekelt néhány gyászéneket.

— **Gyámintézeti közgyülés.** A budapesti ág. hitv. ev. egyházmegye *gyámintézete* tegnap délután tartotta évi rendes közgyülését, *Bachát* Dániel főesperes és *Fuszek* Tivadar egyházfelügyelő elnöklésével.

Horváth Sándor lelkész örömmel üdvözölte Bachát főesperest, hogy fölépült sulyos betegségéből; munkája folytatásához erőt, egészséget kivánt. *Bachát* köszönete után betöltötték az egyházmegyei gyámintézetnek világi elnöki állását, *Fabiny* Gyula felügyelőt választván meg e tisztségre. A *Laukó* Károly egyházi elnök lemondásával megüresedett tisztségre pedig egyhangulag *Famler* Gusztáv Adolf torzsai lelkészt választották meg. *Horváth* Sándor előterjesztette a gyámintézet évi számadásait, mit a közgyülés tudomásul vett és *Bendl* pénztárosnak a felmentvény megadásával köszönetet szavazott lelkiismeretes működéséért. — *Bachát* előterjesztette a multévi gyülések eredményéről szóló jelentését, mely szerint az egyházközségek áldozatkészsége elismerésreméltó eredményeket mutat fel; a közgyülés tudomásul vette a jelentést és jóváhagyta a kiosztási tervezetet, valamint az ág. ev. főgimnáziumi ifjusági gyámintézet jelentését is. Majd elintézték a beérkezett felyamodványokat és megválasztották a kerületi gyámintézeti közgyülésre kiküldendő követeket. Ezzel a közgyülés véget ért.

— **Csalás egy tisztviselő egyletben.** Az osztrák-magyar általános tisztviselő egylet kárára elkövetett csalás ügyében — amelyről már megemlékeztünk — a rendőri sajtóiroda a következőket közli:

A dr. *Németh* Imre ügyvéd által képviselt *Az osztrák-magyar monárkhia I. általános tisztviselő egyletének* Budapest (budai) takarék és előlegező társulata panaszos beadványt intézett a főkapitánysághoz melyben *Czigler* Jenő, *Benkő* Gusztáv, *Halmos* Jenő, *Czenkl* Rezső, *Freund* Manó és *Molnár* Jenő nevek alatt szerepelt ismeretlen tettesek ellen a feljelentő kárára elkövetett csalás és okirathamisitás miatt, megbüntetésüket kéri. Ugyanis *Czigler* Jenő a Magyar Általános Hitelbank hivatalnoka, lakik: Üllői-út 68. szám, III. emelet 24. ajtó.), akinek le nem foglalt 3000 korona fizetése van, 1901. szeptember 7-ikén 1600 korona kölcsönért folyamodott a panaszos társulathoz. Ez, miután *Czigler* készpénzfizető kezeseiként *Benkő* Gusztáv (lakik: V., Nádor-utca 11. szám) le nem foglalt 3000 korona évi fizetéssel biró hivatalnoktársát és *Halmos* Jenő (lakik: V., Lipót-körut 23. sz., III. em. 24. ajtó.) le nem foglalt évi 2800 koronával biró hivatalnoktársát jelentette be s személyazonosságukat okiratokkal szabályszerűen igazolta, halála esetére pedig az Első Magyar Általános Biztositó-Társulat által 1600 koronáról kiállitott életbiztositási kötvényt csatolt, a kölcsönt folyósitották. Ugyanilyen módon ez év január 10-ikén *Czenkl* Rezső kért kölcsönt a társulattól, aki ugyancsak a Magyar Általános Hitelbank tisztviselőjének adta ki magát. *Czenkl* kezesekként *Freund* Manó (lakik: Váczi-körut 78. sz.) és *Molnár* Jenő (lakik Nagymező-utca 48. sz.) hivatalnoktársait nevezte meg, akiknek szintén nincsen lefoglalva a fizetésük. Az adós halála esetén kifizetendő életbiztositási kötvényt is mellékelték és a bank 2400 koronás kölcsönt is folyósitotta. A kölcsönt igénylők a havi visszafizető részleteket azonban nem fizették. Erre postán intő leveleket küldöttek; de azok felbontatlanul érkeztek vissza, rajtuk ezzel a megjegyzéssel: *Ismeretlen, nem kézbesithető.* A bank az ügyet ügyvédnek adta át, aki tudatta a céggel, hogy okirathamisitásról van szó, mert a nevek, a lakcimek koholtak és az illetők nem hivatalnokai a Hitelbanknak. Erre a bank megtette a feljelentést. A csalók a szükséges nyomtatványokat céglenyomatok utján állitották elő és jól kellett ismerniök az eljárást hogy hogyan kell eljárni a kölcsön felvételnél. A csalást és okirathamisitást valószinüleg mindkét esetben ugyanazok követték el. A rendőrség nyomozta a tetteseket. A károsult Tisztviselő-egylet a tettesek kézrekeritőjének hatszáz korona jutalmat tüzött ki.

Bérczy Béla rendőrkapitánynak, aki az ügyben a vizsgálatot vezette, sikerült ma kinyomozni az osztrák-magyar monarkhia első általános tisztviselő-egyletének csalóját. A jeles firma *Ziegler* Ármin Jenő budapesti születésü 25 éves, nős, római katholikus bankhivatalnok, aki ma este óta már a rendőrség foglya. *Ziegler* Ármin Jenő az Üllői-ut 68-ik számu házban lakott, a III-ik emelet 24-ik számu lakásban. Apja a fővárosban zenetanár. Egy éve körülbelül, hogy megházasodott s amikor megnősült, nagy pénzzavarban volt, mert hitelezői egyre szorongatták. Azt hitte, hogy a feleségével nagyobb összeg pénzt fog kapni. Ez a reménye azonban nem vált be s igy adta a fejét a csalásra. Az első 1600 koronát 1901. november 7-ikén vette föl az osztrák tisztviselő egylettől, hamis okmányok alapján. Amikor látta, hogy ez sikerült, ez év január 10-ikén ujabb 2400 koronát csalt ki az előzőhöz hasonló módon. Bérczy kapitány a mai nap folyamán annyi terhelő adatot gyüjtött össze Ziegler ellen, hogy ezek alapján délután megidézte és vallatni kezdte. Ziegler eleinte tudni sem akart a csalásról, dacára annak, hogy felmutatták neki a hamis okmányokon lévő irást, amely minden tekintetben egyezik az ő irásával. Később azonban megtört és beismerte bünösségét, sőt megvallotta azt is, hogy az emlitett két összegen kivül még 1902. *március havában ismét 1200 koronát csalt ki az egyesülettől.* Erről a csalásról a tisztviselő e yletnek még nem is volt tudomása. *Ziegler* Ármin, akinek a banknál nagyon szép fizetése volt, szeretett jól élni s fizetésén felül sokat költött, ugy hogy tele volt adóssággal. A rendőrség Zieglert előzetes letartóztatásba helyezte s holnap át fogja adni a királyi ügyészségnek.

— **Házasság.** Dr. *Moscovitz* Iván kir. albiró julius 10-én 11½ órakor vezeti oltárhoz a dohány-utcai izr. templomban dr. *Brüll* Ignác leányát, *Lily* kisasszonyt.

Dr. *Szombathely* Antal, a Magyar Földhitelintézet alügyésze, eljegyezte Kolozsvárott *Szombathelyi* Annát, özv. dr. Szombathelyi Gusztávné leányát.

— **Mangra teljes visszavonulása.** A *Pol. Ért.* irja: Magasabb egyházi körökben most pozitiv formában az az érdekes hir járja, hogy *Mangra* Vazul, kit az aradi görög keleti román egyházmegye zsinata a közelmultban püspöknek választott, Firmilián példájára valamelyik *Athos*-hegyi kolostorba vonul vissza. Eme elhatározását a céljai kivitele elé gördült akadályok érlelték meg benne. Az érdekes hir természetesen, mely különösen *Nagyváradon* fog feltünést kelteni, még megerősitésre szorul.

— **Forel tanár Luccheniről.** Forel tanár, hirneves svájci elmegyógyász, *Bün és öröklött elmebaj* cimen igen érdekes könyvet irt, melyben Luccheni elmebeli állapotára vonatkozó adatokat is közöl. A gyilkos előéletéről nagyon keveset tudunk — irja Forel, csak Moriand, Luccheni védője hozott föl a gyilkos életéből néhány adatot. Lombroso, felületes vizsgálat alapján epileptikus gonosztévőnek mondta Lucchenit, vagyis ugy jellemezte, mintha öntudatlanul s ösztönszerüen hajtotta volna végre aljas tettét. Forel nem osztozik e véleményben.

Luccheni anyja cselédleány volt, aki lelencházba adta gyermekét. A fiucska utóbb egy házaspárhoz került, de gyámszülei nem törődtek vele, mert a férfi iszákos fráter volt, az asszony pedig ledér életet folytatott. Utóbb a katonaságnál szolgált Luccheni, majd Bera hercegnek volt komornyikja. Ambiciója, vágyai sohasem voltak összhangzásban tehetségével. A nagyravágyó ifju a legképtelenebb terveket forgatta agyában. Arról értesült, hogy ha az afrikai hadseregben szolgál, szolgálati idejének letelte után állami alkalmazást nyer. El is ment Afrikába, besoroztatta magát a hadseregbe, de midőn visszatért Olaszországba s állásért folyamodott, kérvényére választ sem kapott. Ez nagy hatással volt Lucchenire s az ifju, aki mindaddig rajongó hive volt uralkodójának s a királyság intézményének, anarchistává lett. Forel tanár ezután leirja Luccheni személyét, majd a pör ismertetésére tér át. Luccheni teste nem mutat semmi szabályellenességet. Szerinte Luccheni a mártir szerepét játszotta az egész tárgyalás folyamán s csupa póz és nagyzási mánia vezette mindenben. Az az egykedvüség, melyet birái előtt fitogtatott, tulajdonképpen nem volt más, mint közepesnél is kisebb elmebeli tehetségének elpalástolása.

— **A jéghány** az idei nyáron már igen érezhetővé kezd lenni és némely vidéken drága pénzért sem kapható jég. Valóságos jótétemény tehát ha az ember a legjobbnak bizonyult „Rapid jéggépet" megszerezheti, amely *már 5 perc alatt tömör* jeget sőt már 3 perc alatt jéghideg italt készit. A gép végett *Salgó* Izsónoz (Budapest V., Lipót-körut 17. sz. a.) kell fordulni, ahol a gépet működésben mindenki megnézheti.

— **Amerikai lőszeliditő a cirkuszban.** A Carré-cirkuszban julius 1-én kezdi meg szenzációs mutatványait Smith Norton, a világszerte föltünést keltett lőszeliditő. A legtűzesebb s legcsökönyösebb lovakat pompásan szeliditve mutatja be s hogy fényes rendszerét megismertesse a közönséggel, néhány tüzes ló szeliditésének a módját is megmutatja. A gyönyörü mutatványok iránt széles körökben nagy érdeklődést nyilvánul. A produkciók hitelességét bizonyitja, hogy a megszeliditett lovak tulajdonosainak neveit közhirré teszik. Nem szemlényvesztésről van tehát szó, hanem igazi müvészetről, amelynek a bemutatása pompásan gyarapitja a Carré-cirkusz fényes programmját.

— **Cigányzene a Telefon Hirmondóban.** Ma esti cigányzene közvetitésével kellemes szórakozást nyujt előfizetőinek a Telefon Hirmondó. Nyolc órakor megszólal a Hirmondó *riadójele* s ki sem mozdulva otthonról, pompás cigánymuzsikát hallhatnak az abonnensek egészen 11 óráig. E cigányzene-átviteli az Emke-kávéházból közvetiti a Telefon Hirmondó. E zeneátvitel azonban megszakitást szenved 8 óra 15 perckor, mikor a külföldi tőzsdezárlatokat olvastatja fel a beszélő ujság és fél 10—10 óráig, midőn az est folyamán érkezett legujabb hirek felolvasása van napirenden.

(x) **Akácia szappan** kellemes illata, habzása és nagy tartóssága miatt ma közkedvelt mosdószappan. Darabja 1 korona. Akácia-pouder 1 korona. Akáciakrém 2 korona. Kaphatók a gyógyszertárakban. Főraktár: Korona-gyógyszertár, Budapest, Kálvin-tér.

A páris-bécsi automobil-verseny.

Budapest, junius 27.

Az első versenynap elmult. Eredménye eléggé szomoru: két halott, több életveszélyesen sebesült, és a sport szempontjából sem megnyugtató. A mai nap a verseny résztvevői számára tulajdonképpen pihenést jelent, mert Svájcot Belforttól Bregenzig sétakocsikázási tempóban szelik át a bátor vállalkozók. Svájcban tudniillik szigoruan tiltva van a gyorshajtás. Holnap osztrák területre érnek és a hatóságok ott széleskörü intézkedéseket tetlek a szerencsétlenségek elkerülése végett. A tegnapi nap szenzációja az volt, hogy *Fournier* a páris-berlini verseny győztese letört. Mors gépének tengelye összetört és igy nem vehetett részt a versenyben. A tegnapi verseny győztese, mint megirtuk, *René de Knyff* volt, aki a 408 kilométer hosszu páris-belforti utat 7 óra alatt tette meg. Ebből 2½ óra semleges területre esik, és igy az átlagos gyorsaság óránkint 82.3 kilométer, mely jóval mögötte marad a páris-bordeauxi versenynek, amikor Fournier óránkint 90 kilométert tett meg.

René de Knyff, régi championja az automobil-sportnak. Már évekkel ezelőtt ugy hitták: le roi des chauffeurs." Később Girardotval és Fournierrel osztozkodnia kellett a dicsőségben, de most ujra győztes lett a legnagyobb verseny első szakaszában. Egy dijat már megnyert ezzel, az Arenberg hercegét, amely olyan automobilra tüzetett ki, amely spirituszgépen a leghamarább ér Belfortba. René de Knyffnek a Bennet-dijra most már csak egy konkurrense van, az angol Edge, de ez sem komoly. Chanceai az első nap eredménye folytán annyira növekedtek, hogy minden valószinüség szerint ő lesz az egész verseny győztese. De persze nem szokás a napot nyugta előtt dicsérni.

Begenz, junius 27.

A mai nap eseményei közt érdekes, hogy Henri *Rothschild* báró és a fiatal *Vanderbilt* visszaléptek a versenytől és hazautaztak Párisba. Az amerikai nábob a gépének sérülése következtében állt el a versenytől, mig Rothchild bárót mechanikusának *Dompetnek* szerencsétlen halála keseritette el. *Domptet* elébe akart kerülni az egyiptomi *Sabis* bég kocsijának, célját szédületes hajtás után el is érte, de aztán amint két szekeret el akart kerülni, már nem tudta többé megfékezni gépét s igy egy árokba borult. Kocsija alatt fekve holtan akadt rá *Sabis* bég. *Domptet* nem vett részt a versenyben, csak elkisérte gazdáját egy Pascal-féle kocsin, amelynek gyártásával báró Rothschild foglalkozik, szándéka lévén a gyár jövedelméből nyugdijalapot létesiteni az automobil-kedvelők számára. *Rothschild* bárót nemcsak kedvelt mechanikusának halála keseritette el, de az is, hogy a Pascal-géppel való első kisérlet ily szerencsétlenül végződött. A bárót annyira deprimálta a szerencsétlenség, hogy abba akarja hagyni a Pascal-gépek gyártását és egészen vissza akar vonulni az automobil-sporttól.

Bregenz, junius 27.

A délután folyamán a páris-bécsi automobilverseny 60 résztvevője Belfortból ideérkezett. Eddig nem jelentettek baleseteket. Holnap reggel 4 órakor indulnak tovább.

*

*Bécs*ből jelentik: A páris-bécsi automobil-verseny résztvevőinek budapesti kirándulására nagyban folynak az előkészületek. Gróf *Szápáry* Pál Bécsből kérelmet intézett gróf *Wickenburg* Márk kereskedelmi államtitkárhoz, hogy a külföldi automobilok kiállitására a városligeti iparcsarnokot engedje át. Az államtitkár ugy ezt, valamint a gróf másik kérelmét is készséggel teljesitette, hogy a Magyar Folyam és Tengerhajózási Részvénytársaság bocsásson egy hajót a külföldi veneégek rendelkezésére, amelyen azok Budapestről julius 5-én Vukovárra induljanak. E hajóval együtt megy egy uszályhajó, amely a vendégek automobiljait szállitja.

A kirándulás programmja a következő: Julius 4-ikén 7 órakor automobilon indulás Bécsből és délután 2 órakor — Pozsonyban és Győrben tartandó állomásozás után — érkezés Budapestre, este 8 órakor ebéd a városligeti Gerbeaud-pavillonban, amelyet a Magyar Automobil-Klub elnöksége és igazgatósága ád. Julius 5-én délelőtt 10 órakor kirándulás a budai hegyekbe; ½1 órakor déjeuner a svábhegyi Grand Hotelben, amelyet az Automobil-Klub tagjai rendez-

nek; délután 4 órakor korzókocsikázás a Városligetben és a Stefánia-uton, ezután kirándulás a Margitszigetre és este behajózás Vukovárra.

Gróf *Esterházy* Mihály, a Magyar-Automobil-klub társelnöke, a versenyrendező bizottság tagja tegnapelőtt Bécsből Párisba utazott, hogy a verseny rendezésében a Magyar Automobil-klubot képviselje.

Az érkező vendégek előfogadták gróf *Szápáry* ajánlatát, hogy Boszniából visszajövet Raguzából hajón Fiumébe ránduljanak. Gróf Szapáry Pál a vendégek fogadása dolgában már érintkezésbe is lépett *Gáll* Tibor miniszteri tanácsossal, aki gróf *Szápáry* László kormányzó távollétében az ügyeket intézi.

Matura-dalok.

I.

Ott messzi, a derült vidéken,
Ha junius már véget ér,
S lezajlott a matura szépen,
Árnyas vendéglők lágy ölében
Hangos az érett, ifju vér.

Bankettre gyülnek valahányan,
Direktor, növendék, tanár,
S kedves lánykák batiszt ruhákban
Csevegnek csicsergőn, vidáman:
Mindegyik már a táncra vár.

— Direktor úr, egy cigarettát!
Henceg a már érett diák,
Tegnap a vizsgán csúszva bujt át.
— Szivart szív?... szól s egy Uppmant nyujt át.
Oh boldog, boldog ifjuság!

Milyen jó lesz most, mit se tenni,
Tanulni többé sohse kell!
Jugurthát, Didót sutba vetni,
Színuszt, koszinuszt elfeledni.
... Urak, hölgyek fel, táncra fel!

II.

Szép, szőke lány, egy mértan-óra
Nem untatná tán kegyedet?
Az átfogóra s befogóra
Az életben szükség lehet.

Az átfogó a két karom lesz,
S a befogó... Mit mondjak, óh...
Szive, miért a szivem vérez,
Csöpp szíve lesz a befogó.

III.

A Nagy-utcán az „érett" úr,
Büszkén, fütyülve jár,
Vele szemben, — mily halavány!
Jön a latin tanár...

— Hogy van, tanár úr... Jó napot!
Mit? Csak hogy vége már...
Mellé szegődik s elpirul
A kis latin tanár...

— Csak megvagyok... S ön Grégics úr,
Hová megy, kire vár?
És most még jobban elpirul
A kis latin tanár.

— Nemde, Tacitusból felelt,
Átjött, nem tudta bár...
Es ekkor már egész piros
A kis latin tanár.

— Oh, tanár úr, jó volt nagyon,
Örök hálám az ár...
Szól Grégics úr s most halavány
A kis latin tanár.

— Akivel tegnap este ment,
Nővére, ugy-e bár?
Igy kérdez s ujból elpirul
A kis latin tanár.

Az „érett" a szemébe néz,
Mosolyg, de érti már...
— Mutassam be?... Sápadt megint
A kis latin tanár.

— Óh Grégics úr, ha megteszi,
Rám üdvök-üdve vár...
Tacitusért megteheti,
Szól a latin tanár.

N.

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség	**56—12**
Kiadóhivatal	**54—39**

Az automobil
mint guillotine.

— *Jelenet.* —

Egy automobilos ur: Én ajánlani fogom az Akadémiának, hogy az automobilt nevezzék magyarul gázlónak.

Egy másik: Ugyan miért?

Az egyik: Először, mert gázt fejleszt, tehát gáz-ol. Másodszor, mert gáz által hajtott ló, tehát gázló, harmadszor pedig, mert mindenkit elgázol. Gépkocsi, az rossz szó. Van gépszijj, gépkávé satöbbi. De gépkocsi, az semmi. Gázló, az legalább kifejező.

A másik: Apropó, mi a mai eredmény?

Az egyik: Három parasztot coupiroztam. Az egyiknek a lábát, a másiknak a karját, a harmadiknak a fejét.

A másik: Fájdalom, én nem diesekedhetem hasonló szép eredménynyel.

Az egyik: Sajnálom önt, szegény barátom.

A másik: Én csak egy öreg asszonyt vághattam ketté. Pedig spicceltem egy deli parasztlegényre...

Az egyik: Ha ön ily keveset gázol, előbb-utóbb kigolyózzuk önt az automobil-klubból.

A másik: De én kilépek ám előre!

Az egyik: Léphet, ahova akar, mégis kigolyózzuk. Igyekezzék többet gázolni. Látja, báró Nesajnáld és gróf Csakneky már megkapták a gázolási érmet. Mindenik ötven áldozatot tud kimutatni.

A másik: En még csak kilencnél tartok.

Az egyik: Ah! Es nem szégyenli magát?

A másik: Nagyon. De mit tegyek?

Az egyik: Gázoljon! A paraszt arra való, hogy az automobil elüsse. Azt kell hinnem, hogy még az automobilsport céljával sincs tisztában?

A másik: Dehogy nem. Az automobil arra való, hogy a parasztot elüsse.

Az egyik: Csuda, hogy tudja.

A másik: Csakhogy nem vagyok fölszerelve.

Az egyik: Az hiba. Az én kocsim a modern technika minden vivmányát egyesiti magában. Megvan rajta a Schneider-féle kés, a Coupe-Tronc-féle törzselválasztó készülék, és a vivmányok királya: a Stirb-Bauer-féle parasztirtó. Nincs az a kemény altöldi paraszt, akit öt darabra ne szelne!

A másik (*szomoruan*): Fájdalom, ezek nagyon drága dolgok.

Az egyik: Hja, barátom, ha maga még ezt a legszükségesebb **költséget is sajnálja...**

— o. —

FŐVÁROS

(*) **A vásárcsarnok-bizottság** ma délután ülést tartott *Foitsusházy* Lajos tanácsjegyző elnökiése mellett; előadó *Buzáth* tanácsjegyző és *Vajna* fogalmazó volt. — Előterjesztésre került s a bizottság tudomásul vette a vásárcsarnokokra vonatkozó 1903. évi költségelőirányzatot. E szerint az összes kiadás 600.828 korona lesz, az összes bevétel pedig 1.117.678 korona s igy a bevételi többlet összege: 516.850 korona, ami a vásárcsarnokokba fektetett tőke 4.14 százalék kamatozásának felel meg. Az 1903. évre különben 93.395 korona brutto bevétellel kevesebb van előirányozva, mint a folyó évre volt.

Hozzájárult a bizottság ahhoz, hogy a központi vásárcsarnok dunaparti évszaki piacán levő kantinra vonatkozó szerződést a mostani feltételek mellett további három évre meghosszabbitsák. — Elfogadták egy magánvallalkozónak azt az ajánlatát, hogy a központi vásárcsarnok géptörlő ruháit mosatja és jókarban tartja, darabonként 5 fillér dijért. — Javasolja a bizottság, hogy a vásárcsarnokok kiegészitő részét alkotó évszaki-piacokat a mostani helyeiken tartsák fönn azzal, hogy a vidékről jött kocsikról kicsinyben is szabad árusitani a reggel 5 órától 8 óráig terjedő időközben. — Hozzájárult a bizottság ahhoz, hogy az elkobozott gyümölcsök beváltása iránt kötött szerződést a folyó évre megujitsák s hogy a vállalkozó részéről fizetett 500 koronát 100 koronára szállitsák le.

A napirendre tüzött ügyek elintézése után, *Fenyvessy* Adolf arra kéri az ügyosztályt s ennek közvetitésével a tanácsot, hogy a *tojás-kereskedelem* érdekében folytassanak a nyáron át tárgyalásokat a köztárházak igazgatóságával az iránt, mennyiben volna hajlandó helyet engedni azoknak a tojás-rakományoknak, amelyek a központi vásárcsarnokba be nem férnek; illetőleg, hogy milyen föltételek mellett végeztetné maga az igazgatóság a tojás-áruk tárolását, vagy mennyiért engedi át a fővárosnak a központi vásárcsarnokhoz legközelebb eső tárházakat. Ez már arravaló tekintettel is szükséges, mert 1904-től fogva az aukciókat is itt tarthatják. Kivánja továbbá Fenyvessy, hogy a kereskedelemügyi minisztert kérjék föl, hogy a fővárosba érkező olyan tojás-küldemények számára, amelyeket itt osztályozzák és aztán tovább szállitják, adja meg a közvetetlen díjszabást. Kivánja végül: kérjék föl a kereskedelemügyi kormányt, hogy gondoskodjék a tojás szállitására alkalmas vasuti kocsik készittetéséről. Biztosan reméli a fölszólaló, hogy a kormány mindezt készségesen megteszi. A kezdeményezést azonban erre nézve a kormány a fővárostól várja s igy kivánatos, hogy a nyár folyamán foglalkozzanak az ügygyel, mert igy az őszszel kész tervekkel léphetnek elő. *Foitsusházy* Lajos tanácsjegyző kijelentette, hogy ez a tárgy is föl van véve az ügyosztály munkaprogrammjába.

Eulenburg Salamon bizottsági tagnak arra a kérdésére, hogy nincs-e valami akadálya annak, hogy ha valaki nagyobb mennyiségü sertéshust rendel meg a közvágóhidon vágató nagyobb vállalkozónál, — azt meg is kaphassa, kijelentette az elnöklő tanácsjegyző, hogy a nagyban vágó hentes bármily mennyiségben is vágathat sertést s azoknak a husát *otthon* eladhatja, csak az van megtitva, hogy a hussal a sertésközvágóhidon üzenek kereskedést.

(*) **A budakeszi erdő és a főváros.** A székesfőváros hatósága még 1900-ban kérte a belügyminisztertől, hogy a kincstártól megvásárolt budakeszi erdőt közigazgatásilag a főváros területéhez csatolhassa.

A belügyminiszter, a ma érkezett leiratában tudatja, hogy a kérelmet, amelynek az ügyében Budakesz községet és Pestvármegye hatóságát is meghallgatta — nem teljesitheti. Az erdő-birtok ugyanis a község határának egyheted részét alkotja s utána 1519 korona 98 fillér államadót fizetnek s ettől a község az átcsatolás után elesnék s ekként a sok anyagi viszonyok közt levő község pótadója mintegy 5 százalékkal emelkednék. De nem járulhat a miniszter az erdőrészletnek a fővároshoz való csatolásához azért sem, mert a főváros erdőbirtokának a határa. Budakesznek lakóházakkal beépitett belterülete tövében, a község mentén mintegy két kilométer hosszaságban huzódik végig; ennek a vonalnak közigazgatási határul való megállapitása pedig, közigazgatási szempontokból nem kivánatos, annál kevésbé, mert a rendőri felügyeletet ott a megerősitett csendőr-őrs hatásosabban végezheti, mint a fővárosi rendőrségnek távolabb eső őrsei.

(*) **Uj gimnázium a fővárosban.** Dr. *Wlassics* Gyula közoktatási miniszter a VII. kerületi állami főgimnáziumnak a Damjanich-utcában elhelyezett párhuzamos osztályait a jövő tanévtől kezdve önálló gimnáziummá alakitotta át. Ennélfogva a beirás már a Damjanich-utcai helyiségben történik. Az első osztályba felvételt kérő tanulók folyó hó 30-án délelőtt szolgáltatják be okmányaikat.

(*) **Az iparhatósági megbizottak köréből.** A VII. kerületi iparhatósági megbizottak tegnap *Frisch* Ignác elnöklete alatt ülést tartottak, melyen a megbizottak beszámoltak a VII. ker. tanonciskolák vizsgáinak eredményéről, teljes megelégedésüket fejezve ki a tapasztaltak felett. Egyben elhatározták, hogy az Uránia-egylet elnökségét a szegénysorsu tanoncok részére való ingyenes délutáni előadások rendezése végett meg fogják keresni.

(*) **Adókivetés.** A fővárosi adókivető bizottságok holnap szombaton a következő uj helyrajziszámu házakban lakók III. osztályu keresetadó-javaslatait fogják tárgyalni;

Az I. kerületben (kültelek) 2335/4—7493/94. — A IV. kerületben 567—570. — Az V. kerületben az I. bizottság 767—772, a második bizottság a külön meghivottakét. — A VI. kerületben az első bizottság 3735—3736, a második bizottság 3190—3203/b/3. — A VII. kerületben az első bizottság a vásárcsarnokét, a második bizottság a külön meghivottakét. — A VIII. kerületben az első bizottság 7280—7281/5, a második bizottság nem tart tárgyalást. — A IX. kerületben 9314—9322.

SZINHÁZ, ZENE

** **Nemzeti Szinház.** A *Három testőrt*, Herczeg Ferenc vigjátékát, kétesztendei pauza után ma részben uj szereposztással adták elő. Náday bravuros szerepét, az elmés szerkesztőt, aki a darab jókedvü bonyodalmát biztos kézzel vezeti, *Dezső* játszotta könnyedén, kellemesen. A kapitális lengyelt, akit Zilahi Gyula egészséges, naiv komikuma tett mulatságossá és emlékezetessé, ma *Rózsahegyi*ről láttuk. A bohózatosan, de jellemzetesen rajzolt lengyel svihák Rózsahegyi alakitásában sem vesztett semmit kacagtató hatásából. Latorka szerepében *Gál* bizonyitotta be sokoldalusságát. Kitünő tehetsége a komoly szinmüben és a vigjátékban egyaránt otthonos. A reprizzel egy kissé megkéstek. Herczeg darabját kedvezőbb szezonban is elővehették volna. Vagy talán éppen ezzel akarták szuverén módon kimutatni, hogy Herczeg a diszgráciába esett szerzők közé tartozik?

** **A berliniek vendégjátéka.** A Fővárosi Orfeumban vendégszereplő *Schall und Rauch* ma Serenissimus születésnapja alkalmából theatre parét rendezett. Paródia volt ez a javából. Kindermann főudvarmester pompás lakáj-dramaturgiával az Ifjuság és a Takácsok cimü modern drámákat udvarképes átdolgozásban adatta elő. Közben Serenissimus lement a szinpadra is és érdemrendekkel dekorálta az állandóan hajlongó szinészeket. A közönség pazarul mulatott a paródián, amelyben a berlini vendégek remekül működtek. A Takácsok udvarképes formájában a szatirának valóságos mintája, csupa megelégedett és alázatos emberré formálódott ebben Hauptmann minden forradalmára.

** **Küry Klára Prágában.** *Prágai* levelezőnk láviratozza: *Küry* Klára kisasszony ma a *Nebántsvirág* cimszerepében folytatta szenzációs sikerü vendégjátékát, amely valósággal lázas lelkesedést kelt az itteni közönség körében. A maihoz fogható hatást operettmüvésznő soha itt el nem ért. Az előadás során negyvenötször szólitották a lámpák elé a kiváló vendéget, aki ugy játékbeli nagy adományával, mint rendkivül finom énekelőadásával a legnagyobb tetszésre, a hatás legvibarosabb jelentkezéseire ragadta a minden zugában zsufolt szinházat. Oriási hatása volt *Heltai* Jenő egy kupléjának, amelyet a kisasszony betét gyanánt énekelt bevégzett bravurral. — Itt emlitjük meg, hogy egy német nyelvü kis délutáni lap ma, nem tudni kinek a kedvéért, azzal mulat, hogy Küry kisasszony Prágában a bécsi Carl-szinház tagja gyanánt vendégszerepel. Ez gyerekes szándékosság, mert semmiféle értelme nem volna. A Katalin operett Prágában járt szerzői meg is küldtek nekünk egy szinlapot, amelyen világosan megvan, hogy a kisasszony a budapesti Népszinház primadonnája. Az ilyen gyönge vicc a legforróbb kánikulában se járja. És az idén még csak az sincs.

** **Vizsgálati hangverseny.** Somogyi Mór konzervatóriumában tegnap volt az évzáró vizsgálatuk az ének, zongora, hegedü, gordonka, cimbalom és az elméleti tanszakokbeli növendékeknek. A magas müvészi szivonalon álló intézet a növendékek haladásáról hét nyilvános hangversenynyel számolt be s bebizonyitotta, hogy lelkiismeretes gonddal oktatja a tanulókat. A kitünő tanári kar és az igazgató működése a legjobb biztositékot nyujtja, hogy a növendékek nemes irányu kiképzésben részesülnek. Az intézetben nyolcévi fennállása óta ezernél több növendék részesült zenei kiképzésben. Az uj tanév szeptember elején veszi kezdetét, akkor lesznek a beiratások. Az évzáró vizsgálaton az intézet jeles igazgatóját elhalmozták az elismerés minden jelével.

** **A Népszinházi Bizottság ülése.** A *Népszinházi Bizottság* ma délben tartotta utolsó ülését ebben az évadban *Kléh* István királyi udvari tanácsos elnöklése mellett. Az ülésen jelen voltak *Matuska* polgármester, *Heltay* Ferenc országgyülési képviselő, *Hüvös* József és *Ruszt* József bizottsági tagok. *Rényi* Dezső főjegyző előterjesztette a népszinházi alapitványnak 1901. évre vonatkozó zárószámadásait. A főbb tételek a következők: Az 1901. évre a rendes és rendkivüli bevételekből elő volt irányozva 47,370 K., a rendes és rendkivüli kiadásokra pedig 45.315 K., ugy hogy fölöslegül 2055 koronát irányoztak elő. Az eredmény azonban a ténylegyes bevételeknél 49.086 korona 14 fillér volt s ez, a kiadások levonása után 7.963 korona 51 fillér fölösleget nyujt s ennélfogva a valóságos eredmény 5908 korona 51 fillérrel haladja meg az előirányzatot. Mindent összevéve, az 1901. évi eredmény 9085 korona 94 fillérrel kedvezőbb az előirányzatnál. Az alapitvány vagyona, beleértve a szinház-épületet is, 2,178.398 korona 61 fillér értékü; a teher levonása után 1,717.273 korona 33 fillér a tiszta vagyon. A bizottság tudomásul vette a zárószámadásokat tartalmazó jelentést s aztán folyó ügyeket intézett el.

** **Pápai kitüntetés egy zongoramüvésznőnek.** *XIII. Leo* pápa a napokban külön kihallgatáson fogadta *Burmester-Petersen* Dóra udvari zongoramüvésznőt és a *Pro Eclesia et Pontifice* érdemkeresztted tüntette ki.

** **Az ezüst papucs.** A *berlini* uj Opera, amelyben most operettelőadások folynak, julius elsején bemutatja Owen Hall és Leslie Stuwart *Az ezüst papucs* (The silver slipper) cimü operettjét. Az operett előadási jogát Budapestre a *Magyar Szinház* már régebben megszerezte.

VIDÉK

— **(A dunántuli kivándorlási kongresszus)** iránt amely holnap, junius hó 28-án veszi kezdetét, nagy érdeklődés mutatkozik a tuladunai társadalom minden rétegében. Lelkészek, gazdák, tanitók, jegyzők jelentkeztek nagy számban az értekezletre, a melyre képviselőket küld: az O. M. G. E., Baranya-, Fejér-, Győr-, Komárom-, Moson-, Pozsony, Somogy-, Sopron-, Tolna-, Vas-, Veszprém-, Zalamegyék gazdasági egyesületei, az Esztergomvidéki Gazdasági Egyesület, a Dunántuli Közmüvelődési Egyesület, a zirczi apátság, báró Hornig Károly püspök. Részt vesznek azon továbbá hercog Esterházy Miklós, gróf Cziráky Antal, gróf Esterházy Ferenc, gróf Széchenyi Imre, báró Inkey József, gróf Hoyos Miksa, Burghardt Bélaváry Konrád, Sárközy Aurél, Somssich Andor, Szüllő Géza, Porzsolt Kálmán, Pallavicini Ede őrgró., Bartal Aurél, báró Somossy Ödön Antal Gábor református püspök, továbbá a dunántuli kereskedők, iparosok és közigazgatási tisztviselők. A kongresszus napirendje a következő:

I. nap, junius 28 (szombat): déli 11½ órakor közös ebéd a fürdő éttermében. Délután 1 órakor megnyitó-ülés a gyógyteremben. Délután két órakor az I. (Termelési és értékesitési) osztály ülése a gyógyteremben. II. (Birtokpolitikai, hitel- és adóügyi) osztály ülése a kávéházban. Esti nyolc órakor közös vacsora a fürdő éttermében. II. nap, junius 29. (vasárnap): Délelőtt kilenc órakor III. (Kivándorlási) osztály ülése a gyógyteremben. Délelőtt tiz órakor zárólülés a gyógyteremben. Délután egy órakor közös ebéd a fürdő éttermében. Délután az ülések folytatása, esetleg kirándulás Balaton-Füredre. A kongresszus tagjai közé való belépésre jelentkezni Siófokon, a gyógyterem mellett levő kongresszusi irodában is lehet.

— **(Veszprémvármegye)** törvényhatósági bizottsága ma *Fenyvessy* Ferenc főispán elnöklete alatt rendkivüli közgyülést tartott, melyen a siófoki kivándorlási kongresszusra a megye képviseletében *Kolozsváry* alispánt és *Koller* főjegyzőt küldték ki. A közgyülés a szász király halála fölötti részvétének jegyzőkönyvileg adott kifejezést. Azután az épülő pápabánhidai vasut részére megszavazott összeg kifizetése tárgyában határoztak.

— **(Hódmezővásárhely)** városa junius 25-én tartotta rendes negyedévi közgyülését *Lukács* György főispán elnöklete alatt. A közgyülés megállapitotta a munkáslakások létesitésének módozatait és annak végrehajtására a főispán elnöklete alatt bizottságot küldött ki. Azután a római katholikus felső leányiskola javára megszavazott 16.000 korona segélyt. Végül elhatározta a közgyülés, hogy a város több utcáinak asztaltburkolattal való ellátása kérdésében kiiratja az árlejtést és intézkedik a munkálatok miléőbbi keresztülvitele iránt.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ **Pulszky Ágost emlékezete.** A Társadalomtudományi Társaság diszes füzetben kiadta mindazokat a beszédeket, amelyeket az áprilisi Pulszky-ünnepen mondtak el. Gróf *Andrássy* Gyula magas szinvonalon álló essayje nyitja meg az emlékezések sorát; ez a beszéd méltó feltünést keltett annak idvjén és kiváló helyet foglal el a szociológia ujabb termékei között. Dr. *Pikler* Gyula, a Társadalomtudományi Társaság érdemes alelnöke, a tudományos működését jellemző egyetemes nézőpontból fejtegettte Pulszky egyéniségét; remek tanulmánya a füzet gerincét alkotja. Dr. Emmer Kornél tárgyilagos kritikájára való emlékbeszéde szintén értékes része a füzetnek. A függelék részletesen fölsorolja Pulszky irodalmi és politikai munkásságát. Az elhunyt kitünő szociológus arcképe disziti a szép irásos emléket, amelynek a kiállításában a Franklin-társulat remekelt.

EGYESÜLETEK

(**A Jószív-Egyesület**) ma délelőtt tartotta évi rendes közgyülését, melyet választmányi ülés előzött meg. A választmányi ülésen melyen *Tisza* Kálmán gyászbaborult özvegyét *Rickl* Gyuláné helyettesitette az elnöki székben, jelen voltak: Benkő Kálmán, Burchard-Bélavári Konrád, lovag Falk Zsigmond, Gajári Ödön, Lukács Antal, Nagy Gábor, Nagy Miklós, Ormódy Vilmos, Rickl Gyuláné és báró Wodianer Albert választmányi tagok, továbbá dr. Hajduska Emil titkár és Simon Ignác pénztáros. Kimentették magukat: gróf Apponyi Albert és Adlerné-Bancalari Hedvig.

Az ülésen az árvizkárosultak részére *két nagyobb összegü segitséget* szavaztak meg, nevezetesen Szolnok-Dobokamegye árvizkárosultjainak (2000 család) *10.000 koronát*, a mármarosmegyei árvizkárosultaknak pedig a részletes adatok beérkezéseig *5000 korona rögtönös segitséget*. Elfogadta a választmány *Gajári* Ödönnek amaz inditványát, hogy *Tisza* Kálmánné elnöknőhöz férje elhunyta alkalmából, aki az egyesületnek alapitó tagja és lelkes pártfogója volt, részvétiratot intéznek s a sulyos veszteséget jegyzőkönyvbe igtatják. A választmányi ülést követő közgyülésen dr. *Hajduska* Emil titkár előterjesztette az igazgató-választmány évi jelentését, amely örömest konstatálja, hogy az elemi erők pusztitása tavaly aránylag nem sok rombolást okozott, s ehhez képest az egyesület támogatását inségesek és tüzvészkárosultak összesen csak 14.300 korona erejéig vették igénybe. Az idén a ma megszavazott 15.000 koronával együtt 21.100 koronát adott az egyesület tüz- és vizkárosultaknak. A *Simon* István pénztáros által előterjesztett számadásokat és a jövő évi költségvetést a közgyülés tudomásul vette és a felmentvényt minden irányban megadta. Végre elhatározták, hogy a közgyülés a maga részéről is őszinte részvéttel fog járulni *Tisza* Kálmánné elnöknő elő, nagynevü férje elhunyta alkalmából.

(**A Vakokat Gyámolitó Országos Egyesület**) ma már száz vak embert részesit ipari kiképzésben, biztositván számukra a mindennapi kenyeret. Az iparteleppel kapcsolatban a vak munkások részére iparostanonciskolát, továbbá a zenei tehetséggel biró vakok oktatására zeneiskolát tart fenn. E két iskolának e hónap 30-án, délelőtt 9 órakor lesz a vizsgája az intézet disztermében, az István-ut 75-ik száma alatt. Az egyesület vezetősége a vizsgán bárkit is szivesen lát.

(**A Magyar Országos Pincér-egyesület**) julius 15-ikén délután 3 órakor tombolával egybekötött jótékonycélu nyári ünnepet rendez a Putzer-féle kerthelyiségben (Hermina-ut 27.) A tiszta jövedelmet a Magyar Országos Pincéregyesület kebelében létesitendő betegsegitő-pénztár alapja és a segélyalap javára forditják.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Vasutasok viszálya.** Az államvasuti alkalmazottak a mult évben akciót inditottak a pragmatika és a fizetésemelés érdekében. Ez alkalommal egy 65-ös bizottságot alakitottok, amelyre az akció vezetését bizták. E bizottságnak tagjává választották *Czoniczer* Samu tisztviselőt is, aki csakhamar a bizottság pénztárnoka is lett. Ez a dolog nem volt inyére több vasuti alkalmazottnak és *Szatmáry* Lajos vasuti tiszt beadványt intézett a 65-ös bizottság elnökéhez és több tagjához, amelyben tiltakozott a Czoniczer beválasztása ellen, mivel — ugymond a beadvány — ez az ur „1891-ben fuvarlevelet hamisitott és csakis a rendszer hiányosságának volt köszönhető, hogy a büntetőtörvényszék elé nem került.“ E beadvány folytán Czoniczer rágalmazás miatt pert inditott Szatmáry ellen. A büntetőjárásbiróság pár héttel ezelőtt tárgyalta az ügyet. A tárgyaláson felolvasták az államvasuti fegyelmi biróságnak erre vonatkozólag beszerzett iratait. Ezekből kitünt, hogy Czoniczer ugyan fuvarlevelet nem hamisitott, azonban szabálytalanságokat követett el. Tarifa-visszatéritési irodában délutánonként fizetésért dolgozott és ezért fegyelmilég szigoru megrovásban részesült. Később azonban e dolog teljesen feledve volt, Czoniczer bizalmi funkciókat végzett és ellenőrnek léptették elő. A járásbiró ezek után Szatmáryt rágalmazás vétsége miatt 14 napi fogházra itélte. Felebbezés folytán az ügy a törvényszéki felebbviteli biróság elé került. A tárgyalást Tóth Ernő táblai biró vezette. A panaszost dr. Pollák Illés, a vádlottat dr. Pichler Győző képviselte. A biróság megváltoztatta a járásbiró itéletét és a vádlottat csupán csak száz korona pénzbüntetésre itélte. Az itélet jogerős.

§§ **A Forgách-ügy a büntető biróság előtt.** Gróf *Forgách* Antal, akit a Nemzeti Kaszinó választmánya a napokban kigolyózott, ügyét most a büntető biróság elé vitte. Ugyanis dr. *Bán* Ágost ügyvéd által bünvádi feljelentést tett rágalmazás és becsületsértés vétségei cimén sértő tartalmu kirekesztési inditvány miatt nemcsak gróf *Berchtold* Miklós, az inditvány benyujtója, hanem *Madách* Imre nágrádvármegyei pénztáros ellen is, aki ugy a katonai becsületbiróság, mint utóbb a Nemzeti Kaszinó által kiküldött vizsgálóbizottság előtt történt kihallgatásai alkalmával azt vallotta, hogy gróf *Forgách* Antal előtte beismerte, hogy csakugyan tartozik gróf Berchtold Miklósnak 100 forinttal, de nem adja meg neki. Feljelentésében előadja gróf *Forgách* Antal, hogy ő az ellene gróf Berchtold által 100 forint erejéig inditott sommás perben esküt tett arra, hogy a kereseti összeggel nem tarozik gróf Berchtoldnak, ennek dacára ez és Madách Imre megyei pénztáros balassa-gyarmati lakos őt azzal vádolják, hogy becsületszavát megszegte, becsületbeli adósságát letagadta, leesküdte, s igy hamis eskü büntettével gyanusitják meg. Dr. *Farkass* Gyula büntető járásbiró mára tüzte ki ez ügy tárgyalását a a büntető járásbiróságnál. A tárgyaláson a panaszos képviseletében dr. *Bán* Ágost ügyvéd jelent meg, a tárgyaláson meg nem jelent gróf Berchtold Miklóst dr. *Moldován* István ügyvéd a személyesen megjelent *Madách* Imrét dr. *Csengery* Gyula ügyvéd képviselte. Gróf *Berchtold* Miklós védője, dr. *Moldován* István bejelentette, hogy védence nevében bünvádi eljárást tett gróf Forgách Antal ellen folyamatba. E feljelentés ügyében az ügyészség az előnyomozatot elrendelvén, annak foganatositása végett az iratokat áttette a rendőrséghez, miért is kérte a rágalmazási és becsületsértési ügy tárgyalását felfüggeszteni az időre, amig a hamis eskü miatt tett feljelentésének ügyében jogérvényes határozatot nem hoznak. Dr. *Farkass* Gyula biró helyt adott dr. *Moldován* István kérelmének s a tárgyalást felfüggesztette mindaddig, amig a hamis eskü büntette miatt gróf Forgách Antal ellen tett feljelentés ügyében jogerős határozat nem hozatik. Ezzel a tárgyalás véget ért.

§§ **Szgradics, a soknejü.** *Szgradics* Miklós, aki a budapesti török főkonzul szolgája, nagyon megkedvelte a soknejüséget, bár nem volt mohamedán vallásu. Törvényes hitvesén kivül két szeretőt is tartott s mint korrekt diplomatához illik, aki az államjogi viszonyokat ismeri, egy magyar és egy osztrák lányt ajándékozott meg barátságával. A magyar lánynak *Pálmai* Erzsébet a neve. Szgradics a konzulátuson ismerkedett meg vele, ahol szakácsné

volt. Egy esztendei ismeretség után Szgradics ráunt a harmincnyolc esztendős hajadonra, s szabadulni akart tőle. Pálmai Erzsébet azonban szivósan ragaszkodott hozzá, mert Szgradics házasságot igért neki s ezenkivül ráköltötte minden megtakaritott pénzét. Amikor később megtudta, hogy Szgradicsnak egy másik szeretője, sőt törvényes felesége is van, revolvert vásárolt, hogy magát s a csábitóját elemészsze. Március huszadikán rálőtt Szgradicsra, akit a lábán jelentéktelenül megsebesitett. Mielőtt ujra lőtt volna, Szgradics kicsavarta kezéből a fegyvert. *Pálmai* Erzsébet gyilkosság kisérletéért állott ma a budapesti esküdtbiróság előtt. Az itélőtanácsban *Zsitvay* Leo elnökölt, a vádhatóságot *Magyar* István királyi ügyész képviselte. A vádlott leány kijelentette, hogy bünösnek érzi magát. Szgradics folyvást hitegette, hogy elveszi feleségül, de ezt, amint utóbb meggyőződött, csak azért tette, hogy kicsalja a pénzét. Amikor megtudta, hogy Szgradicsnak törvényes felesége van s hogy egy Kati nevü leánynyal is folytat viszonyt, elhatározta, hogy megöli Szgradicsot s magamagát is elemészti. Levélben elbucsuzott a testvéreitől és a gyermekeitől s megleste Szgradicsot a lakása előtt. Rásütötte a pisztolyt, de a golyó nem nagy kárt tett benne. Ezután kihallgatták Szgradicsot, aki azt vallotta, hogy nem igért Pálmai Erzsébetnek házasságot. A biróság az esküdtszék verdiktje alapján *fölmentette* a vádlottat s az itélet kihirdetése után azonnal szabadon bocsátották *Pálmai* Erzsébetet.

§§ **A Leipziger Bank pöre.** A Leipziger Bank pörének mai tárgyalásán folytatták a jegyzőkönyvek felolvasását. Az 1899. junius 23-án fölvett jegyzőkönyvben az igazgatóság tagjainak párisi, magyarországi és boszniai utazásairól és a törkölyvállalatok üzleti eredményei tekintetében szerzett tapasztalataikról van szó. Daltrow szakértő azt mondja, hogy a banknak már 1899. április havában volt tudomása a boszniai vállalat tarthatatlanságáról.

Nyilttér.

Saison: Május 1-től szept. végéig.

Gyógyeszközök: Alkalikus-muriatikus források, savó, sterilizált tej (száraz táplalás), kefir, fenyő- és gyógyinhalatiók, forrássó szétfecskendezése magán kamarákban, pneumatikus kamarák, szénsavas-, acél- és pezsgőfürdők. Hidegviz gyógyintézet.

GLEICHENBERG gyógyhely

Javalat: Gégebetegségek, légző- és emésztőszervi bajok, valamint vérszegénység stb. Ellenjavalat: Aszkór.

Prospektus és felvilágositás ingyen. — Lakás és kocsi megrendelés a gyógyfürdő igazgatóságánál Gleichenberg.

Külön értesitést mellőzve, tudatjuk ismerőseinkkel, rokonaink és barátainkkal, hogy folyó hó 26-án házasságra léptünk.

Comperz Mirza ***Wollák Soma***
Budapest.

A

„New-York"

életbiztositó-társaság

üzletének hatalmas fejlődése által az utolsó 10 évben a világ összes társaságait tulszárnyalta.

	1891:	1901:
Biztositottak száma . . .	193,452	599,818
	korona	korona
Biztositott tőke	3,186.329,075	6,738.370,564
Évi bevétel	165.084,365	349,424,748
Vagyon	652.721,834	1,434.876,761
Nyereménytartalékok	78.468,353	243.118,406

Ezen eredmények mutatják, mily nagy bizalomnak örvend a társaság az egész világon.

Budapest „New-York" palota.

Mig a legutóbbi időkig egyetlen viz sem volt egészen biztosan adagolható

a vérköpésben, szivbajban és asthmában

szenvedő embereknek, az ujabb kisérletekből kiderült, hogy ilyeneknek egyedül a

MARGIT

GYÓGYFORRÁS

„Margit-telep, — Bereg-megye"

vize ajánlatos fogyasztásra, a mely ezek mellett nemcsak a **hugyszervek** betegségeiben legjobb viz, hanem a **legkitünőbb borviz,** és enyhén sós ize miatt mindenki, **még a legkisebb gyermekek is szivesen veszik magukhoz** a gyomor és légcső hurutos megbetegedésénél.

Kapható minden gyógytár és füszerkereskedésben.

Országos főraktár:

EDESKUTI L. cs. és kir. udvari szállitónál, ásványviz-nagykereskedő Budapesten.

Gyógyfürdőbe készülő betegek figyelmébe!

Ideg, nemi, vér és gyengeségi bántalmak gyökeres gyógyitására első helyen ajánlható

Dr. MITZGER

a kontinens egyik legjobb gyógyhatású és legmodernebb berendezésü Electro-Medikai intézete **Budapest, VI., Teréz-körut 44. I. em.** Összes medikai villamos gyógyfürdők, tudományos vizgyógyeljárások, elektroterapia. **Kataphorese! Uj gyógymód!** Tapasztalt biztos s gyors eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető. Prospektust és levelekre értesitést dijmentesen küld az intézet.

Járványok idején és minden időben semmi sem biztositja jobban az egészséget, mint a **jó és emésztőképes gyomor,** meg a **tiszta ivóviz.** Kiváló eszköz erre

a mohai

„ÁGNES"

FORRÁS

természetes szénsavdús ásványviz, mint föltétlenül **tiszta,** kellemes és **olcsó** savanyuviz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak **biztos óvószer fertőző elemek ellen,** hanem a benne foglalt gyógysóknál fogva kitünő szere a legkülönfélébb **gyomor, légcső és húgyszervi betegségeknek.**

Kedvelt borviz.

Főraktár: ÉDESKUTY L. Budapesten, cs. és kir. udvari szállitó.

Ásványviz-nagykereskedő.

Kapható minden gyógytárban, füszerkereskedésben és vendéglőben.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem feleiős a szerkesztőség.)

Legujabb.

Az angol király betegsége.

London, junius 27. A királyt igen meghatották a lojalitás és odaadás őszinte megnyilvánulásai, melyek minden oldalról érkeztek hozzá. Nagyon a szivére vette a király a közönség nagy csalódottságát, melyet a koronázás elhalasztása keltett. Ha a király javulása tovább tart, remélik, hogy *egy hét mulva* megállapithatják a koronázás *valószinü időpontját.* Az a nagy nyugalom és lelkierő, melyet a király e sulyos megpróbáltatásnál tanusitott, nagyon hozzájárul ahhoz, hogy a mütét alatt lefolyt kritikus időt szerencsésen kiállotta és jó jelnek is tekintik azt mielőbbi felgyógyulása szempontjából.

London, junius 27. (Este 11 óra). Az épp most kiadott orvosi jelentés igy hangzik: A király állapota minden tekintetben kielégitő. A napot jól töltötte. Állapota jelentékenyen javult.

TÁVIRATOK

Páris, junius 27. A nemzetközi hajózási-egyesület állandó bizottsága a Kopenhágában julius 9. és 14-ike közt tartandó kongresszus előmunkálataival foglalkozott. A kongresszusra Belgium, Dánia, Franciaország, Magyarország, Olaszország, Monaco és Montenegró kormányai, továbbá a londoni Lloyd, számos német és francia hajózási társaság, a Suez-csatorna társaság, Svéd-, Norvégország és Finnország fognak képviselőket küldeni. A tanácskozás tárgya lesz: egy nemzetközi tengerészeti egyesület alakitása, a drótnélküli táviratozás stb.

Pétervár, junius 27. Kharbinból jelentik, hogy a mandsuriai vasuton a vonatok menetsebességét ma emelték. Mandsuországból naponként egy vonatot inditanak Vladivosztokba és Port-Arthurba. Az ut Port-Arthurba 126, Vladivosztokba 112 óráig fog tartani.

London, junius 27. Az osztrák-magyar tisztiküldöttség és a török szultán rendkivüli követe *Turkhán* basa ma elutazott.

Panaszok Magyarország ellen.

Gráo, junius 27. A mai tartománygyülésen Suttner és társai azt inditványozzák, hogy a kormány védje meg azoknak az osztrák iparosoknak az érdekeit, akik a magyar vásárokra járnak s akiket a magyar hatóságok adókivetésekkel és mindenféle zaklatásokkal megkárositanak.

A Humbert-ügy a parlamentben.

Páris, junius 27. A képviselőház mai ülése nagy érdeklődés mellett nyilt meg. *Mirman* ugyanis a *Humbert*-ügyben interpellált és kérdezte, hogy miért engedték elmenekülni a bünösöket. Részletesen foglalkozott a birói hatóságok és az ügybe belekevert személyek magatartásával. *Binder* kérdi, miként szándékozik a kormány megbüntetni *Bullot* főállamügyész üzelmeit. Többek felszólalása után *Vallé* igazságügyminiszter állott fel szólásra.

Kijelenti, hogy Bulot magatartása kifogástalan volt. A miniszter bizik abban, hogy Humbertnét le fogják tartóztatni. Mihelyt megjelenik birái előtt, meglepetések lesznek és a botrányok kedvelői ki lesznek elégitve. Az ügynek, melynek semmiféle politikai jellege nincs, meg kell tartania jogi jellegét. A kamara itélni fog, vajjon bizik-e az igazságügyminiszterben. (Tartós tetszés.) A vitát berekesztették. A kamara 493 szavazattal 74 ellenében elfogadja a kormány által helyeselt napirendet, mely kifejezi a ház bizalmát, hogy a kormány a Humbert-ügyben a bünösöket erélyesen üldözni fogja és az ügyet kizárólag a birósági terepre fogja szoritani. Az ülést ezután berekesztették.

A kétéves szolgálat.

Páris, junius 27. A szenátusban ma folytatták a kétéves szolgálati időről szóló javaslat tárgyalását. *Billot* tábornok védelmezi a mostani törvényt, melynek Franciaország csodálatraméltó hadsereget köszönhet és azt mondja, hogy a kétéves szolgálati idő behozatala olyan tévedés lenne, amely szerencsétlenséget hozhatna Franciaországra. Utal az orosz és a német hadsereg erejére, mely utóbbi a francia után a világ első hadserege és felhivja a szenátust, hogy *ne gyöngitse a francia hadsereget.*

Prevet szenátor a vita elnapolását inditványozza, mig a hadügyminiszter a hadügyi bizottság elé nem terjeszti a legfőbb haditanács véleményét. Ezt az inditványt, melyet *André* hadügyminiszter és *Freycinet* elleneztek, 149 szavazattal 118 ellenében elvetette a szenátus, mire az ülés véget ért.

A macedon-bizottság ujabb üzelmei.

Köln, junius 27. A *Kölnische Zeitung* jelenti Athénből: Az utóbbi időben számos Görögországban lakó *bolgár és macedon alattvalót tartóztatták le,* kik fegyvereket csempésztek be Macedoniába. Bünösségöket bizonyitja a következő levél, amelyet a letartóztatottak egyikénél találtak. A levél, mely a nagy macedon-bizottsághoz van intézve, igy szól:

„Az a 17.000 darab fegyver, melyet nekünk küldtetek, nem elegendő. A tél beálltával még további 2500 darab fegyverre a hozzávaló lőszerrel van szükségünk, valamint nagy mennyiség dinamitra, mert elhatároztuk, hogy *az összes görög templomokat és kolostorokat levegőbe röpitjük.*"

A levél felirása: „*Szabadság vagy halál.*" A macedon-bizottság számos tagjának aláirását viseli.

A kongregációk ellen.

Páris, junius 27. A mai minisztertanácson *Combes* miniszterelnök *rendeletet* terjesztett elő aláirás végett, mely szerint az *egyesületi törvény* kihirdetése óta hatósági engedély nélkül megnyilott kongregacionista egyesületek *haladéktalanul bezárandók.* Ezek az intézetek — számra mintegy százharminc — negyvenhét megyében vannak elszórva. Combes miniszterelnök utasitásokat fog kiadni a prefektusokhoz, hogy a rendeletek annál biztosabban végrehajtassanak.

Zendülő parasztok.

Lemberg, junius 27. A Winniki melletti Osztrovban hétfőn reggel szomszédközségből való parasztok mintegy 40 mezei munkást a munka abbanhagyására kényszeritettek. A csendőrség közbelépett és a zavargás tizenkét vezetőjét letartóztatta. Azóta a munka ujra folyik. A tarnopoli kerület több községében mozgalom észlelhető, a mezei munkások között nagyobb munkabér elérése céljából. A Premislavy melletti Kuro vice községben a mezei munkások sztrájkját a nagyobb munkabér megadásával megszüntették.

A Panama-társaság birtokjoga.

Washington, junius 26. A kongresszusnak mind a két háza elfogadta a Panama-társaság birtokjogainak esetleges megszerzéséről szóló törvényjavaslatot. A törvényjavaslat azt rendeli, hogy ha a kormány birósági hivatalnokai ugy döntenek, hogy lehet biztos cimeket szerezni a Panama-társaság birtokjogainak megszerzésére, az elnök negyven millió dollárért vegye meg a társaság jogait. Ha ilyen biztos cimek el nem érhetők, rendelje el az elnök a Nikaragua-csatorna épitését, amely célra 180 millió dollár értékü kétszázalékos aranykötvényt bocsássanak ki.

A tripoliszi kérdés.

Konstantinápoly, junius 27. A porta körjegyzéket intézett nagyköveteihez, amelyben *érvényesiti Tripolisz birtokára való jogát* és a hatalmaknak ebben a kérdésben való állásfoglalásáról jelentéseket kér.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, junius 27. A bécsi Bankverein és az Unionbank ma a bécsi tőzsdekamaránál kérvényt adott be az 1902-iki 78 millió koronás 4½%-os bosznia-hercegovinai országos kölcsön hivata os jegyzése tárgyában.

Belgrád, junius 27. Január hó 1-től május 31-ig az egyedárusági jövedelem egészbe 12,028,770 frank volt a mult év ez időszakának 11,678,569 frankkal szemben.

Bécs, junius 27. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) A szép időjárás és az Ausztriából és Magyarországból érkező kedvező hirek a vetések állásáról eladásokra késztették, minélfogva az irányzat lanyhult. Buza május—juniusra 9.37, buza őszre 8.01—7.57, rozs őszre 6.82, zab május—juniusra 7.41—7.39, zab őszre 6.20, tengeri május—juniusra 5.35, julius—augusztusra 5.34—5.33, rozs május—juniusra 7.93—7.98, tengeri szeptember—októberre 5.47—5.48, repce augusztus—szeptemberre 11.70—11.80 korona. Zárlatkor jegyzett: Buza őszre 7.95, rozs őszre 6.78, zab őszre 6.88 korona.

New-York, junius 27. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New Yorkban helyben 9.¼ (9.5/16). Juniusra 8.85 (8.99). Szept.-re 8.89 (9.02). New-Orleansban helyben 8.15/16 (9—). — *Petroleum:* Stand white New-Yorkban 7.40 (7.40). Stand white Philadelphiában 7.35 (7.35). Rafined in Cases 8.50 (8.50). Credit Balances at Oil City 1.22 (1.22). — *Zsir:* Western steam 10.85 (10.95). Rohe és Brothers 10.90 (11.—). — *Tengeri* irányzata engedő. Juniusra —.—. (—.—). Juliusra 67.⅛ (67.—). — Szeptemberre 64.¾ (64.¾). *Buza* irányzata engedő. — Piros őszi helyben 81.— (80.⅞). Juniusra —.— (—.—). Juliusra 79.— (79.—). Szept.-re 77.½ (77.⅝). Dec.-re 78.½ (78.⅝). Gabona szállitási dija Liverpoolba 1.½ (1.½). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 5.¼ (5.¼). Juniusra 4.85 (4.85). Szeptemberre 4.95 (4.95). — *Liszt:* Spring Wheat clears 2.95 (2.95). — *Cukor:* 2.¾ (2.15/16). — *Ón:* 28.12 (28.37). — *Réz:* 12.⅝—12.¼. (12.—12.¼). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, junius 27. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Buza* irányzata engedő. — Májusra 73.½ (74.⅝). — Juliusra 73.— (73.¼). — *Tengeri* irányzata engedő. Szep.-re 61.— (60.⅞). — *Zsir:* Juliusra 10.54 (10.57). — Szept.-re 10.55 (10.60). — *Szalonna* short clear 10.82 (10.82). — *Sertéshus:* Juliusra 18.20 (18.30). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Litterae. Nincs oka panaszra. Ha tényleg arányosan megosztja a fia a vakációját a testedző szórakozás és az olvasás között, akkor rendben van a dolog. Miután eleget mozgott a levegőn, lapdázott és futkosott, nem baj, ha okos könyveket olvas. A diákok házi olvasására méltán épit az iskolai nevelés. A fővárosban meghonosodott egyik szülői értekezleten dr. Négyesy László, a jeles filologus a tanulók házi olvasásának vezérelveit igen helyesen fejtette ki. A házi olvasás, mondta egyebek között, rendkivül fontos tényező a nevelésben, az iskola szempontjából is. Az iskola elvégzi ugyan, amennyiben a tanterv keretei előirják és a kiszabott idő megengedi, az általános müveltség anyagául szolgáló ismeretek közlését, de egészben véve mégis inkább az alapelemeket adja meg a kristályosodás központjául, a vázat, a rendszer körvonalait, némiképp a módszert, az anyagból egyes jelentősebb részeket, amennyi az ismeretek lerakodásának magjául szolgálhat. Hogy ez a kristályosodás tökéletesen végbemenjen, a formák kiképződjenek és megtelienek, ahhoz a házi körben, az életben és olvasmányaikban szerzi meg a tanulók érdeklődése az anyagot. Minél jobban elvégzi az iskolában a növendék a szorosan vett tanulás munkáját, annál több ideje és kedve marad arra, hogy egyebet is olvasson tankönyvein kivül, olyan könyveket, melyek olvasása iránt vagy a tanitás, vagy a szülők, vagy esetleg a napi események felkeltették érdeklődését, s amelyekből magába vonulva, bennök elmélyedve sokszor többet tanul, mint tankönyveiből. Az ilyen olvasás állandó tartalommal tölti meg az iskolában nyujtott kereteket. Még fontosabb azonban a házi olvasás nevelési szempontból. A fejlődő lélek kivánja az olvasást. Képzeletvilágának és érzelmi életének elemi szükséglete van arra a táplálékra, amit az irodalom nyujt. Meg akar telni vele és felakarja dolgozni a maga szervezetének alkatrészeivé. A müvelt emberiség uj nemzedéke vágyik annak a képzeleti, erkölcsi és gondolati kincsnek átvételére, melyet az emberiség az irodalomban is drága örökségkép felhalmozott. Egyik növendék érdeklődése ilyen irányban nyilvánul, másiké másban; de az érdeklődés megvan. Akiben nincs, abban nevelhető, akiben nem nevelhető, az maga sem nevelhető általános müveltségre. A gyermek és az ifju szeret olvasni individuális módon is. Olyan könyveket is, melyekre nem hivták fel figyelmét, szeret olvasni szórakozásból is. Ennek az egyéni hajlamnak az általános érdekek körén belül megvan a jogosultsága, sőt a jó oldala is. S erre alkalmat a házi körben találhat a növendék. Vannak olyan müvek és illetőleg olyan tárgyak, melyeknek ismerete minden müvelt ifjutól föltétlenül megkivánható, mert vagy az emberiség közös müveltségi kincsének, vagy a nemzet saját szellemi kincsének alapvető részéhez tartoznak. Amennyiben az iskola ezeket fel nem dolgozhatja, a tanulók otthon olvassák el. Egyébb — értékés és nem veszélyes — irodalmi müvek közt az egyéni választás érvényesülhet. Elvileg körülbelül igy lehetne megjelölni a házi olvasás rendszerét. Emberi és nemzeti jelentőségü fontos müvek ismeretének egyetemessége, egyebekben bizonyos szabadság. Ez biztositja a müveltség egységéhez hozzátartozást, kizárván a szakirányba való korai eltemetkezést és másfelől teret enged a növendék egyéni hajlamainak. Ismeretes, hogy a középiskolai tanulók olvasása részint igen hézagos, részint esetlegektől függő, részint szeszélyes és kapkodó. Országszerte megvan ez a baj s az érettségi vizsgálatok a tanulók magyar irodalmi olvasottságának is gyakran tetemes fogyatkozásait tárják fel. Az ok gyakran nem a tanulókban van, hanem inkább a körülményekben, helyenként a szegénységben, mely lehetetlenné teszi, hogy a tanuló otthon megtalálhassa a nemzet legjelesebb iróit. Tanári körökben azon fáradoznak, hogy a kiszemelt müvek elolvasását biztositsák, igy a magyar irodalom nevezetesebb termékeit kötelező olvasmányok jegyzékébe foglalják s ezt a tanulóknak több évre felosztva elvégzendő feladatul kitüzik, egyszersmind számon is kérik tőlök részint irásos kivonatban, részint élőszóban az olvasott müvek tartalmát. Ennek a rendszernek egy nagy baja van, hogy kötelező munkává teszi azt, a minek természeténél fogva spontán foglalkozásnak kell lennie; határidőhöz köti azt, a mihez kedv szükséges. Attól lehet tartani, hogy ez a rendszer midőn eléri, egyszersmind el is téveszti célját: megismerteti az irodalmi müvek egy sorozatát, de nem kedveltetti meg olvasásukat. A tanuló örül, hogy a rákényszeritett feladaton tulesett, s ha az iskolából kikerül, kevés nyul többé a remekirók után. Pedig az volna a cél, hogy müvelt osztályunk felnőtt tagjai majdan oly szivesen elő-elővegyék nemzeti klasszikusainkat, mint egykor a deákos világban iskolázott nemes uraink olvasgatták kuriájukban a latin klasszikusokat.

Bizalmas. Kényes dolog ez, amelyet körültekintő gondossággal és szakértelemmel csak valamely orvos oldhat meg. Ha mi tanácsot adnánk, kruzslással vádolhatnának bennünket.

H. Sarolta. *Ság.* 1. A Sárga csikót adták, amelynek Erzsi szerepét Küry Klára játszotta. 2. Szeptemberben kezdődik. 3. Bezárólag 24 éves korig mindenkit fölvesznek, akinek négy polgári végzettsége van. 4. Egy évig tart. 5. Nincs internátus. 6. Öt-hat tanóra van naponkint. 7. Magánuton nem végezheti. 8. Az igazgatósághoz kell folyamodni.

Orientális. 1. Szabóné Nogáll Jankához méltóztassék fordulni, V. Gizella-tér 1., Divatcsarnok szerkesztősége. 2. Mindenkinél veszélyes ez a betegség.

H. H. Méltóztassék egy kis türelemmel lenni, mig tudakozódásunkra megkapjuk a választ.

Budapest. Igen, kérheti mind a két alapon. Az azonban a biróság dolga, mit tart kétségtelenül bejegazoitnak.

R. D. *Kencze.* Sziveskedjék megirni, mit kérdezett, mert nem emlékszünk reá.

L. V. *Budapest.* Méltóztassék a föltételeket az illető szinházak igazgatóival megbeszélni. Rendszerint az előadások tiszta jövedelmének 10%-át adják, zenés darabok után többet. A darab külön kiadásának joga a szerzőt illeti meg.

Miskolcz 13. 1. Okleveles gazdatisztek azok, akik a magyar-óvári gazdasági akadémián, debreczeni, kassai, kolozsvári vagy a keszthelyi gazdasági tanintézeten nyertek oklevelet. Csak a magyar-óvári akadémiai oklevéllel nem egyenértékü, a többivel igen.

F. M. *Szarvas.* Ugy tudjuk, hogy az illető joghallgató.

J. K. A szinház dramaturgja illetékes és kompetens ez ügyben. Mi nem vállalkozhatunk a helyettesitésére.

Ilonka 1. Közölhetetlen. 2. Ismeretlen előttünk a cime.

R. J. *Boszna-Ptód.* Közölhetetlen bizony a tárca. A mi mértékünket nem üti meg. Az ügy másik része a kiadóhivatalra tartozik. A birálat erre nem lehet tekintettel.

Kassa 16 Bizony a versek rosszak. Ami a levelezést illeti, ha nehezen is megy, bekövetkezik. A fő, hogy energiával győzze le a szentimentalizmust.

E. O. *Budapest.* Be kell iratkoznia az egyetem bölcsészeti fakultására. A beiratkozások szeptember első felében vannak. Mellékes hivatalt nem vállalhat, mert délelőtt is, délután is előadások vannak, amelyeket saját érdekében el nem mulasztbat. Legtöljebb instruktorságra telik ideje.

Internátus H. Orsz. Nőképző-Egyesület, IV., Zöldfa utca 42. Állami m. kir. felsőbb leányiskola, VI., Andrássy-ut.

S. P. Mint gyakornokjelölt kezdi a pályáját az adóhivatalnál s köteles kinevezése napjától számitandó egy év alatt az adótiszti vizsgát, mely ingyenes, letenni. Mint gyakornokjelölt évi 800 koronát kap, adótisztté való kinevezése esetén pedig 1000—1400 korona évi fizetést.

K. A. *Budapest.* Történeti adatok bizonyitják, hogy nem legendai alak volt, hősteiben azonban jelentékeny szerepet jászik a népmonda.

F. S. *Sárospatak.* Csak dohányt és szivart árusithat, mást nem.

G. Á. *Gálszécs.* Együttvéve 6,800,000 lakosuk van.

V. S. *Debreczen.* Először képviseli ezt a kerületet.

Napirend.

Naptár: Szombat, junius 28. — Római katholikus: Leó pp. — Protestáns: Ireneus. — Görög-orosz: (junius 15.) Amosz. — Zsidó: Sivan 23. Sabbath. Slach. L. — Nap kél: 3 óra 50 perckor. — Nyugszik: 7 óra 44 perckor. — Hold kél: 11 óra 21 perckor este. — Nyugszik: 11 óra 26 délelőtt. — Utolsó negyed 10 óra 52 perckor este.

A miniszterek nem fogadnak.

Nemzeti Szalon állandó kiállitása (Ferenciek-tere 9. sz.) d. e. 9 órától 7-ig. Belépődij 50 fillér.

Nemzeti Muzeum. Képtár és néprajzi kiállitás (Csillag-utca 15. sz. a.). Nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődij mellett tekinthetők meg.

Mezőgazdasági Muzeum (Kerepesi-ut 72. sz.) délelőtt 9-től 1 óráig.

Földtani intézet muzeuma nyitva délelőtt 10—1 óráig Belépődij 1 korona.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Muzeumi könyvtár d. e. 9—1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 órától 7 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12-ig d. u. 3—8-ig.

Iparmüvészeti muzeum könyvtára délelőtt 10 órától 12 óráig és este fél 7-től fél 9 óráig.

Az uj országház kupolacsarnoka és lépcsőháza, délelőtt 10—1 óráig 40 fillér, azontul este 6 óráig 1 korona belépődij mellett.

Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Sólyom-utcák sarkán, reggel 8 órától este 6-ig.

Egyetemi füvészkert az Üllői-uton délelőtt 7 órától 12 óráig és d. u. 2 órától 7 óráig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállitása és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás (melyben az füzt letvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi füzetvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körut 32. szám alatt.

A
Budapesti Napló
részére
Apró hirdetéseket
és
Előfizetéseket
elfogadnak a következő lapelárusító helyeken:
Breuer Nővérek, Teréz-körut és Podmaniczky-utca sarok.
Adler Leóna, Lipót-körut.
Posch József, Váci-körut 80.
Özv. Véber Vimosné, Váci-körut 15.
Feldmann Mórné, Marokkói-utca 1.
Mosch utóda, Dorottya-u. 2. Magy. király-szálló.
Kürthy Kálmánné, Harmincad-utca 1.
Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.
Redlich Szidónia, Király-utca 59.
Benda Józsefné, Andrássy-ut 50. Oktogon.
Deutsch Miksáné, Andrássy-u. 88.
Schneller Mórné, Dob-utca és Károly-körut sarok.
Sopronyi V., dohány-nagytőzsde. Kerepesi-ut 1.
Özv. Hallada Anna, Muzeum-körut 10.
Szánto Mór, Kecskeméti-utca és Kálvin-tér sarok.
Deutsch Julia, József-körut 50. Baross-utca sarok.

KÜLÖNFÉLÉK

Legyőzve.

Isten, én tagadlak. Nem hiszem a léted.
Nem látok kezdetet és nem látok véget.
Nem tudom, hogy ok van s hogy célnak kell lenni...
Valóság és álom, élet, halál, semmi!

Nem végtelen jóság hoz a földre tavaszt,
Nem égi kegyelem, mi virágot fakaszt,
Csillagoknak utját törvény igazgatja,
Öröktől fogva van: nem Isten hatalma.

Kié az az erő, mely életet keltett,
Mely teremt haragot s lángoló szerelmet?
Kié az akarat, mely mondta, hogy: „Légyen!"
S világok támadtak a végtelenségben.

Nem tudom. Nincs válasz. Egyebet nem látok,
Mint hogy kényszer uralg, mély fekete átok,
Olyan nagy hatalom, mely, ha Isten élne,
Bilincseket verne fenséges kezére.

A semmiből jövünk s a semmibe megyünk,
Tiszavirág élte a mi kis életünk,
Porrá lesz, mi por volt és az örök lélek
Oszlik, mint buborék, kapuján az éjnek.

Lélek! ... Hiú ábránd! E sárkölönc testben
Nincsen égi szikra. Vágyam és szerelmem
Öntudatlan mozgás, bús állati ösztön,
Szárnyam nem nő soha: itt élek a földön.

Mért hát a küzdelem s minek a szenvedés?
Annyi a fájdalom s az öröm oly kevés!
Miért hull a vérem eszméknek harcában,
Dobogó szivemben remény s vágy miért van?

Mért, hogy egy piros száj, kis fehér kezecske,
Istentagadásom eltünteti messze...?
Miért, hogy elmémre ráborúl a kétség,
Hát hogyha van Isten s nem győz a sötétség?

Hát hogyha a létnek milljó apró szála
Összefut egy kézben? Hátha a virágra
Akarat küld napfényt, a szívbe szerelmet?
Hátha van jutalma, annak, aki szenved?

Tán egy világos szem letekint és látja,
Hogy a mi életünk csak siralomháza?
Sötét éjszakán túl, ha elért a halál
Talán hajnal virrad s örök ragyogás vár?

Letekint és látja, hogy elmetszett szárnynyal
Repülésre vágyunk. A lelkünkön átal
Sivít a fájdalom, mint hideg forgószél.
S szívünk mégis dobog, mindörökkön remél.

•

Meghajtom a térdem, Isten, kit tagadok.
Zsolozsma zendüljön, zúgjatok harangok!
Fohász szállj a mennybe, dacos ajk imádkozz!
Esdeklő szó repülj az Ür zsámolyához!
Mindenható Erő, hogyha vagy, nyilatkozz!
Mindentudó Szellem, emelj fel magadhoz!
Végtelen Jóság, irgalmadat küldd le!
Megváltás új napja ragyogj a szivemre!

Tagadom a léted és könyörgök hozzád,
Mosolygok te rajtad ... s kiáltok hozsannát,
Fegyverem lerakom, én, ki küzdtem veled,
Nem vagyok, ki voltam. Megtörtem. Szeretek.

Dénes Tibor.

Veszedelmek között.

— Edvárd király életéből. —

Edvárd királyra, aki most élet és halál között lebeg, valósággal lestek a sulyos balesetek és veszedelmek.

1871-ben tifuszban betegedett meg s csaknem áldozata lett a bajnak. Akkor is nagy aggodalommal figyelte az angol nép a betegszobából a hireket és napokig a legnagyobb bizonytalanságban volt Angolország trónörökösének sorsa felől. Több lap a halála hirét is hozta. Annál nagyobb volt aztán a nép öröme, amikor felépült a sulyos bajból. Amikor még kis fiu volt, egy alkalommal csak kisérete egy tagjának lélekjelenléte mentette meg az életét. Vadászaton történt, hogy egyik előkelő ur a vadász szenvedélyében célba vett egy alant repülő madarat, amely egy irányban volt a trónörökössel. Az emlitett kisérő felfogta a veszedelmet s a kellő pillanatban egyszerüen a földre rántotta Edvardot. Az igaz, hogy a sörétek egy részét ő kapta az arcába, de a trónörökös meg volt mentve.

Néhány évvel később Edvard mint ifju az öccsével, Alfréddel és egyik tanitójával hegyet mászott. Egyszer csak elcsuszott egy veszedelmes ponton s csaknem száz méternyi mélységbe gurult le a rendkivül meredek szakadékos lejtőn. Ha néhány méterrel odébb történik a baj, akkor menthetetlenül halál fia a trónörökös. Igy csak erős zuzódásokat, horzsolásokat szenvedett. Jellemzi szivósságát és bátorságát, hogy azért tovább folytatta a hegymászást.

Alexandra hercegnővel való romantikus eljegyzése is csaknem tragikusan fejeződött be 1861 szeptember havában Heidelbergben való találkozásuk után néhány nappal. Èppen fölállott egy székről, mikor néhány pillanat mulva rászakadt arra székre egy több mázsás sulyu csillár és szilánkokra zuzta a butordarabot. Hajókázás közben is megkörnyékezte a veszedelem Edvárdot. Emlékezetes még a „Shamrok II."-ön tavaly **történt baleset; amikor az árboc tört le, s Edvárd ott volt a fedélzeten.** 1874-ben a rutlandi herceg „Shark" nevü jaktja összeütközött gróf Batthyány jaktjával, amelyen ott volt Edvárd, akkor még walesi herceg. Egyszer majd belefult a vizbe.

Palesztinai utazása közben egyszer minden kiséret nélkül fürdött a Holt-tengerben. Egyik embere később a parthoz közeledve elhaló segélykiáltásokat hallott. Aztán csak látja, hogy fenséges ura végképp kimerülve a halállal viaskodik. Görcsöt kapott Edvárd s ha kisérője ott nem terem idején, akkor vége van. Lovon is többször jutott veszedelembe Edvárd de csak egyszer érte komolyabb baleset. Lovaglás közben egyszer egy elszabadult ló feldöntötte. Szerencsétlenségére a lova alá került, s ámbár csontja nem törött, de annyira megsérült és ugy oda volt, hogy napokig ágyban kellett maradnia.

A hetvenes évek elején egyszer tüz ütött ki a Marlborough-Houseban, s akkor Edvárd a nagy buzgóságában csaknem a lángok martaléka lett. A tüzoltóknak segitett egyik emeleten az oltásnál, s a padló leszakadt a lába alatt. Csak ugy menekült meg a lángok közé való zuhanástól, hogy megkapaszkodott egy erkélybe. Ugy mentették ki aztán kritikus helyzetéből. 1898-ban végül, mikor vendégségben volt báró Rothsabild Ferdnándnál, elcsuszott a lépcsőn, s megütötte erősen a térdét. A baj sokkal komolyabb volt, mint ahogy a közönség tudta.

+ **Hercegnő a lokomotiven.** A „Railway News" irja, hogy Fife hercegnének, Edvárd angol király leányának a napokban Brightonban egy uj expresszvonat-lokomotivot mutattak be, mely a „Duches of Fife" (Fife hercegné) nevet viseli. A hercegné alaposan megnézte a lokomotivot és azután azzal lepte meg a környezetét, hogy maga szeretné vezetni a lokomotivot. A vezető és fütő azonnal leszálltak a gépről, amelyre Fife hercegné és férje, továbbá a Brighton-vasut fütőbázi főnöke telepedett. A hercegné azután megindította és egy darabig vezette a lokomotivot. Az uj gép, amely a vonatokat egy óránál kevesebb idő alatt viszi Londonból Brightouba, nyolcvan tonnát nyom és négyezer font sterlingbe került.

•

+ **Fejedelmi nyomdászok.** Mainzban Alfred Börckel udvari tanácsos, városi könyvtáros érdekes cikket ir, amely azokkal a fejedelmi személyiségekkel foglalkozik, akik megtanulták a nyomdászatot az utolsó négy évszázad alatt. A sort megnyitja Radzivill birodalmi herceg, aki „a fekete" utójelzőt kapta. 1515-től 1565-ig élt. XIV. Lajos már tiz éves korában tanulta meg a nyomdászatot, értett ehhez a mesterséghez Mária Josepha dauphine is, s a francia királyi családban volt azonkivül még öt személyiség, aki megtanulta a nyomdászatot. II. József császárnak a szobájában sajtóprés volt a *hozzávaló minden fölszereléssel. III.* Frigyes császár 1843-ban kapott oktatást a nyomdászatból. VII. Edvárd királyról pedig vannak még arcképek, amelyeken munkás-zubbonyban áll a szedőszekrény mellett. összesen harminc fejedelmi személyiségről számol be a cikkk, mint olyanokról, akik a nyomdászat iránt a legbehatóbban érdeklődtek.

•

REGÉNY

SZEGÉNY EMBEREK.

(Foma Gorgyejev).

Irta: GORKIJ MAXIM.

(1)

Első fejezet.

Hatvan évvel ezelőtt, mikor a Volga mentén mesés gyorsasággal milliókat szereztek az emberek, egy Sajev nevü gazdag kereskedő bárkáján egy fiatal legény szolgált. A legényt Gorgyejev Ivánnak hivták s vizhordó volt.

Magas növésü, csinos, nyilt eszü ember volt s azok közé tartozott, akiknek a szerencse mindenütt kedvez, mert nemcsak tehetségesek és szorgalmasak, hanem főleg azért, mert nagyon erélyesek s a céljuk felé vezető utakban nem igen válogatósak. Akaratukon kivül más törvényt nem is ismernek.

Néha félelemmel eltelve beszélnek lelkiismeretükről, koronként őszinte harcot folytatnak ellene, — de a lelkiismeret csak a gyöngék előtt legyőzhetlen hatalom, az erősek gyorsan végeznek vele, alárendelik vágyaiknak, mert öntudatlanul is érzik, hogy ha szabadjára hagyják, megröviditi életüket. A lelkiismeretnek csak napokat áldoznak; de ha megesik, hogy lelküket hatalmába keriti, sohasem érzik legyőzetésüket és éppen olyan jó egészségben s erőben élnek most a lelkiismeret uralma alatt, mint ahogy éltek lelkiismeret nélkül.

Mikor Gorgyejev Ignác negyven éves lett, már három gőzhajó és tiz bárka tulajdonosa volt. A Volga mentén becsülték, mert gazdagnak és eszesnek tartották; hogy mindammellett „bolond-Ignác"-nak hivták, annak az a magyarázata, hogy élete nem folyt a közönséges embereké szerint s gyakran egész más irány felé vette utját, mint amerre egyetlen céija volt: a pénzszerzés felé. Azt hihetné az ember, hogy három Gorgyejev van a világon, vagy hogy Ignác testében három lélek lakik. Az egyik, a leghatalmasabb csak mohó volt s ha Ignác ennek rendelte alá az életét, nem volt más, mint olyan ember, akit a munka szenvedélye hajt. Ez a szenvedély éjjel-nappal égett benne, egészen meghódolt neki, egyre-másra hóditotta meg a rubelek ezreit s ugy látszott hogy a pénz csörgését soha sem fogja megunni. A folyó mentén szaladgált, hálókat vetett ki s aranyat fogott bennük: összevásárolta a falvak gabonatermését s bárkákon Ribinskbe szállitotta; rabolt és csalt, sokszor ugy, hogy maga sem tudta; máskor észrevette s diadalmasan kacagott a megcsaltakon s pénz-sovárságának őrjöngése költészetté fokozódott lelkében. Az arany utáni hajsza dacára még sem volt a szó szoros értelmében pénz-sovár ember. Gyakran őszinte egykedvüséget tanusitott vagyona iránt. Egyszer, jégzajlás idején a Volga partján állott. Látta, hogy negyvenöt méteres hajóját mint zuzza pozdorjává a jég.

— Jól van — mondta dörmögve — csak rajta! Csak zuzd össze, csak törd! ... Még egyszer! Nos! ...

— Hogy vagyunk? — kérdezte tőle Majakin, a komája, miközben hozzálépett. — A jég tizezer rubeledet pusztitja el, ugy-e?

— Sebaj! Szerzek helyébe százezret ... Nézd csak, hogy dolgozik a Volga. Mi? Ez érti? Föl tudja kavarni az egész világot ... nézd csak, nézd! A *Bojár-asszony*nak vége van! Most volt először a vizen ... Talán rendezhetnénk egy kis emlékünnepélyt?

A bárkát szilánkokra törte a jég. Ignác egy parti kocsmában ült a komájával, pálinkát ivott s az ablakon keresztül nézte, mint dobálja a jég a Bojár-asszony romjait.

— Sajnálod? — kérdezte Majakin.

— Mit sajnáljak rajta? A Volga adta, a Volga elvette ... Nem a karomat vesztettem el.

— De mégis ...

— Mit — mégis? Legalább láttam ilyent is — tanultam a jövőre. Sajnálom, hogy nem láttam, mikor a *Volgarj* elégett. Milyen szép lehet az, mikor a sötét éjszakában ilyen nagy máglya ég a vizen. Igen nagy hajó volt ...

— Mintha nem sajnáltad volna, hogy elégett ...

— A gőzhajót? A gőzhajóért kár volt persze ... De minek busuljon az ember. A busulásnak semmi haszna, könnyekkel nem lehet égő gőzhajókat eloltani. Csak [illegible]dd égjenek ... ha mind elég is. — Csak a szivemben égjen a munkaszeretet ... Ez a fő. Igaz-e?

— Igaz — mondta Majakin mosolyogva. — Nagy dolgokat mondasz s aki igy beszél, azt ingre vetkőztethetik, mégis gazdag ember marad ...

Ignác tehát bölcsen viselte el az ezrekre menő veszteségeket, de azért minden kopek értékét jól ismerte. A szegényeknek ritkán adott s csak a munkaképteleneken segitett. Ha egészséges ember kéregetett, igy felelt:

— Pusztulj! Menj dolgozni ... segits a kocsisomnak — aztán majd adok egy huszast.

Valahányszor a munka láza erőt vett rajta, könyörtelen és szigoru volt embertársaival szemben — s a rubel-vadászat közben önmagának sem szerzett egy kis pihenőt. Gyakran pedig, főleg tavaszszal, mikor minden olyan szép ezen a földön s mikor a derült égbolt barátságos szemrehányással ihleti meg a lelkeket — Gorgyejevnek az volt az érzése, hogy ő már nem ura a munkának, hanem leigázott rabszolgája. Ilyenkor elmerült gondolataiba, fürkészve nézett körül vastag, ráncos szemöldökei alól s napokon át izgatottan, sötéten járt-kelt, mintha néma kérdéseket intézne valakihez vagy félne, hangosan kérdezősködni. Ilyenkor ébredt föl második lelke, a vad, a gyönyörre szomjas lelke a kiéheztetett tigrisnek. Ilyenkor szemtelen volt és cinikus, ivott, kicsapongó életet élt, ivásra csábitott másokat is s szinte az őrültség határáig jutott. Mintha egy tüzhányó akarta volna kidobni belőle

+ A hegyek királya. Igy hivják azt a rablőfőnököt, aki egy görög bankárnak a fiát elrabolta, hogy váltságdijat kapjon érte. Sokat irnak a görög lapok most erről a rablóról, aki mindössze nyolcvanezer koronát kivánt az ifju Stravolopoulotól. Elisben, Patras, Eghirn és Pegrgos környékén gazdálkodik Pmopulos, aki lop, zsákmányol, váltságdijakat szed, amint éppen sorra kerül. Minden faluban van cinkosa, akik a kezére járnak és a zsandárok minden mozdulatáról értesitik. Azt is mondják, hogy a rendőrség és katonaság egynémely feje jó pénzért szolgálatokat tesz neki. Panopulos nem valami rémes, bozontos haramja, ellenkezőleg zsakettben és szalmakalapban járó elegáns ur, időként ha Patrasba, vagy Athénbe néz be, hogy bevásároljon. Az országuton, mikor hivatásának él, aranyhimzésü nemzeti öltözékben jár s pisztolyokkal és yatagánokkal van öllegyverkezve. Az elrabolt ifju egyébként nem panaszkodhatik, hogy rosszul bánnak vele. Mélyen bent a hegyekben egy jól berendezett kertilakban helyezték el s nagyon barátságosan bántak vele, mig a váltságdijra várakoztak. Sőt még azt is elvárták tőle a rablók, hogy reggelenként és esténként imádkozzék. A kertilakban még könyvtár is volt s a fogolynak ebéd idején föl kellett olvasni.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

A fővárosi pékmesterek a kereskedelmi miniszternél. A székesfőváros pékmestereinek kétszáz tagból álló küldöttsége ma délután *Spolarits* György ipartársulati elnök vezetésével *Láng* Lajos kereskedelmi miniszternél tisztelgett, hogy a vasárnapi munkaszünetről szóló törvénynek a pékiparra vonatkozó rendelkezések megváltoztatása érdekében memorandumot nyujtson át.

A terjedelmes emlékirat legelsőbben is azt a rendelkezést nehézményezi, amely szerint a pékmesterek vasárnaponkint személyzetüknek egy részét délelőtt tiz órától segédmunkásokkal kell hogy fölváltsák. Vasárnap délelőttől hétfő reggeli hat óráig a pékmesterek személyzetének fele kisegitő munkásokból áll, akik bár begyakorolva nincsenek, mégis a munkadijak háromszorosát kapják hat órai munkáért vagyis éjszaka tizenkét órától reggeli hat óráig. Ezzel a költségtöbblettel, amely, mint az emlékirat mondja, a pékmesterek jövedelmével semmiképpen sincs összhangban, a mesterek létezhetése alásódik. Nem hagyandó figyelmen kivül, hogy Budapesten csak kevés pékmunkás van, alig a fele annak a mennyi a fölváltás rendszeréhez szükséges volna. Ha a fölváltás rendszere keresztülvitetnék, abban az esetben igen sok péksegéd a főváros felé igyekeznék és igy a vidék kerülne hátrányba, amely egyébként is péksegédek hiányáról panaszkodik. De a fővárosban megteremtené a péksegéd-proletariátust is. A pékmesterek a fölváltás rendszerének kiküszöbölését kérelmezik és munkásaiknak hétköznapokon engedélyeznének egy szabad napot, ugy pedig, hogy 36 óráig lehetnének szabadok.

A miniszter szivesen fogadta a küldöttséget és megigérte, hogy az emlékiratot tanulmányozni és a kivánságot a méltányosság szempontjából mérlegelve fogja elintézni.

Kereskedelmünk Délafrikában. A Délafrikában beállott békés viszonyok folytán a kereskedelemügyi miniszter kiváló figyelmet óhajtván forditani a termékeink kivitele szempontjából kiválóan fontos piacnak megszerzésére, a bennünket érdeklő ottani kereskedelmi, forgalmi és piaci viszonyoknak a korábbi Transvaal és Oranje köztársaságok, továbbá a Fokföld és Natal területén leendő tanulmányozására az eddig Odesszában közgazdasági szaktudósitói minőségben alkalmazva volt *Pirnitzer* Gyulát küldötte ki, akinek különösen feladatává tette, hogy éber figyelemmel kisérje és a legsürgősebben a miniszter tudomására hozza azokat a kedvező piac konjunkturákat, amelyeknek körülekintő és gyors kihasználásával hazai termékeink az ottani piacokon tért hódithatnának. Kivánatos volna, hogy a kereskedelemügyi miniszternek ez intézkedésével karöltve érdekelt köreink a maguk részéről is igyekeznének a Délafrikában kinálkozó kedvező piaci konjunkturákat lehetőleg gyorsan kihasználni s kivitelre alkalmas cikkeinknek az ottani piacot biztositani, nehogy az ezen piacnak megszerzéséért a köztudomás szerint versengő többi államok a bennünket megillethető térnek meghóditásában megelőzzenek.

Az északkeleti népsegités. *Munkács*ról jelentik: A Munkács és vidéke gyümölcsértékesitő szövetkezet ma közgyülést tartott, amelyen dr. *Hagara* Viktor főispán, *Nedeczey* János és *Barta* Ödön országgyülési képviselő, *Cseh* polgármester, *Rehuss* takarékpénztári igazgató és a beregmegyei közélet számos tagja vett részt. A hegyvidéki kirendeltség részéről *Kazy* József osztálytanácsos, *Boronkay* Gyula miniszteri számvizsgáló és *Fischer* Ödön gazdasági intéző voltak jelen. Az ülésen *Rehuss* Gyula elnökölt, akinek jelentését helyeslőleg elfogadták s azután Egan Ede emlékét jegyzőkönyvileg megörökitették. Egan helyébe *Kazy* József osztálytanácsost választották meg. Az ülés folyamán *Kazy* kifejtette, hogy a gazdasági népsegitési akció terén fontos föladat a gyümölcstermelés emelése és időleg az értékesitési viszonyok javitása. Kazy fejtegetése zajos helyeslést keltett s a közgyülés elhatározta, hogy a földmivelésügyi és a pénzügyminiszterhez felterjesztést intéznek, amelyben a gyömölcsértékesitési szövetkezet állami támogatását fogják kérni. A mult év augusztus havában alakult szövetkezetnek ma már 395 tagja van. Sajnos, hogy ebben az évben a szövetkezetnek alig lesz dolga az értékesités terén, mert igen csekély szilvatermésre van kilátás. A közgyülés azután alapszabályainak átalakitására bizottságot küldött ki és végül az igazgatóságnak a szövetkezet lelkiismeretes vezetéseért köszönetet szavazott.

A kassa-oderbergi vasut osztrák vonalán Jablunkan és Bistritz állomások között e hó 20-ika óta fennállott forgalmi akadály elhárittatván, ezen a vonalon az összes forgalom a mai napon ismét felvétetett.

Bolgár áruház Budapesten. A bolgár kormány, mint értesülünk, *Baronyi* Artur budapesti bankárt magyarországi kereskedelmi attasévá nevezte ki. E kinevezéssel kapcsolatban a bolgár kormány saját fennhatósága alatt Budapesten nagy áruházat akar létesiteni a legkülönbözőbb kereskedelmi és iparcikkek ki- és bevitelére. Az áruház főnökéül *Baronyi* Arturt, az uj kereskedelmi attasét szemelték ki.

A new-yorki tőzsde. *New-Yorkb*ól jelentik junius 26-iki kelettel: A mai értéktőzsdén sok megbizásra Chicago-Milwaukee-részvényeket vettek. Okot erre a tavaszi buza jó termési kilátásai adtak. A tőzsde ennek következtében különben is szilárd volt, de a forgalom nagyon renyhe volt, mert a spekuláció huzódozott attól, hogy az engagementeket az ultimón tul megtartsa és mert a pénzpiacon kedvezőtlen fordulatot várták. A tőzsde vontatott forgalommal és nyomott árfolyamokkal zárult. Részvényforgalom 200.000 darab.

Fizetésképtelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetésképtelenségeket jelenti: *Werschnig* Dániel kereskedő *Torontál-Vásárhely*, *Oszwald* Dániel utóda *Csicsek* Jenő cég *Eperjes*, Beck Adalbert kereskedő Prága. Reichel János kereskedő Paulowitz, Grill Rudolf kárpitos Troppau.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* pénzben 39.— korona, áruban 39.50 korona. *Bécsben* a kontingentált készáru pénzben 37.80 korona, áruban 38.20 korona.

Vásárcsarnok. (Vámos és Bruszt hatósági közvetitők tiszteli jelentése.) A mai hetivásár nem hozott életet az üzletbe, a forgalom változatlanul kicsiny és az üzletmenet lanyha volt. Élénkebb érdeklődés egy cikk iránt sem észlelhető, az árak ugyszólván teljesen változatlanok maradtak. A mai nagybani jegyzések: *Husjélék:* Vidéki marhahus nagyon kis mennyiségben érkezik és az ár változatlanul eleje 62—72, hátulja 72—88 korona 100 kilonkint; ölött borjuk vidékről ma egyáltalában nem érkeztek. *Tojás*ból a hozatalok kielégitők ma I. r. friss telt áru 57—58, gyengébb minőségü és erdélyi áru 56.— koronát jegyzett eredeti ládánként. *Vaj*ból a hozatalok jóval felülmuljak a keresletet és ma I. r. kiválóan kedvelt jegyü teavaj ½ kilós darabokban 2.——2.20, egyébb jegyü ½—5 kilós darabokban 1.80—1.90 és jó friss főzővaj 1.40—1.60 koronát jegyzett kilónként minőség szerint. Ozek 1.50—1.60 koronával keltek el kilónként nagyság szerint. Trieszti zöldbabot 40 fillérrel adtunk el kilónként. *Uj burgonyá*ból a hozatalok ma ugyan kisebbek voltak mint az előző napokon, de mindazonáltal elegendő mennyiségü áru van a piacon és az ár 4.40—4.60 korona 100 kilonként vaggontételekben. A külföldi piacokról szintén lanyha jelentések érkeznek.

Sertés konzumvásár jelentés. (A székesfővárosi sertésvásár és közvágóhid intézősege.) Junius 27-én. Fölhajtás. Zsirsertés ugymint öreg I. rendü 350 kilogrammon felül 5 darab, II. rendü 280—350 kilogrammig 84 darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 6 darab, közép 220—300 kilogrammig 486 darab, könnyü 220 kilogrammig 200 darab, süldő — darab, malac 40 kilogrammig — darab. Összesen 781 darab. Hussertés ugymint: nehéz 300 kilogrammon felül — darab, könnyü 140—300 kilogrammig 3 darab, süldő — darab, malac 40 kilogrammig — darab. Összesen 3 darab. Fölhajtás összege 784 darab. Előző napi maradvány 96 darab, összesen 879 darab. Eladatott 860 darab. Maradvány 19 darab. A vásár irányzata élénk. — Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Öreg I. rendü 350 kilogrammon felül ——— fillérig, II. rendü 280—350 kilogrammig 86—88 fillérig, kanló ——— fillérig, silány ——— fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül ——— fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 86—90 fillérig, fiatal könnyü 220 kilogrammig 74—76 fillérig, süldő ——— fillérig, malac ——— fillérig. Hussertés: Nehéz 300 kilogrammon felül ——— fillérig, könnyü 140—300 kilogrammig ——— fillérig, süldő ——— filléig, malac 40 kilogrammig ——— fillérig, kilogrammonkint élősulyban.

Borjuvásár. 1902. évi junius hó 27-én. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 1234 drb, leölt borju — db, bécsi borju —— db, — db., növendékmarha 11 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Árjegyzések. — Belföldi élő borju I. rendü 62—70 f.-ig, kivételes 78 f., II. rendü élő borjukért 50—60 f.-ig, 1 kilónkint, leölt borju I. r. ——— f.-ig, II. r. ——— f.-től —— f.-ig, kivét. f. kilónkint levonás nélkül. Rugott borjukért 40—48 f.-ig. Növendékmarha — f.-től — f.-ig, I. r. ——— f.-ig, középminőségü ——— f.-ig, alárendelt ——— f.-ig, 1 kilónkint. Bárány élő ——— k., leölt bárány ——— K. kivételesen ár — k.-ig páronkint. — Az irányzat lanyha, különösen gyönge minőségek árai 2—3 fillérrel kilogrammonkint csökkentek.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, junius 27.

Élénk kinálat és korlátolt vételkedv mellett csak néhány ezer métermázsa buza került a forgalomba 10 fillérrel alacsonyabb árakon. Az irányzat lanyha maradt.

---

minden szennyét, mintha láncait tépdeste volna, melyeket maga kovácsolt s maga viselt; tépte őket, de nem volt ereje, hogy szétszaggassa.

Kuszált hajjal, a részegségtől és álmatlan éjszakáktól földuzzasztott arccal, örjöngő pillantással és rekedten orditva kószált a városban, egyik lebujból a másikba, szórta a pénzt és sirt, ha érzelgős népdalokat hallott, táncolt, majd a kezével hadonázott, de nyugalmat sehol sem talált.

Egyszer Ignác részegeskedő társaságához egy elbocsátott diakonus szegődött s olyan nagyon hozzájuk ragadt, mint a sár a csizmához. Alacsony, köpcös emberke, kilyuggatott miseruhában és kopasz fejjel. Csunya, visszataszitó külsejü s a bolond szerepét játszotta. A kopasz fejét mustárral kenték be, négykézláb járatták, összevegyitett pálinkákkal itatták s cinikus táncokat járattak vele. A diakonus mindezt szótalanul végezte, miközben hülye mosoly játszott elzüllött arcán, s mikor mindent megtett, amit kivántak tőle, fölfelé forditotta a tenyerét s igy szólt:

— Kérek egy rubelt.

Hangosan röhögtek rajta s olykor két garast adtak neki, de amint megesett, hogy mutatványaiért néha semmit sem kapott, épp ugy volt eset arra is, hogy tiz rubellel honorálták.

— Te féreg, — mordult egyszer rá Ignác — ki vagy te?

A diakonust megijesztette a hang s mélyen meghajolva Ignác előtt, hallgatott.

— Ki vagy? Ki vagy? — orditotta Ignác.

— Ember vagyok ... akit arra használnak, hogy szidjanak — felelt a diakonus s a társaság nagyot nevetett rajta.

— Gazember vagy? — kérdezte fenyegető hangon Ignác.

— Az vagyok, mert a körülmények és lelkem gyöngesége követeli, hogy az legyek.

— Jőjj ide! — kiáltott Ignác. — Jőjj ide s ülj le mellém.

A diakonus félénken, remegve közeledett a részeg kereskedőhöz s megállt előtte.

— Ulj le mellém — mondta Ignác, megfogta a kezét s helyet csinált neki maga mellett.

— Rokonom vagy — mondta. — Én is gazember vagyok! Te szükségből, én — hetykeségből ... gazember vagyok csupa sovárgásból! Értetted?

— Értettem — felelt halkan a diakonus. A társaság nevetett.

— Tudod-e most már, hogy ki vagyok én?

— Tudom.

— Hát mondd meg, ha tudod. Mondd: Ignác, te gazember vagy!

A diákonus nem szólt. Rémülten nézett Ignác óriás termetére s a fejét rázta. Ignác nem tudta rábirni, hogy gorombaságot mondjon neki. A társaság hangos nevetésre fakadt. Ignác ekkor igy szólt:

— Adjak-e pénzt?

— Igen, adjon!

A diákonus kezdett fölmelegedni.

— Minek neked a pénz?

A diakonus nem akart felelni. Ignác megragadta a galléríát s addig rázta ezt az embert, mignem piszkos szájából a következő szavakat rázta ki:

— Van egy leányom ... tizenhat éves ... a zárdában tanul. Annak gyüjtök ... mert ha kilép ... még annyija sem lesz, hogy a meztelenségét betakarhassa.

— Oh ... mondta Ignác s elereszteite a papot. Aztán sokáig ült meredt nézéssel, sötéten s egyre a diakonust bámulta. Végre mosolyogva igy szólt:

— Hazudsz, te részeges.

A diakonus keresztet vetett, a feje csöndesen hanyatlott mellére.

— Igazat mond — erősitette valaki a diakonus szavait.

(Folytatása következik.)

Rozsban vételkedv hiányában nem volt forgalom.

Más gabonanemüekben csekély volt a forgalom és az árak nem változtak.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 300 mm. 79 k. 9 K. 60 f., 100 mm. 79 k. 9 K. 60 f., 100 mm. 78 k. 9 K. 50 f., 200 mm. 75·5 k. 9 K. 20 f.

Felsőmagyarországi: 1800 mm. 78·5 k. 9 K. — f., 1000 mm. 77·4 k. 9 K. — f.

Bácskai: 100 mm. 75·5 k. 9 K. 30 f., 100 mm. 75·5 k. 9 K. 10 f., 100 mm. 74·5 k. 8 K. 75 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 100 mm. 7 K. 32½ f. paritásra.

Árpa: 1100 mm. 5 K. 75 f. ab hajó.

Tengeri: 400 mm. 5 K. 06 f. ab hajó.

Zab: 100 mm. 7 K. 40 f., 100 mm. 7 K. 22½ f., 200 mm. 7 K. 05 f., 200 mm. 7 K. — f., 100 mm. 6 K. 90 f. dohos.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig	Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	uj	76	9.20	9.30	80	9.50	9.70
"	"	77	9.25	9.45	81	—.—	—.—
"	"	78	9.30	9.55	82	—.—	—.—
"	"	79	9.40	9.60	—	—.—	—.—
Fehérmegyei	"	76	9.15	9.25	80	9.50	9.66
"	"	77	9.20	9.40	81	—.—	—.—
"	"	78	9.30	9.55	82	—.—	—.—
"	"	79	9.40	9.60	—	—.—	—.—
Pestvidéki	"	76	9.15	9.25	80	9.45	9.55
"	"	77	9.20	9.40	81	0.—	0.—
"	"	78	9.25	9.45	82	—.—	—.—
"	"	79	9.35	9.50	—	—.—	—.—
Bánsági	"	76	9.10	9.25	80	0.—	0.—
"	"	77	9.15	9.40	81	0.—	0.—
"	"	78	9.20	[illegible].45	82	—.—	—.—
"	"	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—
Bácskai	"	76	9.15	9.35	80	0.—	0.—
"	"	77	9.20	9.45	81	—.—	—.—
"	"	78	0.—	0.—	82	—.—	—.—
"	"	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Rozs	uj	elsőrendü	70—75	7.45	7.55
"	"	másodrendü	—	7.35	7.45
Arpa	"	takarmány	60—62	6.1[illegible]	6.[illegible]
"	"	égetni való	62—64	6.75	[illegible].—
"	"	sörfőzésre való	64—68	0.—	0.—
Zab	"	—	39—41	7.—	7.1[illegible]
Tengeri	ó	bánsági	—	0.—	0.—
"	"	másnemü	—	0.—	0.—
Repce	uj	káposzta	—	—.—	—.—
"	"	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	"	—	—	4.50	5.—

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Októberi buza 1902. . 7.82—7.77—7.78—7.76
Októberi rozs 1902. . 6.51—6.48—6.49
Októberi zab 1902. . 5.79—5.77
Juliusi tengeri 1902. . 5.07—5.05
Aug. tengeri 1902. . 5.15—5.14
Májusi tengeri 1903. . 5.12—5.11—5.13
Augusztusi repce 1902. —.—

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Októberi buza 1902. . . . . 7.76— 7.77
Októberi rozs 1902 . . . . 6.48— 6.49
Októberi zab 1902. . . . . 5.78— 5.79
Juliusi tengeri 1902. . . . . . . 5.06— 5.07
Augusztusi tengeri 1902. . . . . . 5.14— 5.15
Májusi tengeri 1903.. . . . . . . 5.12— 5.13
Augusztusi repce 1902. . . . . 11.25—11.35

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza októberre 1902. . . . . 7.73— 7.74
Októberi rozs 1902. . . . . . . 6.45— 6.46
Októberi zab 1902. . . . . . . 5.77— 5.78
Juliusi tengeri 1902. . . . . . . 5.07— 5.08
Augusztusi tengeri 1902. . . . . 5.15— 5.16
Májusi tengeri 1903. . . . . . . 5.14— 5.15
Augusztusi repce 1902. . . . . 11.20—11.30

A budapesti értéktőzsde.

Kedvezőbb külföldi hirekre az előtőzsde, az utóbbi napokban szokatlanul élénk üzlet mellett kedvező hangulatot tanusitott, nevezetesen Államvasuti részvények örvendettek jobb keresletnek.

Délben az üzleti forgalom csekélyebb lett, az árfolyamok mérsékelten elgyengültek.

Előtőzsde. Osztrák hitelrészvény 674.25—675.75. Magyar Hitelrészvény 698.——699.25. Államvasuti részvény 700.50—703.25 korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Fővárosi kölcsön 95.90—96.40. Magyar hitelbank részvény 696.25—697.25. Jelzálogbank részvény 460.——461.—. Osztrák hitelrészvény 674.25—674.75. Rimamurányi vasmü részvény 512.—513.—. Közuti vaspálya részvény 604.——604.50. Városi villamos vasut részvény 308..——308.50. Államvasuti részvény 702.——702.50 korona.

A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 674.50. Magyar hitelrészvény 696.25. Leszámitoló —.—. Rimamurányi vasmürészvény 512.—. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 702.—. Közuti vasut 604.50. Villamos vasut 308.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a termény-üzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 46.—54.— korona, vörös aprószemü 35.—40.— korona, vörös erdélyi —.——.— korona, vörös bánsági —.——.— korona, középszemü 42.——46.— korona, nagyszemü 48.—52.— korona. Disznózsir: budapesti 65.——65.50 korona, vidéki —.——.— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.——.— korona, városi 4 darabos 55.——56.—. korona, 3 darabos 57.——57.50 korona, füstölt —.——.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség —.——.— korona, 120 darabos —.——.— korona, 100 darabos —.——.— korona, 85 darabos —.——.— korona, azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség —.——.— korona, 100 darabos —.——.— korona, 85 darabos —.——.— korona. Szilvaiz: slavóniai —.——.— korona, szerbiai —.——.— korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsdén* általános üzleti csöndesség uralkodott. A forgalom szük keretben mozgott. Később az irányzat tartott volt.

A *déli tőzsde* csöndes. **A vezető coulisse-papirok árfolyamaiban kevés változás állott be.**

Zárlat: **1·30 pkor kedvtelen, 2·30 pkor üzlettelen.**

Bécs, junius 27. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 120.70. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 162.50. Magyar vasuti kölcsön ezüstben —.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény —.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank —.—. Rimamurányi vasmürészvény 510.50. Magyar koronajáradék 97.80. 4%-os Magyar földteherm. kötvény 97.75. Magyar hitelbank részvény 695.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 207.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény —.—. Magyar keresk. bank —.—. Magyar cukoripar 1300.

Bécs, junius 27. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papirjáradék 101.60. 4%-os osztr. aranyjáradék 120.75. 1860-os sorsjegy 153.—. Osztrák hitelsorsjegy 437.—. Angol-osztrák bank —. Bécsi bankegyesület 453.50. Osztrák-magyar bank 1582. Déli vasut 68.50. Dunagőzhajózási részvény 877.—. Dohányrészvény 293.—. Császári és királyi arany 11.30. Német bankváltók 117.30. 4·2%-os ezüst járadék 101.45. Osztrák koronajáradék 99.65. 1864-iki sorsjegy 250.—. Osztrák hitelintézeti részvény 677.25. Unionbank 639.50. Osztrák Länderbank 418.—. Osztrák-magyar államvasut 702.50. Elbavölgyi vasut 447.—. Alpesi bányarészvény 404.50. 20 frank. arany 19.04. Londoni váltóár 240.— Bécsi Tramway Litt B. —.—. Bécsi Tramway Litt A. 284.—. Lipót kohó 386.—. Az irányzat nyomott.

Bécs, junius 27. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 675.—. Magyar hitelrészvény 696.—. Angol-Osztrák bank 278.—. Bécsi bankegyesület 454.—. Union bank 540.—. Länderbank 419.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 703.50. Déli vasut 68.— Elbavölgyi vasut 447 75. Északnyugati vasut részvény —.— Dohányrészvény 294.—. Rimamurányi vasmü 510.50. Alpesi bányarészvény 404 50. *Májusi járadék* 101.60 Magyar korona járadék 97.80. Török sorsjegyek 107.50. Német birodalmi márka 117.33—117.35. Napoleond'or —.—.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, junius 27. (*Tőzsdei tudósitás.*) Nagy kedvetlenség mellett ma is igen renyhén indult a tőzsde forgalma. Kohórészvények gyöngék voltak, a tegnapi kedvezőtlen vasjelentésre. Vasutak közül Transvaaliak engedtek. A második tőzsdeórában is nagy volt a tartózkodás, minthogy a londoni üzlet megindulását várták. Magánkamatláb 2⅛%.

Berlin, junius 27. (*Zárlat.*) 4·2%-os papirjáradék —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 102.80. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 98.10. Osztrák-magyar államvasut 150.90. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 85.10. Magyar vasuti beruházási kölcsön 100.10. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 185.—. Általános villamossági Edison 132.80. Gelsenkircheni 168.25. Laura-kohó 203.30. 4·2%-os ezüstjáradék 101.80. 4%-os magyar aranyjáradék 101.50. Osztrák hitelrészvény 212.10. Déli vasut 18.10. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.—. 4%-os uj orosz kölcsön 96.70. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 102.50. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 175.10. Harpeni 174.70. Az irányzat renyhe.

Berlin, junius 27. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom*: 4%-os magyar aranyjáradék —.—. Magyar koronajáradék —.—. Osztrák hitelrészvény 211.90. Osztrák-magyar államvasut 150.75. Déli vasut 17.80. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz 216.—. Buschtichradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Páris, junius 27. (*Zárlat.*) Osztrák-magyar államvasut —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 103.50. Osztrák Länderbank —.—. 3%-os francia járadék 101.55. Ottomanbank 571.—. 3½%-os francia járadék 102.17. Alpesi bányarészvény —.—. Déli vasut —.—. 4%-os magyar aranyjáradék 104.—. Párisi bankrészvény 757.— Olasz járadék 103.40. Francia törleszth. járadék 101.75. Osztrák földhitelintézeti részvény 1300.— Török dohányrészvény 322.—. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, junius 27. (*Zárlat.*) 4·2%-os papirjáradék 101.70. 4%-os osztrák aranyjáradék 102.90. Magyar koronajáradék 98.15. Osztrák-magyar bank 114.20. Déli vasut 18.—. Elbavölgyi vasut —.—. Londoni váltóár 204.57. Bécsi bankegyesület 115.30. Villamos részvény —.—. 3%-os magyar aranykölcsön 86.50. 4·2%-os ezüstjáradék 101.70. 4%-os magyar aranyjáradék 101.70. Osztrák hitelrészvény 211.40. Osztrák-magyar államvasut 150.70. Északnyugati vasut —.—. Bécsi váltóár 851.15. Párisi váltóár 812.75. Unio bank —.—. Alpesi bányarészvény 204.—. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, junius 27. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Árfolyamok januárra. *Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 212.—. Német bank —.—. Disconto 184.80. Berlini kereskedelmi bank —.—. Gelsenkircheni 169.—. Harpeni 174.90. Laura-kohó —.—. Olasz járadék —.—. Az irányzat csendes.

Hamburg, junius 27. (*Zárlat.*) 4·2%-os ezüstjáradék 101.50. 1860. sorsjegy 155.75. Déli vasut 17.75. 4%-os osztrák aranyjáradék 102.70. Osztrák hitelrészvény 212.—. Osztrák-magyar államvasut 150.50. Olasz járadék 102.00. 4%-os magyar aranyjáradék 101.50. Az irányzat csendes.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Junius 27. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) *Hizott sertések ára*: I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 98—100 fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) —— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 106—108 fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 104—106 fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm sulyban) —— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban. ——— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachi). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 107——108 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 105——106 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 104—105 fillérig.

Sertéslétszám 1902. junius 25. napján volt készlet 46.688 darab. — 1902. junius 26. napján felhajtatott 949 darab. 1902. junius 26. napján elszállittatott 982 darab, 1902. junius 27. napjára maradt készletben 46.655 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Junius 27. —

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Székely Andor, Irányi Dezső és Szentirmay Vilmos pásztói állami polgári iskolai helyettes tanitókat ugyanezen iskolához, a XI. fizetési osztályba, segédtanitókká; az igazságügyminiszter Grigár Róbert budapesti országos gyüjtőfogházi ellenőrt a szegedi ker. börtönhüz és államfogházhoz igazgatóvá, Makovicska Ottó nagyenyedi országos fegyintézeti gondnokot a budapesti országos gyüjtőfogházhoz, Bukovics Lajos lipótvári országos fegyintézeti gondnokot pedig ugyanezen intézelhez ellenőrré, Diószeghy Lipót nagyenyedi országos fegyintézeti tiszti irnokot a nagyenyedi, Zsobrovszky Endre lipótvári országos fegyintézeti tiszti irnokot a lipótvári és Kompolti Adolf János illavai országos fegyintézeti tiszti irnokot a soproni országos fegyintézethez gondnokká; a földmivelésügyi miniszter Szász József főkertészt a X. fizetési osztályba főkertészszé; a kassai itélőtábla elnöke Szép László végzett joghallgatót a kassai itélőtábla kerületében dijtalan joggyakornokká nevezte ki.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Madarassyné Jancsó Riza brassói állami polgári iskolai rendes tanitónőt, jelenlegi minőségében, áthelyezte a magyar-óvári állami polgári iskolához.

Pályázat. A zombori kir. járásbiróságnál albirói állásra, a körösbányai kir. járásbiróságnál telekkönyvi átalakitó dijnoki állásra, a zalaegerszegi kir. ügyészségnál alügyészi állásra, a rimaszombati kir. törvényszéknél irnoki állásra, Eperjesi sz. kir. városnál rendőrkapitányi állásra, a nagyszebeni m. kir. állami elmegyógyintézetnél élelmezési tiszti állásra, a lugosi kir. törvényszéknél jegyzői és a pályázat ki nem elégitő eredménye esetén a jegyzői állás helyett betöltendő aljegyzői állásra, a csikszeredai kir. járásbiróságnál irnoki állásra pályázat hirdettetik.

Időjelzés.

— *Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése.* —

Budapest, junius 27.

A magas levegőnyomás magva Németország, az alacsony nyomásé pedig északnyugati Oroszország felett tartózkodik.

Nyugat-, meg Közép-Európában a hőmérséklet a normális körül van, különben az idő száraz és tulnyomóan derült. Oroszországban a hőmérséklet jelentékenyen sülyedt.

Hazánkban is az idő szárazabb és melegebb lett. Zivatarok előfordultak az Alföld déli részein.

Kilátás: Lényegtelen hővátozás és elvétve zivataros esők várhatók.

Vizállás.

		Jun. 27. méter	Jun. 26. méter			Jun. 27. méter	Jun. 26. méter
Inn	Schärding	2.45	2.80	Tisza	M.-Sziget	0.90	0.[illegible]5
Duna	Passau	3.85	4.20	"	Tokehása	0.83	0.95
"	Linz	1.61	1.87	"	V.-Namény	5.16	5.30
"	Bécs	0.—	2.—	"	Tokaj	6.10	6.15
"	Pozsony	3.99	3.85	"	Tisza-Füred	5.96	5.96
"	Komárom	4.87	4.79	"	Szolnok	5.73	5.63
"	Budapest	4.67	4.66	"	Csongrád	5.84	5.72
"	Paks	4.61	4.65	"	Szeged	6.39	6.22
"	Mohács	5.67	5.6[illegible]	"	Török-Becse	4.80	4.75
"	Gombos	5.72	5.64	"	Titel	0.—	5.23
"	Ujvidék	4.96	4.93	Ondova	Bártfa	0.76	0.80
"	Pancsova	4.96	4.93	Topolya	Hoór	0.26	0.10
"	Orsova	4.42	4.42	Bodrog	Zemplén	4.98	4.82
Morva	Magyarfalva	2.50	2.38	Sajó	Zsolca	1.98	2.—
Vág	Zsolna	1.60	1.80	Hernád	H.-Németi	0.63	0.76
"	Trencsén	1.24	1.69	Berettyó	Margitta	0.63	1.05
"	Szered	1.94	2.16	"	B.-Ujfalu	0.68	0.50
Rába	Sz.-Gotthárd	0.10	0.14	Körös	Csucsa	0.—	0.—
"	Sárvár	0.61	0.66	"	N.-Várad	1.12	1.27
"	Győr	3.80	3.86	"	Belényes	0.—	1.04
Dráva	Pettau	1.30	1.65	"	Tenke	1.06	1.05
"	Zákány	0.—	0.—	"	Gurahonc	0.90	0.93
"	Barcs	1.77	1.65	"	Borosjenő	1.84	2.28
"	Eszék	3.28	3.30	"	Békés	4.78	4.[illegible]0
Mura	M.-Szerdah.	1.45	1.50	"	Gyoma	5.40	5.18
Száva	Zágráb	0.87	0.82	Maros	Gy.-Fehérvár	2.05	1.94
"	Sziszek	1.67	1.99	"	Branyicska	2.80	2.72
"	Mitrovica	4.62	4.67	"	Soborsin	1.[illegible]0	2.—
Szamos	Deés	1.40	1.56	"	Arad	1.70	1.70
"	Szatmár	3.24	3.53	"	Makó	3.42	3.10
Kraszna	N.-Majtény	2.84	2.16	Temes	K.-Kostély	1.60	1.72
Latorca	Munkács	0.49	0.60	Béga	Kisetó	1.25	1.35
Laborca	Homonna	0.60	0.80	"	Temesvár	0.60	0.46
Ung	Ungvár	0.54	0.78	"	Becskerek	1.45	1.40

12090. számu

„Ujitás gőzösitett petróleumnak vagy egyéb folyékony égési anyagnak elégetésére szolgáló készülékeken"

cimü, 1898. márc. 31-ről kelt magyar szabadalmára

vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szives ajánlatok **„W. E. 4447"** alatt **Mosse Rudolfhoz, Bécs,** I., Seilerstätte 2. kéretnek.

Szinházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZINHAZ.

Szombat, 1902. junius hó 28-án.

Bánk bán.

Eredeti szomorujáték 5 felv. Irta Katona J.

Személyek:

II. Endre	Gál	Zászlós ur	Faludi
Gertrud	Jászai	Petur bán	Szacsvay
Ottó	Horváth	Myska bán	Abonyi
Bánk bán	Pálfy	Sólom	Mészáros
Melinda	Hegyesi	Bendeleiben	Nagy Ib.
Mikhál	Egressy	Biberach	Gyenes
Simon	Körösmezei	Tiborc	Ujházi

Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHAZ.

Szombat, 1902. junius hó 28-án.

A postás fiu és a huga.

4 felvonásos bohózat, énekekkel. Irta: Buchbinder Bernát. Magy. szinre alkalmazták Sziklai és Faragó.

Személyek:

Dr. Csipkés	Hidvéghy	Bodroghi Géza	Palásthy
Báró Szalánczi	Boross	Szinai Imre	Borbély
Vankai Endre	Szilágyi	Felhő Muki	Sziklai
Almay Milka	Margó	Klári, a huga	Sziklai Sz.
Bajkerti Lili	Sziklainé	Szőke H.	Mátrai
Merényi Ákos	Delli	Mankóczy S.	Iványi

Kezdete 7½ órakor.

VIGSZINHAZ.

Szombat, 1902. junius hó 28-án.

Pálmay Ilka asszony vendégfelléptével.

Pillangó kisasszony.

Énekes dráma 2 szakaszban. Irta Belasco Dávid. Ford. Faludi Miklós. A prológust irta Heltai Jenő.

Utána:

Szenes leány, szenes legény.

Operette 1 felvonásban. Irta Philippe Gille. Ford. Rákosi Jenő. Zenéjét szerzé Costé.

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.

Szombat, 1902. junius hó 28-án.

Az uj földesur.

Eredett operett 3 felvonásban. Irta Incze Henrik. Zenéjét szerzette Hüvös Iván.

Személyek:

Gieshübler	Solymosi	Leslie	Siposs E.
Szidónia	Krecsányi	Freddy	Raskó
Jolan	Hegyi	Görög Bence	Kovács M.
Géza	Szirmai	Harriett	Kápolnai
Doroghi	Delli	Péntek	Tollagi
Manchester	Németh	Luigi	Kalocsai

Kezdete 7½ órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHAZ.

Szombat, 1902. junius hó 28-án.

A kereszt jelében.

Történeti korrajz Nero császár korából 5 felvonásban, 9 képben zenével, énekekkel. Irta Barret Wilson. Forditotta Komor Gyula.

Kezdete 7 órakor.

VÁROSLIGETI NYÁRI SZINHAZ.

Szombat, 1902. junius hó 28-án.

Gyöngyi Izsó vendégfelléptével.

A demokrata.

(Kuruc Lába Mór.)

Eredeti fővárosi életkép dalokkal és tánccal 4 felvonásban. Irta Feld Mátyás. Zenéje Barna Izsótól.

Kezdete 7½ órakor.

CIRKUSZ CARRÉ OSZKÁR

(az állatkertben).

Ma szombaton, junius 28-án este 7½ órakor

nagy diszelőadás

Uj! **FITZSIMMONS** boxoló Uj!

A dijkoszoruzott akrobaták (6 személy) **Montrose-csoport**

Carré Katica k. a. a jelenkor legjobb iskolalovarnője, **Carré Oszkár** ur mesteri idomitásaival.

Csak még kétszer **„MAFFIA"** nagy fantasztikus rablo némajáték.

Kedden, julius 1-én fellép **Norton B. Smith tanár, Amerika leghiresebb lóidomárja.** Rosszindulatu lovak tulajdonosai u. m: **rugós, harapós, ellenálló, ideges,** kitörő stb. stb. jelentsék be a Carré-féle cirkuszban, hol azok **Smith tanár** által javitva lesznek és szeliddé tétetnek. **Az állatkinzás teljesen ki van zárva.**

Dr. RENNER

VIZGYÓGYINTÉZETE

bejáró betegek számára.

Budapest, VII., Valero-utca 4. (Telefon 555.)

Az intézetben gyógykezelés alá vétetnek különféle ideg- és gerincbajok, álmatlanság, szédülés, ideges gyengeségi állapotok, a gyomor és belek renyhesége, ideges szivbántalmak stb. — Alkalmazásban levő gyógyeszközök: **A tudományos vizgyógyitómód összes eljárásain kivül, szénsavas fürdők (nauheimi eljárás, szivbajosok számára), fény-fürdők** (elhizásoknál és csuzos bántalmaknál), az **elektromozás** minden faja (galvanizáció, faradizáció, franklinizáció), **masszázs** (orvosilag vagy vibrációs alakban, vagy elektro-masszázs) stb.

Árak mérsékeltek. Prospektus kívánatra.

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagymező-utca 17.

Ma, szombaton 1902. junius 28-án

a berlini

Schall und Rauch

utolsóelőtti előadása

Théâtre paré ő fenségénél Serenissimusnál

Kindermann ő excja müvészeti vezetésével

Tugend

Irta **Max Viertel** (a **Jugend** paródiája, irták Max **Reinhardt** és Friedrich **Kayssler.**)

Mesék a holt rabbiról

Irta és előadja Emanuel **Reicher.**

A takácsok

Szociális dráma, ő fensége Serenissimus kivánságára átdolgozta **Kindermann** báró.

Parasztkomédia

Irta Ferdinand **Kronegg.**

Vasárnap utolsó előadás.

Ős-Budavára.

Nyitva esti 6 órától reggeli 4 óráig.

fényes uj varieté-müsor.

Deltorelli zenei négyes; **a 10 kreol női szépség, The 4 Cliwton's,** remek erőmutatványok; **Troupe Wolkowsky,** a jelenkor legjobb orosz táncosai; **Hill & Hull** tréfás jelenete; **Parvulescu** román táncosok és több elsőrangu attrakció.

Ingyenes látványosság 8 és 12 órakor

a Binder-család

világhirü toronykötélmüvészek (5 személy.)

Fényes világitás. Kitünő zenekarok.

E. PRANDI mech. szinháza.

Amerikai lovarda. **Sok más szórakozás.**

Belépődij 60 fillér, gyermekjegy 20 fillér.

Kedvezményes jegyek minden tőzsdében.

Magy. kir. honvédzenekar

hangversenyez minden nap a

Szt.-

Lukácsfürdő

nagyvendéglőjében, a Dunapart egészzebbpontján

Kitünő, ételek, italok, jókiszolgálás olcsó árak.

Saját üzem. **Uj üzletvezetőség.**

NŐI-

KEZIMUNKÁK

himző-, kötő-, horgoló-pamutok és selymek, nemkülönben **himzőszövetek** rendkivül nagy választékban, szabott gyári áron kaphatók

Bérczi D. Sándor

kézimunka nagyiparosnál

Budapest, Király-u. 4.

264 oldalu képes árjegyzéket 2038 eredeti kézimunkarajzzal a Budapesti Napló vidéki előfizetőinek ingyen és bérmentve küldöm.

Viktória-himzőgépek elsőrendü 6 kor., Point-

Lace-munkák és ahhoz tartozó összes anyagok rendkivül nagy választékban vannak raktáron. Mintákkal szivesen szolgálok.

Általános érdekü müvek.

Köszöntőkönyv gyermekek részére. Irta Bácsi József. Kötve 1.60 kor. **Budapest térképe.** A főváros tiz kerületével. 60 f. Ugyanaz nagyobb alakban a főváros nevezetességeinek képeivel 1 kor. **Budapesti kirándulási térkép.** A főváros környékének tervrajza. **Budapest és környéke.** Utmutató a fővárosban és környékén. Összeállitotta Palóczy L. Kötve 1.60 korona **Magyar és német beszélgetések kézikönyve.** Irta Czanyuga József. 2.40 kor., kötve 3.60 kor. **Czigányjósnő.** A kártyahuzás és kártyavetés kézikönyve 1 kor. **A felülmulhatatlan ezermester büvészkamarája** 60 fill. **Házi Kincstár.** Irta Hankó Vilmos. Tudnivalók a háztartás, egészségtan, s a mindennapi élet dolgaihoz. 2.40 kor., kötve 3 korona. **Képes budapesti szakácskönyv.** Irta Szt. Hilaire Jozefa és mások. Kötve 4 kor., diszkötésben 4.80 korona. Ugyanaz német nyelven 2.80 kor., kötve 3.60 kor. **Kártyajátékok könyve.** Irta Parlaghy Kálmán, 2.80 kor., kötve 3.60 kor. **Legujabb levelező és házi titkár.** Irta Kassay Adolf. 2 kor., kötve 2.40 kor. **Legujabb házi tanácsadó, önügyvéd.** Irta Kassay A. 2 kor., kötve 2.40 kor. **Kerék páros káté.** Irta dr. Korchmáros Kálmán, 30 fill. **Német társalgási anyaggyüjtemény.** Irta Oldal J., 1.40 kor., kötve 2 korona. **Önszámitó,** kötve 70 fill. **Pesti müvelt társalgó.** A társadalmi érintkezés minden szabályát magában foglalja. Illemszabályok, társasjátékok, komoly és szerelmi költemények, felköszöntések, emlékversek stb. Kötve 2.50 kor. **A baba-szakácsnő.** Irta Rantási Mariska. Kötve 40 fill. **A nemi viszonyokra gyakorolt befolyás.** Irta Schenk Lipót dr. A hires bécsi egyetemi tanár a születendő gyermekek neméne ŏukényes meghatározásáról szóló elméletét irta meg ebben a könyvben. Az általános érdekü könyv ára 4 kor. **Virágnyelv.** Minden smert virág jelentősége meg van irva ebben a könyvben, melyet szerkesztője a legjobb keleti forrásokból állitott össze. Ára szine kötésben 80 fillér. **Esküdtek és esküdtbirák törvénykönyve.** Irta K. Nagy Sándor. 60 fillér. **Sakkjáték kézikönyve.** Maróczy Géza közremüködésével, irta Szemere Imre. 60 fill. A pénz előzetes beküldésénél a megrendelt müvek bérmentve szállittatnak. Négy koronánál nagyobb összegü megrendelést utánvéttel is eszközlünk. Megrendelések **Lampel Róbert (Wodianer F. és fiai)** könyvkereskedéséhez, **Budapest, VI., Andrássy-ut 21. szám** intézendők.

Jég Jég Jég Jég Jég Jég Jég Jég

Minden házban

a szabadalmazott

„Rapid" kézi jéggéppel

5 perc alatt jég

A jégelőállitás klgrmként 2 fillérbe jön.

Ára 200 korona.

Kapható kizárólagosan

Salgó Izsónál, Budapest

V., Lipót-körut 17.

Prospektus ingyen és bérmentve.

Telefon. **Telefon.**

Jég Jég Jég Jég Jég Jég Jég Jég

Alapitva 1878. **Telefon 45—56.**

SEMLER J.

osztr. császár. és magy. kir. udvari posztószállitó

BUDAPEST,

Bécsi-utca és Deák Ferenc-utca sarok.

uri nyári öltönyöknek és hölgycostümöknek ajánlja az évad legkiválóbb ujdonságát

„Flangola"-t

a legujabb divatszinekben. Kizárólag Budapest és egész Magyarország részére **beszerzett dessinek törvényesen védve.** Minták kivánatra ingyen és bérmentve. Nagy raktára valódi angol **utazó plaid**-eknek és **Himalaya-kendőknek.**

Magyar Könyvtár.

Szerkeszti **Radó Antal.**

Kiadja Lampel R. (Wodianer F. és fiai)

cs. és kir. udv. könyvkereskedése

Budapest, Andrássy-út 21. szám.

Egy-egy szám ára 30 fillér. Minden füzet egyenkint is kapható.

Verses müvek. (Lyra és epika.)

Arany iskolai kiadás. Válogatott balladái. (11—12.)
Toldi. (69—70.)
Toldi estéje. (87—88.)
Toldi szerelme. Szemelvények. (102—105.)
Kisebb költeményei. Szemelvények. (74—75.)
Az első lopás. Jóka ördöge. (101.)
Katalin. Keveháza. Szent László füve. (121—122.)
Buda halála. (137—139.)
Vojtina Ars poëtikája. (144.)
Ábrányi Emil. Márciusi dalok és egyéb költemények. (85.)
Balassa Bálint. Válogatott költeményei. (18.)
Berzsenyi Dániel. Válogatott versek. (3).
Csokonai. Dorottya. Vig éposz. (10.)
Coppée. A kovácsok sztrájkja. — Radó Antal. (4.)
Faludi Ferenc. Versei. (249.)
Gvadányi. A peleskei nótárius. (79.)
Heine költeményeiből. Endrődi Sándor. (182.)
Kalevala. Részlet. Vikár B. (209.)
Kisfaludy Károly. Válogatott költeményei. (19.)
Kisfaludy Sándor. Válogatott regéi. (125.)
Kölcsey Ferenc. Válogatott versei. (95.)
Lenau verseiből. Feleki Sándor. (262.)
A kurucvilág költészete. (42.)
Magyar népballadák. (52.)
Magyar népdalok. (150.)
Ovidius költeményeiből. Paulovics. (192.)

Petőfi összes költeményei.

A legolcsóbb jegyzetes, tárgy szerint csoportositott kiadás. **Akantisz, Neogrády, Telegdy, Tull** képeivel. Szerkesztette **Bánóczy József.**

A helység kalapácsa. János vitéz. (163.)
Elbeszélő költ. I—II. Radó V. (230 és 240.)
Az apostol. Jakab Ödön. (220.)
Románcok. Lenkei Henrik. (235.)
Haza és Szabadság. I—II. Radnai Rezső. (280. és 290.)
Barátság és szerelem. I—II. Ferenczi Zoltán. (250. és 270.)
Családi versei. Szinnyei F. (158.)
Táj- és életképek. Vajda Gyula. (171)
Vegyes költemények. I—II. Balassa J. 181. és 310.)
Élete és költészete. Somogyi Gy. (210.)
Elbeszélések és hirlapi cikkek. (44.)
Utirajzak. (14.)
Két olasz költőnő. Radó A. (173.)
Szabolcska Mihály. Versek. (31)
Tennyson. Arden Enoch. (50.)
Tinódi Sebestyén. Válogatott históriás énekei. (145.)
Vergilius Aeneise. I. Baróti Szabó Dávid. (236—237.)
Verseghy Ferenc. Válog. költeményei. (166.)
Virág Benedek Válogatott költeményei. (115.)
Zrinyi Miklós. Szigeti veszedelem. (8.)

Teljes jegyzék ingyen kapható minden könyvkereskedésben,

Szinházak heti müsora.

	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház	Főv. nyári szinház
d. u.					A tót leány
Vasárnap este	Yvette	Az őrnagy ur	Kin-Fu	A postás fiu és a huga	A kereszt jelében

BLUZ-VÁSÁR

Zoltán Dezsőnél Király-utca 30. szám.
Az egyedüli kizárólag Bluzáruház.

1.25-ért Mosható zeffir, battiszt vagy kartonból.
1.50-ért Fehér ajour batisztból, csipkével 2.—
2.—ért Gyönyörü Siné batisztból.
3.50-ért Pongis selyemből minden szinben.
5.—ért Főzött Tafft selyemből (nem hasad).
6.75-ért Főzött Tafft selyemből diszitve.
7.50-ért Siné selyemből vagy kézimunka olajfestéssel.
10.—ért Szalag és csipke ajour kézimunkával.
6.—ért Liberti Liusin vagy Linon selyemből. — **Mérték után ugyanezen árak 4 óra alatt készülnek. Nyak, mell és uj mérték** elegendő. — Meg nem felelők visszavétetnek.

Saját müheiy! **ZOLTÁN DEZSŐ** Szabott árak!
bluzáruház, Király-utca 30.

Sellner Lipót Bécsben, **8461. számu**

„Ujitások éjjeli távjelzőkészüléleken aljelzések önmüködő regisztrálásával“

cimü 1896. decemb. 29-ről kelt magyar szabadalmára

vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szives ajánlatok **„W. P. 3575“** alatt **Mosse Rudolfhoz Bécs,** I. Seilerstätte 2. intézendők.

15556. számu

„Hivó vezetékkapcsoló telefonközpontok számára“

cimü, 1899. márc. 8-ról kelt magyar szabadalmára

vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szives ajánlatok **„W. P. 4083“** alatt **Mosse Rudolfhoz Bécs** I., Seilerstätte 2. intézendők.

Szakácskönyvek.

A valódi szakácsság
vagy legujabban átvizsgált és tökéletesitett

Képes Pesti Szakácskönyv.

Saját sokszori kisérletek után érthetően és pontosan leirta és kiadta

ST. HILAIRE JOSEFA.

Huszonnyolczadik, a legujabb szakácsvényekkel, a felszeldelés mesterségével, valamint a modern asztal teritésével bővitett kiadás.

Átdolgozta **VÖRÖS MARI.**

Számos a szöveg közé nyomtatott ábrával.

Csakis a szerzőnő: Josephine v. St. Hilaire sajátkezü névaláirásának hasonmásával ellátott példány a valódi Pesti Szakácskönyv.

Ára kötve 4 korona.

Ezen szakácskönyv Illustriertes Pester Kochbuch czimen német nyelven is kapható.

• **Ára kötve ugyancsak 4 korona.** •

Igazi magyar konyha!

Szegedi Szakácskönyv.

Ezernél több ételkészitési utasitással.

Irta: RÉZI NÉNI.

Hetedik javitott és a legujabb étel-reczeptekkel bővitett kiadás.

Ára 4 korona. Kérjünk Rézi Néni-féle Valódi Szegedi Szakácskönyvet.

Gyakorlati Szakácskönyv.

Az egyszerü, egészséges és ma divatos főzésmód ismertetése.

Irta gróf FESTETICH ANDORNÉ
Pejacsevich Lenke grófné.

Ára 2 korona.

Mindezen szakácskönyvek, melyek évek hosszu során át kipróbáltattak, az ATHENAEUM irod. és nyomdai r.-társ. kiadásában jelentek meg, és ugy ott, mint minden könyvkereskedésben kaphatók.

Kérjen mindenhol

Fulgurin-Rovarirtóport a fecskendőben! Ára csak **10 krajcár vagy 20 fillér** és biztosan, gyökeresen elpusztit **poloskát, sváb- és csótány-bogarakat, molyokat, legyeket, hangyákat, növény-rovarokat** stb. nagyban és kicsinyben, valódi alakban és minőségben rendelhető csak

REISS B. vegyészeti termé-nyek gyárából,
BUDAPESTEN, Király-utca 41, I. emelet,

hová minden irásbeli megrendelés intézendő és **a mi — minden tévedés elkerülése végett — különösen figyelembe veendő!** Két koronán aluli postai rendelések nem eszközöltetnek. — **Flókraktárak BUDAPESTEN: Kálai Sándor,** VII., Király-utca és Károly-körut sarkán; **Böhm Károly,** V., Nagykorona-utca 12; **Krayer E. és társa,** V., Váci-ut 6, Frankel-féle vasudvarban és VII., Kerepesi-ut 50, a Népszinház átellenében; **Takács Lajos,** IV., Kossuth Lajos-utca 19.

Guzi-kenőcs

A világhirü Guzi-kenőcs jósága vevőkörömet anynyira megszaporitotta, hogy kénytelen voltam cipőgyáramat nagyobbitani és igy ezentul

Főüzlet Kerepesi-ut 30.

Flók üzlet Deák-tér 6. alatt van.

Mindenki, hogy meggyőződést szerezhessen világhirü kenőcsöm jóságáról, ki cimét velem közli, 1 tégely Guzi-kenőcsöt és egy 100 oldalas képes árjegyzéket kap ingyen és bérmentve.

Minden vevőm 1 pár elegáns sámfát és egy tégely Guzi-kenőcst, mely 6 hóra elegendő kap ingyen

Mértóknek elegendő, ha harisnyába egy papirlapra állva, a lábtalp körvonalát lerajzoljuk. **Nem megfelelőért a pénzt haladéktalanul visszaadom.**

Postaköltség 30 kr.

Férfi, sima cipő, erős	3.—	Női, zerge cugos	3.—
Elegáns, gavallér, füzős	3.20	Eleg., fekete, v. barna füz.	3.—
Divatos, barna, füzős cipő.	3.50	Salonlakk, füzős v. gombos	3.50
Eleg. salonlakk, füzős cipő	4.—	Elegáns boxbőrü, füzős vagy gombos	3.80
Gavallér box calw bőrü füzős	4.—	**Salonlakk, csattos cipő**	2.20
Tiszti. tükörbőrü sima cipő	4.—	Fekete v. barna félcipő	2.40

Postai szétküldés az egész világba.

Agulár Ignácz

Budapest, Kerepesi-ut 30.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonaorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

Dr. KAJDACSY,

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Electrotherapiai rendelő-intézete

IV. Kigyó-utca 5. I. em. Klotild-palota

(átjáróház és lift használat).

A **legelhanyagoltabb hugycsőfolyásokat,** legsulyosabb hugyhólyagbajokat, bujakóros sebeket, **syphilist, az önfertőztetés utóbajait**

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerü

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, **a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjukori bünök** következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött **hátgerincbajokat** gyógyit a legujabb gyógymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. **Nőknek ugy** mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön várótermek.

Levelekre dijtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Butor

csak jó minőségü.

Hálószoba, kredenc, szőnyegdivány, asztal, szék, iróasztal, könyvszekrény, uri fotelek, ottomán, szalonberendezés, tükrök, ugy egyenkint is, nagyon olcsón, **eladás nagyban és kicsinyben.** Vidékre gondosan csomagolva, biztositva. Csak **VI. Teréz-körut 40. szám Steinberger Manó** butoriparosnál.

A magyar humor kiváló gyüjteménye.

NEVETŐ MAGYARORSZÁG.

Összeállitotta:
GRACZA GYÖRGY.

2-ik bővitett kiadás.

Két kötet diszes vászonkötésben. Garay Ákos és Tull Ödön remek illusztráczióval. A legszórakoztatóbb olvasmány.

Egy-egy kötet ára kötve 7 korona.

Megrendelhető:
LAMPEL RÓBERT-féle
(WODIANER F. és Fiai)
cs. és k. udv. könyvkereskedésben
BUDAPEST
VI., Andrássy-ut 21. sz.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb

PAPlan PAPlan PAPlan

	frt
1 összehajtható vaságy 3 db kivehető matraccal	10.—
1 rouge paplan	1.80
1 „ „ prima	2.80
1 cachmir paplan	3.40
1 satin „	3.80
1 atlasz cachmir	4.80
1 selyem atlasz paplan	8.50
1 fodros selyem atl. papl.	13.50
1 jó vászon paplan lepedő	2.—
1 „ „ ágy	1.30
1 flanell ágytakaró pokróc	2.50
1 gyapju „ „	5.50
1 jó lópokróc	1.60
1 téli pokróc	4.60
1 szép fali szőnyeg	7.50

	fr
1 acél sodrony ágybetét	6.—
1 tengerifü matrac	4.50
1 afrique „	5.—
1 lószőr „	12.—
1 ablak köper függöny	8.—
1 „ tunis „	1.50
1 „ gyapju „	4.50
2 ágy, 1 asztalteritő bouret	5.50
2 „ 1 „ gyapju	12.—
1 nagy szobaszőnyeg	2.50
1 „ „ L.	5.30
1 ágyelőke I.	0.85
1 tapestry ágyelőke	1.50
1 mtr. jó futószőnyeg	—.40
1 „ „ mintázott	—.75

GICHNER JANOS

paplan, matrác és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körut 20.

Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző áruk kicseréltetnek, vagy a pénz visszadatik.

Titkos betegségek

gyógyitására e specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalatai alapján

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyit legrövidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: hugycsőfolyást, hólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, ennek következményeit, makacs bőrbajokat és az önfertőzésből támadt idegbetegségeket.

Meglepő az eredmény férfiui gyengeségnél (impotentia) ugy fiatal, mint öregebb egyéneknél. Levelekre dijtalanul válasz; kivánatra gyógyszerek.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körut 12. sz.,
(Dohány-utca sarok, I. emelet).

Bejárat a lépcsőnél. *Külön várótermek*

Rendelés délelőtt 9—3-ig. este 6— 8-ig.

Legmegbizhatóbb GUMMI

különlegességek, **valódi francia** minőségben. **Gummi** tucatja 1, 2, 3, 4, 5 frtig. **Capot americ** (rövid) tucatja 2 frttól 3 frtig. **Halhólyag** tucatja 2, 3, 5 frtig. **Mintagyüjtemény (25 drb) 4 frt.** Szétküldi gyorsan, diskréció mellett **Tropp Mór Budapest, VII., Kerepesi-ut 84/d.** **Suspensor drbja 25, 50 kr. és 1 forint.**

Magyar kir. államvasutak. Budapest-jobbparti üzletvezetősége

Pályázati hirdetmény.

A palánkai hajóállomás mellett levő ügynökségi épületet, továbbá árnyékszéket és rakodót eladni óhajtván, azok megvételére ezennel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

A pályázati feltételek **az alulirt** üzletvezetőség pályafenntartási és építési osztályának (Külső kerepesi-uti házcsoport) hivatalos helyiségében, nemkülönben szabadkai osztálymérnökségünknél és a palánkai állomási főnökségnél dijtalanul megszerezhetők. Irásbeli megkeresésre a pályázati feltételek posta utján is megküldetnek.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett zárt irásbeli ajánlatok legkésőbb 1902. évi julius hó 16-án déli 12 óráig az üzletvezetőség általános osztályában (titkárság) nyujtandók be eme felirattal: „Ajánlat a palánkai hajóállomás mellett levő épitmények megvételére."

Bánatpénz fejében legkésőbb 1902. évi [illegible] 15-ig déli 12 óráig az ajánlati összeg 5 százaléka készpénzben vagy [illegible] letétekre alkalmas értékpapirokban gyüjtőpénztárunkban (Külső kerepesi-[illegible] házcsoport) lefizetendő.

Az értékpapirok **a** budapesti és bécsi tőzsdék legutóbbi — 14 napnál nem régibb — utolsó árfolyama szerint, de névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzül nem tehetők le.

Posta utján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek téritvény mellett adandók fel. A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak fenntartjuk.

Budapesten, 1902. junius 17-én.

A budapest-jobbparti üzletvezetőség.

Utánnyomás nem dijaztatik.

STANDARD életbiztositó-társaság

Edinburghban (Angolhon.)

Alapittatott 1825-ben.

Magyarországi fiók: Budapest IV., Kossuth Lajos-u. 4.

	Korona
Évi bevétel	31,800.000
Kiutalt nyereményrészek	170,000.000
Vagyon	249,300.000
Halálesetek folytán kifizetve	590,000.000

A **Standard** kötvényeinek nevezetesebb előnyei:

Kétségtelen biztonság. Alacsony dijak. Szabad világkötvények. A kötvények érvényben tartása dijfizetések elmulasztásánál. Tőkésités és előre megállapitott visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háborubiztositás népfelkelők részére.

Dijtáblázatok kivánatra küldetnek.

Állandó Butor Kiállitás.

Nemcsak Budapest főváros, de Magyarország és Ausztria legnagyobb

Müasztalos és Kárpitos Butortelepe

óriási választék a legszolidabb és legmodernebb lakásberendezésekből, a legegyszerübb polgári berendezésektől a legfinomabb urasági butorzatokig. — Butoraink minőségeért irásbeli kezességet vállalunk gyors és pontos kiszolgálást biztositunk. — Számtalan megkeresésekre értesitjük t. vevőinket és a n. é. közönséget, hogy üzletünk csakis kizárólag

VIII. ker., Kerepesi-ut 9/a. alatt van a **Pannónia-szálló és Nemzeti szinház mellett,**

Patyi Testvérek fő- és székvárosi butortelepe

Nagy butor album I korona postabélyeg beküldése után bérmentve kapható.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fill. **Vastagabb betükből 8 fillér.**

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk **felvilágositást**, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetéseket központi irodánkban és eredeti nyugta mellett még a következő fiókokban lehet föladni:

Breuer nővérek
dohánytőzsdéje
Teréz-körut 54. szám alatt.

Deutsch Miksáné
Andrássy-ut 38.

Eckstein Bernát
hirdetési iroda
V. ker. Fürdő-utca 4. szám.

Engelmann Mór
gyorssajtonyomda
IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franke Pál
könyvkereskedése
IV., Gróf Cziráky-féle palota. Kossuth Lajos-utca. Kigyó-tér, (Koronaherceg-utca sarkán.)

Fischer J. D.
hirdetési iroda
IV., Gerlóczi-utca 1.

Goldberger A. V.
hirdetési iroda
IV. ker., Váci-utca 17. szám.

Goldner Jozefin
Andrássy-ut 50.

Goldgruber Mór
könyvkereskedő
II. ker., Fő-utca 17. szám.

Haasenstein és Vogler
hirdetési iroda
V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Jambrikovits
dohánytőzsdéje
Kerepesi-ut 50. (Takarékp.épül.)

Kernberg Rozália
dohánytőzsdéje
VIII. ker., Muzeum-körut 18.

Leopold Gyula
hirdetési iroda
VII., Erzsébet-körut 54. I. em.

Mosse Rudolf
hirdetési iroda
Ferencziek-tere 3.

Mezei Antal
hirdetési iroda
IV. ker. Eskü-ut 9. szám.

Nemetsek A. J.
ujság-árudája
IV. ker. Petőfi-tér 3. szám.

Ifj. Nagel Ottó
könyvkereskedő
Muzeum-körut 2. sz. (Nemzeti Szinház bérháza.)

Rohonczi Ilona
dohánytőzsdéje
VI. Andrássy-ut 48. szám.

Sikray Samu
hirdetési iroda
VI. ker., Váci-körut 33. szám.

Sopronyi V.
dohánynagyárus
VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Szántó Mór
dohánytőzsdéje
IV., Kecskeméti-utca 14. szám.

Schwarz József
hirdetési iroda
V. ker., Marokkói-utca 4. sz.

Schönwald Ferencné
dohánytőzsdéje
Ferenc-körut 32. szám.

Tenczer Gyula
hirdetési iroda
IV. ker., Szervita-tér 8. szám.

Toldi Lajos
könyvkereskedése
II. ker., Fő-utca 2. szám.

Weitzenfeld Jakab
Király-utca 1.

Zipser és König
zeneműkereskedése
VI. ker., Andrássy-ut 4. szám.

Minden apróhirdetés, melyet **itt este 6 óráig föladnak, már** másnap **megjelenik a Budapesti Naplóban.**

Csinos, barna,
takarékos, 29 éves keresztény, ügyes kereskedő, benősülne jó üzletbe. Értesitést kérek „Nem bovli" Szombathely **post. rest.** Minden levélre válaszolok. Teljes leirást fényképpel mit vissza küldök. Titoktartás becsületbeli dolog. 12750

Armand.
Édes Boldogságom! üdvözöllek, csókollak, szeretlek! Nem tudom mit tegyek. Értesitésed nem jött, nekem pedig oly irányu elfoglaltságom volt, hogy minden akaratom mellett legnagyobb sajnálatomra nem mehettem el házad előtt. Nem tudom dolgaid mikor engedik meg, hogy szokott helyen értekezhessünk. Kérve-kérlek értesits itt, vagy már többször kért uton, ne mondj sokat, csak szükségeset. Felőlem minden tekintetben nyugodt lehetsz. Megteszed ugy-e? Válaszodat biztosra várja, neked sok-sok csókot küldő, örökké csak téged szerető hü Diannád. 12753

Apuska.
Hogy vagy édesem? Hallottam buslakodtál. Én meglehetősen volnék, de nem tudok belenyugodni, kimondhatatlanul vágyódom utánad. Kérlek vigasztalj meg oly hosszu levéllel, mint kétszer irtál, időd megengedi. Megengeded? küldök Sz—val, az hü hozzád. Szeretsz, gondolsz még téged hüen szerető anyuskádra? Csókollak számtalanszor. 12753

Az Ég
millió csók, fönti jelige alatt postrestante levele van. 12754

KERESLET.

Társ kerestetik
egy a szöllő tulajdonosokra rendkivül fontos, az összes országokban szabadalmazott cikk kihasználására. Szives ajánlatok „W. S." jeligével a kiadóba. 4293

Társ kerestetik
egy már régen fennálló üzlethez 3—4000 frttal, mely összeg biztosittatik. Évi jövedelem 1500—2000 frt, esetleg még több egyik részre. Leveleket „Biztos existencia" jeligével a kiadóba. 11315

Elvesztettem
Munkács és Csap között a vonaton egy gyémánt fülbevalót. Kérem a t. zálogházakat és ékszerészeket, ha valaki ilyent ajánl, azt velem tudatni. Ifj. Ornstein Mór, Munkács. 4280

Volt villamos
vasuti ellenőr, a leszámoló irodában és pénzkezelésben teljes jártassággal bir, hasonló állást keres. Cim: VI., Király-u. 90., ajtó 6. 4226

Kerestetik
ügyes kézilány szabónő mellé. Szentkirályi-utca 22. II. 26. **Ugyanitt elegáns toilettek olcsón készittetnek.** 12342

Veszek egy
jókarban lévő, tiszta, használt gyermekkocsit. Ajánlatokat „Gyermekkocsi" jeligével e laphoz kérek. 11195

KINÁLAT.

Fiatalember,
budapesti születésü, ki a külföldet, nevezetesen a német birodalom összes országait, valamint Ausztriát, Svájcot, Belgiumot, Franciaországot, Hollandiát több izben beutazta, ott szerzett tapasztalatait kivánná valami módon értékesiteni. Szives megkeresések „Világlátott" jelige alatt kéretnek a kiadóba. 11312

Irodába
ajánlkozik a vakációra egy felső kereskedelmi isk. középosztályt végzett fiatalember. Szives megkeresést kér Schwartz Nándor V., Csáky-u. 4. sz. II. em. 16.

Elárusitónőnek
vagy pénztárnoknőnek ajánlkozom. Kellő biztositékkal rendelkezem. Murányi-u. 45. fszint ajtó 9. 4282

Mindenféle
asztalosmunkát elvállal, ugymint butorfényezés, beeresztés és minden e szakmába vágó asztalosmunkát elvállal. Habermann M. asztalos VII. Rottenbiller-utca 5/b, 4226

Balaton-Berényben
2 forintba kerül a legnagyobb családnak egész nyári fürdőzése. Fürdőegylet. 12685

Kiváló
szépirásu ember ajánlkozik másolások vagy bármilyen irásbeli munkára házon kivül, vagyis otthoni elvégzésre. Ajánlatokat, kérvényeket, költségvetéseket és hasonló dolgokat ha kivántatik, kaligrafice készitem szerény dijazás mellett. Cim: Dembinszky-utca 4. II. em. 24.

[illegible]őskereskedés
[illegible]uli, megyei székváros [illegible]n, virágzó üzlet, családi [illegible]rülmény miatt, raktárral vagy [illegible]ktár nélkül is átadó. Ajánlatok Z. E." jeligére a kiadóba kéretnek. 12735

Egy üzemen
kivüli stabilgőzkazán bouilleurral hat légkörrel, 20 méter kéménnyel eladó. Bővebbet fürészgyárkezelőség M.-Monostor u. p. Márm. Berezna. 12751

Pénzkölcsönt
minden irányban leggyorsabban kieszközöl, Guttmann bankbizományos, Kerepesi-ut 44. 4234

Pót- és magán-
vizsgára előkészit reál, polgári vagy felső ker. isk. alsó oszt. tanulót, olcsón és jól, felső kereskedelmi iskola középosztályát végzett fiatal ember. Cim: Schwartz Nándor V. ker., Csáky-utca 4. sz. II. 16.

Pécelen ház,
(urilak) eladó. 543 □-öles területen, melyen 2 épület van fölépitve, az egyik áll 5 nagy szoba, 2 konyha, éléskamra stb. A másik épület áll 2 szoba, 2 konyha, egy mosókonyha, nagy veteményes kert gyümölcsössel, azonkivül külön baromfiól és disznóól, igen sürgősen, potom 14.000 koronáért eladó, melyen teher van 6000 korona. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodájában Budapesten, József-körut 18. sz,

Bécsi szabónő,
elsőrangu szalonok volt művezetőnője, **sikkes ruhákat és kosztümöket készit mérsékelt áron, vidékre is Widder Gyuláné,** Budapest, VI. ker., Lövöldetér 5. I. em. 5. 4198

Egyetemi hallgató
lelkismeretesen tanit ugy elemi, valamint gimnáziumbeli tanulókat **ellátás,** esetleg **fizetés** fejében. Bővebbet: Weisz B.-nál IX. Üllői-ut 61. II. 20.

Izraelita
kereskedősegéd, szombat megtartásnál bárhová ajánlkozik. Weisz Menyhért Mező-Záh. 12755

Személyhitelt
Hivatalnokok, **katonatisztek,** kereskedők és iparosoknak jelzáloghitelt III. helyig 4 évi visszafizetésre közvetitek. Levelek „Szövetkezet" jeligével a kiadóhivatalba cimzendők. 12698

Tatra-Lomniczon
kiadó egy elegánsan butorozott villa nagy parkkal, tennis stb. Cim a kiadóhivatalban.

Butorok,
rendkivüli alkalmi vételekből jutányosan eladatnak részletre és készpénzért, úgyszinte vétetnek. Hunyady-tér 3. sz. az udvarban.

Birtokeladás
Bpesttől vicinálissal háromnegyed órányira Szent-Endre közelében, mely áll a következőkből először öt magyar hold első osztályu föld belsőségből, azon egy 3 szoba, konyha és kamarából álló cselédlakás, megfelelő pincével, továbbá egy 50 méter hosszu lepadlózott birkaistállóból mind szilárd kő- és téglából épitve; másodszor: negyvenhárom magyar hold sik fekete első osztályu buzatermő földből, a mely a falutól egy kilométernyire fekszik; harmadszor ötven magyar hold kissé hátas, másodosztályu szántóföldből (erdőirtás) és végre száz hold, egy része hámozásra alkalmas tölgyerdőkből s abban egy műkőbánya, mely most 1000 koronáért van bérbeadva, azonnal eladó 80.000 koronáért, melyen teherként 24.000 kor. 4 és félszázalékos bankkölcsön van. Bővebbet Niemetz Gyula, ingatlanok adásvételi irodájában Budapesten József-körut 18. 12670

Vasrácsokat,
kapukat, kioszkokat, drothálókeritéseket vasszerkezeteket stb. lelkiismeretesen és pontosan késziti Barta Károly lakatos mester föh. Sándor-u. 32. rajzok és költségvetések dijmentesen.

Nemzeti zenedét
végzett cimbalomtanitónő óhajt még egynehány leckét adni házban vagy házon kivül. Cim: Óriás-u. 6. I. 12. 4206

Gyümölcsöt
mindennemü befőzni valót legjutányosabb árban szállit **Imre és Sipper** Budapest, Központi vásárcsarnok. 12723

Kisbirtok,
mely egyszersmind szép nyaralóhely, 1 óra 5 perc Budapesttől, eladó. Bővebbet tulajdonosnál Pákt G. József-körut 31/b. II. 2. 12740

Virágbarátoknak!
A „Florol" virágtrágya-kivonat **használata bámulatos hatással van a virágok fejlődése,** szinpompája és illatára. Egy doboz 80 fillér, kor. 1.50 és 3 korona. Ahol nem kapható, oda postán bérmentve küldi 1, 2 kor. 50 és 4 koronáért a főraktár: **Waltersdorfer Pál droguista** Budapest, Kerepesi-ut 8. 12102

Okleveles
tanitónő ajánlkozik helyben órák adására ellátásert. Cim: G. S. József-körut 2. Tözsde.

Kerékpár
egészen uj, a gyárostól 2 évi jótállással, angol versenygép részletfizetésre eladó. Cim a kiadóban. 11231

Hölgyek
figyelmébe. Gyakorlott szülésznő tanácsot, segélyt nyujt. Baross-u. 83. II. 15. 12746

Oly uraknak,
kik kényelmes és csendes otthont, világos és féregmentes olcsó szobát, gyönyörüen berendezve. külön bejárattal óhajtanak, ajánlható a Sándor-utca 30/B. I. 13. sz. alatti. Kitünő és pontos kiszolgálás. Azonnal kiadó.

Szülők figyelmébe!
Alkalmi köszöntők és szavalmányok, melyben minden alkalomra igen szép köszöntő versek vannak és a legszebb szavalati darabok kisebb és nagyobb gyermekek számára. Irta: Csernay József, föv. tanitó. Ára: 1 korona. Kapható e lap kiadóhivatalában. 4186

Singer-varrógépe-
ket, a legolcsóbb árakkal, előnyös fizetési feltételekkel szállitunk. Láng J. és fia kerékpárüzlet Budapesten, József-körut 41.

Masszázst
egy elsőrangu vizgyógyintézet volt alorvosa a beteg lakásán igen jutányosan végez. Cim: Klauzál-u. 10. föld. ajtó 8. 4202

Üzlethelyiség
bárminek alkalmas, élénk helyen, lakással együtt azonnal vagy augusztus 1-re olcsón kiadó. VII. Nagydiófa-utca 25. sz. 11316

Hegedüoktatás.
Hegedülni tanitok kitünő módszer szerint, szerény dijazásért. Cim: R. J. Sziv-u. 39/B. I. 8. 4207

Varrónő,
kitünően jártas, saját lakásán olcsón vállal munkát. Gyermekruha varrást is kifogástalanul végez. Cim: özvegy Léderer Lipótné, Wesselényi-utca 54. III. em. 45. 4233

Cipő
alkalmi eladás, finom férfi és női cipők 1 frttól 5 frtig, kivágott cipők 1 frt 50 kr., **nagy választék.** Weisz, Fürdő-utca 9. 12323

Elegánsan butorozott utcai lakás: 2 ablakos szalon; 1 ablakos hálószoba, elő- és fürdőszoba használattal; villamvilágitás; a házelőtt villamvasut-állomás: **a Népszinház mellett,** palotaszerü házban, elutazás miatt 1—2 előkelőbb állásu ur részére kiadó. Tudakozódhatni a házfelügyelőnél, Budapest, József-körut 2. 4287

Szabónő
kitünő gyakorlattal, ajánlja magát elegáns ruhák készitésére saját lakásán. Divatos façonok 5 frttól feljebb. Egy kisérlet elegendő. Szentkirályi-utca 22. II. 26.

Aszfaltozást természetes aszfalttal,
vizmentes lefedéseket, nedves falak szárazzá tételét jótállás mellett vállal Dr. Heidlberg Tivadar Budapest, Váci-körut 72.

Ajtók, ablakok, vasredőnyök,
használtak és ujak, teljesen felszerelve, igen olcsón kaphatók
Wiener A. utódánál
Budapest, IX. Üllői-ut 123.
a régi vámmal szemben.

Vizmentes
esőköpenyek
eredeti angol gyapju duplaszövetből **gummi betéttel,** valamint
gummi-köpenyek
minden nemben **uraknak, nőknek és gyermekeknek.**
Minták, árak és mértékvevés postafordultával
Paget & Co.
Bécs, I. Riemergasse 13.

A Magy. Kir. Államvasutak Budapest jobbpart üzletvezetősége.

Pályázati hirdetmény.

Zimony állomásunkon létesitendő áruraktár és iroda munkáinak biztositására ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.

A teljesitendő munkák mennyiségére vonatkozó bővebbi adatok valamint az ajánlati minta, a pályázati feltételek, nem különben a szerződés tervezete az alulirt üzletvezetőség pályafentartási és épitési osztályának hivatalos helyiségében (külső Kerepesi-ut) szemben a keleti pályaudvarral és a magy. kir. államvasutak ujvidéki osztálymérnökségénél Ujvidéken a hivatalos órák alatt mégtekinthetők, illetőleg 3 korona azaz három korona lefizetése ellenében megszerezhetők.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánlatok legkésőbb folyó évi julius hó 10-én déli 12 óráig a jobbparti üzletvezetőség titkárságnál nyujtandók be a következő felirattal „Ajánlat a Zimony állomáson létesitendő áruraktár és iroda épitésével kapcsolatos munkákra."

Bánatpénz fejében legkésőbb folyó évi julius hó 9-én déli 12 óráig 2000 korona, azaz kétezer korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban gyüjtőpénztáruknál leteendő.

Az értékpapirokban a budapesti illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régibb, árfolyam szerint de a névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

Posta utján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek téritvény mellett adandók fel.

A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Szóban forgó munkára csakis magyar állampolgárok pályázhatnak.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak tartjuk fenn.

Budapest, 1902. junius hó.

A magyar királyi államvasutak jobbparti üzletvezetősége.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Az Országos Magyar
Gyorsiróegyesület
még e hó folyamán Budapesten
Báthory Dezső
tanár ur vezetése mellett
uj magyar és német
(Gabelsb.—Markov. rendsz.)
gyorsirászati
tanfolyamot nyit.
Jelentkezők korlátolt számban felvétetnek d. e. 10-től este 7-ig az egyesület helyiségében: József-körut 69. IV. 53., a hol mindenre nézve felvilágositás nyerhető.

Óvszerek!
valódi **francia** gyártmány **legbiztosabb** és **nem ártalmas** tucatja 1.20, 2, 3, 4, 5, 6 frt Megrendeléseket **titoktartás mellett** eszközöl
Radványi L.
keztyü- és kötszer-gyáros
Budapest, VI. Andrássy-ut 15/a és VII., Erzsébet-körut 36/a.
Kérjen mindenki ingyen árjegyzéket.

Magy. kir. államvasutak Üzletv. Miskolcz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak részéről a s.-a.ujhelyi és homonnai osztálymérnökségek vonalszakaszán a szerencs-s.a-ujhelyi s.-a.-ujhely-mező-laborczi és mező-laborcz (kizár.) lupkowi vonalakon levő állomások, őrházak, osztálymérnökségek, fütőházak.szertárak és a s.-a.-ujhelyi mühely hivatalos helyiségeiben elhelyezett órák jókarbantartása, szabályozása és javitása iránt ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

A pályaórási állásra jelentkezni óhajtók felhivatnak, hogy szabályszerüen bélyegzett és bizonyitványokkal felszerelt ajánlatukat 1902. év julius 1-én déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége titkárságához cimezve e felirattal:

„Ajánlat pályaórási állás elnyerésére" lepecsételt boritékban, térti vevény mellett nyujtsák be.

Az ajánlattevő köteles a miskolczi üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál 1902. évi junius 30-án déli 12 óráig bánatpénzképpen 50 koronát készpénzben, letétbe helyezni, vagy posta utján külön boritékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vétetni nem fog.

A pályaórási állásra vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőségnél (II. em. gazdasági csoport) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők s ez okból az ajánlattevőkről feltételeztetni fog, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmökben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A felsorolt vonalakra nézve egyébként a szerződés 1902. év augusztus hó 1-étől kezdődőleg három évre fog megköttetni.

A magyar kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlkozók közül — tekintet nélkül az ajánlott átalány-összegre — szabadon választhasson.

Miskolcz, 1902. jun. 14.

Az üzletvezetőség.

Utánnyomat nem dijazt.

Szünidei szépirási tanfolyam.
Ugymint a mult években, ezen szünidőben is, julius 2-án **szépirási tanfolyamot** (magyar és német irás) nyitok, mely tanfolyam augusztus hó végéig tart és meglepő eredményt biztositok. A tandij ezen időre 31 kor. Azonkivül alaposan tanitom a német nyelvtant és helyesirást. **Adler Jakab** szépiró tanár Andrássy-ut 24. III. em. 12737

Fogak
2 frttól, a nélkül, hogy a gyökeret el kellene távolitani,
szájpadlás nélkül is.
Foghuzás fájdalom nélkül. — Igen tartós fogtömés.
Fogkoronák gyökerekre illesztetnek. — Fogorvos
Dr. Neufeld, Kossuth Lajos-u. 14.
Vasár- és ünnepnapokon délután 4-ig.

Szabadalmakat
kieszközöl és értékesit
PATAKY H. ÉS W.
utóda
dr. Wirkmann József
hites szabadalmi ügyvivő
Erzsébet-körut 42.
Fölvilágositás és pospektus ingyen.

Cipő crème
minden szinben, bádogdobozokban és üvegekben, Perless-Gloss, bőrfinomitó, parkett, padlómáz, simitóviaszk tisztitó-kivonat, kályhafényesitő kenőcs, kékitőpasta, ezüst tisztitó por. Cement of Pompeji, Universalis kitt, porcellán, üveg stb. összeragasztására alkalmas, légyenyv, légypapir, **moly elleni naphtalin készitmények** szeletekben, **papirban** és **tablettákban.** Porellenes olaj, üzlethelyiségek padlóinak bemázolására, faviaszk, hernyóenyv, vaseline és egyéb saját készitményü **vegyészeti különlegességek** legjobban és legolcsóbban kaphatók **Deutsch Bernát** 30 év óta fennálló vegyészeti gyárában **Kispesten, Budapest mellett.**

Butor!
Saját készitményü diványok, ottománok, szalongarniturák, affrik- és lószőrmatraczok valamint sodronyágybetétek, ebédlő- és hálószobabutook, ingaórák, szekrények, ágrak, függőlámpák és konyhaberendezések, jó, szolid kivitelben **előnyös részletfizetésre** is jutányos árban kaphatók. Tisztviselők, papok, katonatisztek, tanitók és jegyzők kedvezményményben részesülnek
Náthán Ignácz
butorföraktára Budapest, **VII., Erzsébet-körut 23.**

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar-lindau-voralbergi vasuti kötelék.

(Az 1899. évi január 1-től érvényes III. rész 2. füzetben foglalt reexpedició tábla kiegészitése.)

F. évi julius hó 1-től való érvénynyel az 1899. évi január hó 1-től érvényes III. rész 2. füzet 15. oldalán foglalt reexpedició táblába pótlólag felveendő:

A betárolás, illetve reexpedició meg van engedve „az országos raktárházak részvénytársaság tárházaiban" Kaposvárott, Adony Szabolcs, Baté, Báttaszék, Czecze, Döbrököz, Ercsi, Érd, Hidas-Bonyhád, Hidegkut-Gyönk, Hidja-Apáti, Kölesd-Tengelicz, Kurd-Csibrák, Mágocs, Nagy-Dorog, Ó-Dombovár, Pincehely, Sárbogárd, Simontornya, Szakál-Högyész, Szászvár-Máza, Szegzárd, Tolna-Mözs és Vajta állomásokról származó küldeményekre nézve.

Budapest, 1902. junius havában.

Magyar Könyvtár.
Szerkeszti: **Radó Antal.**
Egy-egy szám ára 30 fillér.
Minden füzet egyenkint is kapható:
Kiadja:
Lampel R. (Wodianer F. és fiai)
cs. és kir. udv. könyvkereskedése
Budapest, Andrássy-ut 21.
Történet-, irodalom- és műtörténeti, bölcsészeti, természettudományi, szónoki munkák és utleirások.

Id. Ábrányi Kornél. Képek a magyar zenevilágból. (176)
Angyal Dávid. Bethlen Gábor élete. Képekkel, (133.)
Anonymus. Béla Király névtelen jegyzőjének könyve. (80)
Apor Péter. Metamorphosis. Transylvaniae. (168.)
Apponyi Albert gróf. Válogatott beszédei. (271—272.)
Aldássy Antal. Pázmány Péter élete. Képekkel (63).
Bécsi képes Krónika. (188.)
Cicero. Az öregségről. (65)
Cornelius Nepos. Hires férfiakról. (201.)
Cserei Mihály Históriája. (120.)
Esküdtek és esküdtbirák könyve. (155—156.)
Falk Miksa. Erzsébet királynéról. (64).
Faludy F. A Téli Éjtszakákból. (211).
Flammarion. Csillagos esték. (37.)
Galleotto Marzio könyve. Mátyás királyról. (259).
Gracza Gy. 1848. március 15. (32.)
Junius. Katona József élete. (199.)
Kazinczy Ferenc levelei (130) — Pályám emlékezete. (135)
Keleti Gusztáv. Markó Károly. Képekkel (97.)
Kézai. Magyar krónikája (227).
Korchmáros. Kerékpáros káté. Képekkel. (117).
Kossuth L. 1849. julius 11. beszéde (36.)
Kölcsey Ferenc vál. beszédei. (61).
Majthényi Flóra. Spanyolországi képek. (165.)
Mindszenthy G. naplója (168.)
Mikes Kelemen vál. levelei. (169.)
Nansen Fridtjof. Éjen és jégen át. Képekkel. (77—78).
Pázmány. Kempis Krisztus követéséről. (151—153.)
Peisner J. Képek a régi Pest-Budáról. (275.)
Plutarchos. Perikles. (73.) — Coriolanus, (167).
Radó Antal, Dante. (221.)
Sallustius. Catilina. (268).
Szalárdi J. Siralmas krónikája (68.)
Szemere-Maróczy. Sakkönyv. (177—78.)
Széchenyi István gróf. Hitel. (238—239.)
Szendrey Julia naplója és levelei. (49.)
Tacitus. Germánia. (279).
Vanderheym G. Husz hónap Abessiniában. (185.)
Zrinyi. Az török áflum ellen való orvosság. (216).

Szinmüvek.

Aischylos. Prometheüsz Zilahi K. (27).
— Agamemnon. Váradi A. (162)-
Benito Pérez Galdós. Elektra. Radó A. (233—234.)
Byron. Manfréd. Ábrányi E. (23) — Kain Mikes Lajos (128)
Bracco. Don Pietro Caruso. Radó. (80.)
Brieux. A bölcső. Gábor Ig. (203.)
A vörös talár. Lándor Tiv. (257—258).
Bródy Sándor. Hófehérke. (246).
Cavallotti, Énekek éneke. Radó A. (53.)
Dumas. A kaméliás hölgy (15).
Du Maurier-Potter. Trilby (9.)
Giacosa. Borus szerelem. Radó A. (89.)
Hauptmann-Gerhard. A takácsok (219.)
Ibsen. A népgyülölő. Vikár B. (41.) — A társadalom támaszai. (123.)
Katona. Bánk bán Beöthy Zs. (1.)
Kisfaludy Károly. A kérők. (5.) — Szilágyi M. Mátyás diák. Hüség próbája. (202).

Moliére

Dandin György. **Hevesi Sándor.** (31.)
A fösvény. Hevesi Sándor. (71).
A kényeskedők. Hevesi Sándor (142.)
A botcsinálta doktor. Gabányi. (114.)
Murai Károly. Huszárszerelem. (51)
Murger-Barriére. Bohémélet. (29)
Racine. Phaedra. Ábrányi E. (185)
Rákosi Jenő. Aesopus. (200)
Rostand. Cyrano de Bergerac. Ábrányi E. (231—232)
Rovetta. A becstelenek. Radó A. (18)
Surdou-Najac. Váljunk el. (25)

A „Magyar Könyvtár" eddig megjelent számai együtt részletfizetésre is kaphatók.

Teljes jegyzék ingyen kapható minden könyvkereskedésben.

Nyomatott a „Pátria" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX, Üllői-ut 25.